

ΕΚΘΕΣΗ 2018-19
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΠΕΚΙΝΟΥ

Συντάκτες
Εμμανουήλ Στάντζος, Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Περικλής Δαβανέλος, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Γεώργιος Χατζηπέτρος, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
Δημήτριος Πιτσιδήμος, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

Πεκίνο, Ιούνιος 2019

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	4
ΚΙΝΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ	4
2. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	4
3. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ- ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ)	4
4. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ	5
5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	5
5.1 Κίνα - Ευρωπαϊκή Ένωση	5
5.2 Συμμετοχή Κίνας σε Διεθνείς Οργανισμούς	6
5.3 Διεθνείς Συμφωνίες	6
5.4 Διμερείς Συμφωνίες	7
6. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ	10
6.1 Τύπος	10
6.2 Ραδιοτηλεόραση	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	12
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΙΝΑΣ	12
1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	12
1.1 Η αποτίμηση για το 2017 - 2018	12
1.2 Το 13ο Πενταετές Πρόγραμμα 2016-2020	12
1.3 Ο ρόλος του ηλεκτρονικού εμπορίου	13
1.4 Λοιπές σημαντικές εξελίξεις	14
2. ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	15
3. ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	16
3.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)	16
3.2 Γεωργία/Αγροτική Παραγωγή	17
3.3 Βιομηχανία/ Σχέδιο "Made in China 2025"	18
3.4 Υπηρεσίες	19
3.5 Πληθωρισμός	20
3.6 Αγορά Εργασίας	21
3.7 Εξωτερικό Εμπόριο	22
4. ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	27
5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	28
5.1 Προβλήματα που συναντούν οι ξένες επιχειρήσεις	32
5.2 Φορολόγηση επιχειρήσεων – κίνητρα - ηλεκτρονικό διασυνοριακό εμπόριο	34
Φορολογικά κίνητρα	36
5.3 Πιλοτικές Ζώνες Ελευθέρου Εμπορίου	37
6. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	38
7. ΥΠΟΔΟΜΕΣ-ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	41
8. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	43
9. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ - ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΕΖΙΚΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ	44
10. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	49
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	49
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ	51
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΚΙΝΑΣ	51
1. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ	51
1.2 Εντοπισμός Ελληνικών Προϊόντων με προοπτικές αύξησης εξαγωγών	55

1. 3 Προτάσεις περαιτέρω αναπτύξεως των ελληνικών εξαγωγών.....	56
2. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.....	57
2.1. Προτάσεις προσέλκυσης επενδύσεων.....	58
3. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ.....	59
4. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	60
4.1 Προτάσεις ενίσχυσης τουριστικών ροών προς τη χώρα μας.....	61
5. ΈΡΓΑ-ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ.....	62
6. ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ.....	64
7. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΑΓΟΡΑ.....	67
8. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ.....	69
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ1'.....	70
ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ.....	70
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'.....	72
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	72
1. BELT & ROAD INITIATIVE.....	72
2. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ.....	73
3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕ ΤΗΝ ΤΑΪΒΑΝ.....	75
4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΓΓΟΛΙΑ.....	77
5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΕ ΤΟ ΧΟΓΚ ΚΟΓΚ.....	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'.....	81
ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'.....	83
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ.....	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΧΑΡΤΕΣ.....	90
ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΙΙΒ.....	90
BRI ROUTES.....	91
FREE TRADE ZONES.....	92
13TH FIVE-YEAR PLAN HIGHLIGHTS.....	93

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΚΙΝΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Στοιχεία Γεωγραφίας

Με έκταση 9.596.961 τετρ. χλμ. η Κίνα είναι η μεγαλύτερη σε έκταση χώρα στην περιοχή της Ανατολικής Ασίας και η τέταρτη μεγαλύτερη στον κόσμο μετά την Ρωσία, τον Καναδά και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Συνορεύει με 14 κράτη: Βιετνάμ, Λάος, Βιρμανία, Ινδία, Μπουτάν, Νεπάλ, Πακιστάν, Αφγανιστάν, Τατζικιστάν, Κιργισία, Καζακστάν, Ρωσία, Μογγολία και Βόρεια Κορέα. Η χώρα περιβάλλεται από την Ανατολική Θάλασσα της Κίνας, τον Κόλπο της Κορέας, την Κίτρινη Θάλασσα και τη Νότια Θάλασσα της Κίνας και η ακτογραμμή της εκτείνεται σε μήκος 14,500 χλμ. Πρωτεύουσα της Κίνας είναι το Πεκίνο.

Η χώρα επίσημα διαιρείται σε 34 διοικητικά με δικές τους τοπικές κυβερνήσεις εκ των οποίων 23 είναι επαρχίες, 4 ανεξάρτητοι Δήμοι, 5 αυτόνομες επαρχίες και 2 Ειδικές Διοικητικές Περιοχές.

Λόγω της έκτασης της χώρας υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση στο κλίμα που κυμαίνεται από τροπικό στο νότο έως υπο-αρктиκό στο βορρά. Το γεωφυσικό ανάγλυφο αποτελείται από βουνά, υψίπεδα, έρημους δυτικά και πεδινές εκτάσεις, λόφους και ποτάμια δέλτα ανατολικά. Το καλλιεργήσιμο έδαφος φθάνει στο 11.62% του συνόλου.

2. Πληθυσμός

Σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές ο πληθυσμός της Κίνας στο τέλος του 2018, ανερχόταν σε 1.390,08 δισ. κατοίκους¹ και ως εκ τούτου η χώρα αποτελεί το πολυπληθέστερο κράτος στον πλανήτη. Σε ότι αφορά την κατανομή ανά φύλο ο άρρεν πληθυσμός ανερχόταν σε 711,37 εκ. και ο γυναικείος σε 678,71 εκ., ενώ η αναλογία ανά φύλο στο συνολικό πληθυσμό ήταν 104,81 (γυναίκες 100, άρρενες έναντι θηλέων). Το 91,6% είναι Κινέζοι Χαν ενώ υπάρχουν 56 εθνοτικές ομάδες που αναγνωρίζονται από την Κυβέρνηση. Το 58,52% (813,47 εκ.) του πληθυσμού ζει σε αστικές περιοχές και οι μεγαλύτερες πόλεις της χώρας είναι η Σαγκάη, το Πεκίνο, η Tianjin, το Shenzhen, το Guangzhou, το Chengdu, το Dongguan και το Chongqing.

Ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη και ορόσημο τόσο για την κινεζική κοινωνία όσο και για την οικονομική ανάπτυξη είναι η κατάργηση της «πολιτικής του ενός παιδιού» με τη χορήγηση του δικαιώματος απόκτησης και δεύτερου τέκνου. Η εν λόγω αλλαγή υπαγορεύθηκε κυρίως από τις δυσοίωνες προοπτικές της σταδιακής γήρανσης του πληθυσμού και των στρεβλώσεων στην οικονομία λόγω της συρρίκνωσης του ανθρώπινου και εργατικού δυναμικού.

3. Πολιτικό Σύστημα (Πολίτευμα- Πολιτικά κόμματα)

Το πολίτευμα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας χαρακτηρίζεται ως σοσιαλιστική Δημοκρατία. Η διακυβέρνηση ασκείται από το Κ. Κ. Κίνας μέσω της Κεντρικής Κυβέρνησης και τις επαρχιακές- τοπικές Κυβερνήσεις.

Πρόεδρος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας είναι ο κ. XI Jinping ο οποίος επίσης είναι ο Γεν. Γραμματέας του ΚΚΚ και Πρόεδρος της Κεντρικής Στρατιωτικής Επιτροπής. Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από την Κυβέρνηση (State Council) της οποίας προΐσταται ο

---

¹ <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2018/indexeh.htm>

Πρωθυπουργός LI Keqiang, η νομοθετική από Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο (Κοινοβούλιο - NPC) και η δικαστική από Ανώτατο Λαϊκό Δικαστήριο (Supreme People's Court). Οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας, ο Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός (People's Liberation Army -PLA) διοικείται από την Κεντρική Στρατιωτική Επιτροπή.

4. Νομοθετική Εξουσία

Το βασικό νομοθετικό σώμα της χώρας, το Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο (Κοινοβούλιο, NPC), αποτελείται από 2.980 μέλη, τα οποία εκλέγονται από τα λαϊκά περιφερειακά και επαρχιακά όργανα και το στρατό για πενταετή θητεία και η ολομέλεια του οποίου συνέρχεται κάθε Μάρτιο στο Πεκίνο.

5. Εξωτερικές Σχέσεις

5.1 Κίνα - Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Κίνα και η Ε.Ε. έχουν συνάψει σχέσεις το 1975, ενώ το 1978 υπεγράφη εμπορική συμφωνία μεταξύ των δύο εταίρων. Στη δεκαετία του 1980 εγκαινιάστηκε η επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία, πολιτικές διαβουλεύσεις, ισχυροποίηση των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων

Από το 1998 λαμβάνει χώρα η ετήσια διάσκεψη κορυφής Ε.Ε. - Κίνας και οι εμπορικοί δεσμοί συνεχώς ισχυροποιούνται. Η στρατηγική συνεργασία Ε.Ε. - Κίνας (The EU-China Comprehensive Strategic Partnership) το 2013 και η "China-EU 2020 Strategic Agenda for Cooperation" στοχεύουν στην εμβάθυνση της διμερούς συνεργασίας. Οι τέσσερις πυλώνες της Agenda είναι: α) Ειρήνη και Σταθερότητα, β) Ανάπτυξη και Ευημερία, γ) Καινοτομία και Βιώσιμη Ανάπτυξη, δ) Πολιτιστικές Ανταλλαγές και Επαφές των πολιτών².

Η Κίνα αποτελεί σήμερα το δεύτερο εμπορικό εταίρο της Ε.Ε. μετά τις ΗΠΑ και, αντίστοιχα, η Ε.Ε. το μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της Κίνας. Η επίσκεψη του Προέδρου Xi στα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. έδωσε περαιτέρω ώθηση στις διμερείς σχέσεις. Επίσης κατά το 2015 εορτάστηκαν τα 40 χρόνια διπλωματικών σχέσεων Ε.Ε. - Κίνας.

Ιδιαίτερα σημαντική κρίνεται η υπό διαπραγμάτευση επενδυτική Συμφωνία Ε.Ε. - Κίνας. Η εν λόγω Συμφωνία είναι ιδιαίτερα σημαντική για την Κίνα η οποία επιδιώκει να λάβει καθεστώς Οικονομίας Αγοράς στον ΠΟΕ, τονίζοντας τα ανοίγματα στα οποία έχει προβεί μέσω σχετικών μεταρρυθμίσεων. Από πλευράς Ε.Ε., παρότι αναγνωρίζεται η πρόοδος που έχει επιτευχθεί, παραμένουν προβλήματα όπως η έλλειψη διαφάνειας, η διακριτική μεταχείριση αλλοδαπών επιχειρήσεων μέσω της βιομηχανικής πολιτικής και μη δασμολογικών μέτρων, η έντονη κρατική παρέμβαση στην οικονομία, καθώς και η χαλαρή προστασία και εφαρμογή της νομοθεσίας πνευματικών δικαιωμάτων.

E.E -Κίνα : "More engagement, more openness, more reciprocity"

Τα πρόσφατα έτη κατεγράφη σημαντική κινητικότητα αλλά και πρόοδος σχετικά με την προώθηση κυρίαρχων θεμάτων και υλοποίηση συνεργασιών μεταξύ Ε.Ε.- Κίνας σε νευραλγικούς τομείς, όπως η προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, οι συνομιλίες για τα θέματα των προϊόντων γεωγραφικού προσδιορισμού και αθέμιτου ανταγωνισμού. Η σχετική συμφωνία, ωστόσο, επί την αμοιβαία προστασία των Γεωγραφικών Ενδείξεων τελεί ακόμη υπό διαπραγμάτευση (μεταξύ αυτών διαπραγματευόμαστε τη ΦΕΤΑ και την ονομασία ΣΑΜΟΣ). Η έναρξη των διαπραγματεύσεων για την σύναψη διμερούς συμφωνίας για την ασφάλεια των αεροπορικών πτήσεων διευκολύνει την επίτευξη συμφωνίας πλαισίου

² http://eeas.europa.eu/china/docs/eu-china_2020_strategic_agenda_en.pdf

μελλοντικά, ενώ στον τομέα του περιβάλλοντος καταδεικνύεται το ενδιαφέρον για συνεργασία και τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που παρουσιάζονται στους τομείς της κυκλικής οικονομίας (circular economy) και της ναυτιλίας. **Ο κύριος στόχος βεβαίως της Ε.Ε. παραμένει η σύναψη Συνολικής Επενδυτικής Συμφωνίας με τη Κίνα (CAI: Comprehensive Agreement on Investment)**

Η γενικότερη στάση της εδώ Αντιπροσωπείας της Ε.Ε. έναντι των κινεζικών αρχών εμπνέεται από τους εξής κατευθυντήριους άξονες: " More engagement, more openness, more reciprocity". Ο κινεζικός Τύπος επικρίνει την Ε.Ε., προτάσσοντας το επιχείρημα, ότι λόγω εσωτερικών δυσχερειών, έχει παραμελήσει το ρόλο της υπερμάχου του ελεύθερου εμπορίου και των ανοικτών αγορών, και σε σχέση με την Κίνα της καταλόγισε σταδιακή απομείωση εμπορικής και επενδυτικής δραστηριοποίησης, παρά τα εξαγγελθέντα περί του αντιθέτου. Ουδέν αναληθέστερον, όπως υποστηρίζει η εδώ Αντιπροσωπεία της Ε.Ε., καθώς το μήνυμα που εκπέμπεται από κοινοτικής πλευράς είναι διαχρονικά και καθαρά υπέρ του ελεύθερου εμπορίου, με τη σειρά της όμως η Ε.Ε. πρέπει να είναι σε θέση να διαπιστώνει ανταποδοτικότητα εκ μέρους του αντισυμβαλλομένου, ιδιαίτερα όταν αυτός διαθέτει το μέγεθος, το κύρος και τις τεράστιες δυνατότητες και προοπτικές της Κίνας. Η κατά διαστήματα επιχειρούμενη από πλευράς Ε.Ε. αναβάθμιση νομοθετικών αμυντικών μηχανισμών δεν θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως προστατευτισμός, αλλά σαν μια προσπάθεια περαιτέρω προώθησης και καθιέρωσης συνθηκών ελεύθερου και δίκαιου εμπορίου.

Το 2016 η Ε.Ε. υιοθέτησε την «Νέα Στρατηγική για την Κίνα», η οποία χαρτογραφεί τις σχέσεις της με την Κίνα σε βάθος πενταετίας. Εν λόγω Στρατηγική προωθεί την αμοιβαιότητα και τον δίκαιο ανταγωνισμό επί ίσοις όροις σε όλους τους τομείς συνεργασίας, επικεντρώνοντας στην βελτίωση των όρων πρόσβασης στην κινεζική αγορά.

5.2 Συμμετοχή Κίνας σε Διεθνείς Οργανισμούς

Η Κίνα συμμετέχει στους κάτωθι διεθνείς Οργανισμούς:

16+1, ADB, AfDB (μη περιφερειακό μέλος), AIIB, APEC, Arctic Council (παρατηρητής), ARF, ASEAN (dialogue partner), BIS, BRICS, CDB, CICA, EAS, FAO, FATF, G-20, G-24 (παρατηρητής), G-5, G-77, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (εθνικές επιτροπές), ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM (παρατηρητής), IPU, ISO, ITSO, ITU, LAIA (παρατηρητής), MIGA, MINURSO, MINUSMA, MONUSCO, NAM (παρατηρητής), NSG, OAS (παρατηρητής), OPCW, Pacific Alliance (παρατηρητής), PCA, PIF (εταίρος), SAARC (παρατηρητής), SCO, SICA (παρατηρητής), UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNFICYP, UNHCR, UNIDO, UNIFIL, UNMIL, UNISFA, UNMIL, UNMISS, UNOCI, UNSC (μόνιμο μέλος), UNTSO, UNWTO, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC.

5.3 Διεθνείς Συμφωνίες

Η Κίνα έχει προβεί στην υπογραφή πολυάριθμων συμφωνιών με διεθνείς οργανισμούς, καθώς επίσης στην υπογραφή διμερών συμφωνιών με αρκετές χώρες σε πολλούς διαφορετικούς τομείς ενδιαφέροντος. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί τελευταία στη σύναψη Συμφωνιών Ελευθέρου Εμπορίου προκειμένου να τονωθεί και να διευρυνθεί το διεθνές εμπόριο της χώρας. Οι σχετικές Συμφωνίες εμπεριέχονται στον κάτωθι πίνακα:

**ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΙΝΑΣ
(FREE TRADE AGREEMENTS – FTA)**

ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ	ΥΠΟ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ	ΥΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗ
China-Maldives FTA	Regional Comprehensive Economic Partnership, RCEP	China-Colombia FTA Joint Feasibility Study
China- Georgia FTA	China-GCC FTA	China-Fiji FTA Joint Feasibility Study
China-Australia FTA	China-Japan-Korea FTA	China-Nepal FTA Joint Feasibility Study
China-Korea FTA	China-Sri Lanka FTA	China-Papua New Guinea FTA Joint Feasibility Study
China-Switzerland FTA	China-Israel FTA	China-Canada FTA Joint Feasibility Study
China-Iceland FTA	China-Norway FTA	China-Bengal FTA Joint Feasibility Study
China-Costa Rica FTA	China-Pakistan FTA 2 nd phase	China-Mongol FTA Joint Feasibility Study
China-Peru FTA	China Singapore Upgrade FTA	China-Palestine FTA Joint Feasibility Study
China-Singapore FTA	China-New Zealand Upgrade FTA	China-Peru Upgrade FTA Joint Feasibility Study
China-New Zealand FTA	China-Mauritius FTA	China-Switzerland Upgrade FTA Joint Feasibility Study
China-Chile FTA	China-Moldova FTA	
China-Pakistan FTA	China-Panama FTA	
China-ASEAN FTA	China-Korea FTA 2 nd phase	
Mainland and Hong Kong Closer Economic and Partnership Agreement	China-ASEAN FTA Upgrade Negotiations	
Mainland and Macau Closer Economic and Partnership Agreement	China-Chile Upgrade FTA Negotiations	

Πηγή: <http://fta.mofcom.gov.cn/english/index.shtml>, Ministry of Commerce, PR China

5.4 Διμερείς Συμφωνίες

Οι σχέσεις Ελλάδας-Κίνας στον οικονομικό τομέα διέπονται από τα εξής κείμενα:

- Συμφωνία πολιτικών αεροπορικών μεταφορών (Πεκίνο, 23.5.1973) και συμπληρωματικό Μνημόνιο Κατανόησης, το οποίο τροποποιεί επί το πλέον φιλελεύθερο τις διατάξεις της ισχύουσας Συμφωνίας.
- Συμφωνία Εμπορίου-Πληρωμών (Πεκίνο, 23.5.1973) και Τροποποίηση Συμφωνίας Εμπορίου-Πληρωμών (Αθήνα, 25.6.1976). Η τροποποιημένη συμφωνία ισχύει πλέον μόνο στο βαθμό που ρυθμίζει θέματα μη καλυπτόμενα από κοινοτική αρμοδιότητα.
- Συμφωνία περί Αμοιβαίας Προστασίας των Εμπορικών και Βιομηχανικών Σημάτων (Πεκίνο, 19.4.1975, Ν. 242/1975, ΦΕΚ 295/Α/30.12.1975)
- Συμφωνία Συνεργασίας στον τομέα του Τουρισμού (Πεκίνο, 16.4.1988, Ν.1944/1991, ΦΕΚ 194/Α/16.12.1991). Οι δύο πλευρές υπέγραψαν στο Πεκίνο νέα Συμφωνία (23.6.2006). Στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του κινέζου Π/Θ στην Αθήνα (2-4.10.2010) υπογράφηκε Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των Υπ. Πολιτισμού και Τουρισμού και κ/Εθνικής Αρχής Τουρισμού.
- Συμφωνία Οικονομικής και Τεχνικής Συνεργασίας (Πεκίνο, 25.6.1983, Ν.1613/1986, ΦΕΚ 111/Α/18.7.1986)

- Συμφωνία Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (Πεκίνο, 25.6.1992, Ν. 2140/1993, ΦΕΚ 85/Α/1993)
- Συμφωνία για την Προώθηση και Αμοιβαία Προστασία των Επενδύσεων (Πεκίνο, 25.6.1992, Ν. 2136/1993, ΦΕΚ 83/Α/28.5.1993)
- Μνημόνιο κατανόησης μεταξύ των Υπουργείων Γεωργίας της Ελλάδος και της Κίνας για συνεργασία στον τομέα της γεωργίας (Πεκίνο, 3.6.2002, Ν.3222/ΦΕΚ19/Α/2.2.2004).
- Συμφωνία των Υπουργείων Ελλάδος-Κίνας για Συνεργασία στον τομέα Δασοπονίας (Πεκίνο, 3.6.2002, Ν.3117/2003, ΦΕΚ 52/Α/4.3.2003)
- Συμφωνία Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (Πεκίνο, 15.11.1979, Ν. 1097/1980, ΦΕΚ 285/Α/17.12.1980). Στο πλαίσιο αυτής έχουν υπογραφεί από το 1987 μέχρι σήμερα 10 πρωτόκολλα συνεργασίας (διετούς διάρκειας έκαστο), το τελευταίο εκ των οποίων στο Πεκίνο στις 27.5.2005). Ενδιάμεσα πραγματοποιείται Συνάντηση Εργασίας (τελευταία στις 12.11.2007 στην Αθήνα).
- Συμφωνία για τις Θαλάσσιες Μεταφορές Ελλάδος-Κίνας (Πεκίνο, 16.10.1995, Ν.2419/1996, ΦΕΚ 141/Α/3.7.1996)
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Ελλάδος-Κίνας (Πεκίνο, 3.6.2002. Κύρωση με το Ν.3331/2005.) Εφαρμόζεται από την 1.1.2006.
- Μνημόνιο Κατανόησης στον τομέα των Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων (Πεκίνο, 20.1.2006). Η πρώτη (και τελευταία) σύνοδος της Κοινής Ομάδας Εργασίας έλαβε χώρα στην Αθήνα στις 24.5.2006.
- Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Κινεζικού Συμβουλίου Προώθησης του Διεθνούς Εμπορίου (CCPIT) της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας για τη «Δημιουργία Δικτύου Συνεργασίας για την Υποστήριξη Επιχειρήσεων» (Πεκίνο, 11.5.2007).
- Μνημόνιο Κατανόησης Αναπτυξιακής Συνεργασίας Ελλάδος-Κίνας. Υπογράφηκε στις 23 Ιουνίου 2008 στο Πεκίνο, στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Πεκίνο (22 – 27.6.2008). Παραμένει ανενεργό.
- Πρωτόκολλο Φυτοϋγειονομικών Απαιτήσεων για την εξαγωγή καρπών ακτινιδίων. Υπογράφηκε στις 24.11.2008 στην Αθήνα στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του κ/Προέδρου στην Ελλάδα.
- Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) και Διοίκησης Τυποποίησης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (SAC) στον τομέα της τυποποίησης (24.1.2008). Στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του κινέζου Π/Θ στην Αθήνα (2-4.10.2010) υπογράφηκε νέο Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ των δύο φορέων.
- Μνημόνιο Συνεργασίας σε τεχνικά ζητήματα για τη διαπίστευση μεταξύ Εθνικού Συστήματος Διαπίστευσης και Εθνικής Κινέζικης Υπηρεσίας Διαπίστευσης της Αξιολόγησης της Συμμόρφωσης (CNAS). Υπογράφηκε στις 25.11.2008 στην Αθήνα στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του κ/Προέδρου στην Ελλάδα.
- Μνημόνιο κατανόησης για τη συνεργασία στον τομέα των επενδύσεων μεταξύ Invest in Greece Agency και κινεζικού Οργανισμού Beijing Investment Promotion Bureau (BIPB), Πεκίνο 4.11.2009.
- Κείμενο εκδήλωσης προθέσεων για τη συνεργασία στον τομέα των επενδύσεων μεταξύ Invest in Greece Agency και κινεζικού Οργανισμού China Beijing Equity Exchange (CBEX), Πεκίνο 4.11.2009.

- Μνημόνιο Κατανόησης για τη συνεργασία στο Ναυτιλιακό Τομέα μεταξύ ΥπΟιΑΝ και κινεζικού (κ/) Υπ. Μεταφορών. Υπογράφηκε στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του κ/Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης στην Αθήνα, (15.6.2010).
- Μνημόνιο Κατανόησης για την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας στον τομέα των επενδύσεων μεταξύ ΥπΟιΑΝ και κ/Υπ. Εμπορίου. Υπογράφηκε στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του κινέζου Π/Θ στην Αθήνα (2-4.10.2010).
- Κείμενο εκδήλωσης προθέσεων για τη συνεργασία στον τομέα των επενδύσεων μεταξύ Invest in Greece Agency και China Investment Promotion Agency (CIPA). Υπογράφηκε στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του κινέζου Π/Θ στην Αθήνα (2-4.10.2010).
- Σχέδιο Δράσης για το 2011 και το 2012 για τη συνεργασία στον τομέα της ναυτιλίας μεταξύ του Υπουργείου Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας και του κ/ Υπουργείου Μεταφορών (21.2.2011)
- Συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και της Γενικής Διοίκησης Επιθεώρησης Ποιότητας, Ελέγχου και Καραντίνας της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, για τη συνεργασία σε θέματα ποιότητας, υγιεινής και ασφάλειας αγροτικών προϊόντων και τροφίμων (16.5.2011)
- Μνημόνιο Κατανόησης για την προώθηση της επιχειρηματικής και επενδυτικής συνεργασίας στους τομείς των υποδομών και της μεταποίησης μεταξύ του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του κ/Υπουργείου Εμπορίου. Υπογράφηκε στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του κ/ Προέδρου της Λαϊκής Πολιτικής Συμβουλευτικής Διάσκεψης στην Αθήνα (24.10.2011).
- Μνημόνιο Κατανόησης για τη συνεργασία στον τομέα του Τουρισμού μεταξύ της Πρεσβείας της Ελλάδος στο Πεκίνο και της Διοίκησης Τουρισμού της Επαρχίας Guangdong. Υπογράφηκε στο πλαίσιο της επίσημης επίσκεψης του Αντιπροέδρου της Ελληνικής Κυβέρνησης κ. Θ. Πάγκαλου στην Επαρχία Guangdong (5.11.2011).

Τον Ιούνιο του 2014 στο πλαίσιο της επίσκεψης του κινέζου Π/Θ Li Keqiang στη χώρα μας το διμερές οικονομικό θεσμικό πλαίσιο εμπλουτίστηκε με την υπογραφή σειράς πρωτοκόλλων και Μνημονίων Κατανόησης όπως:

- Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Εμπορίου της Λ.Δ. της Κίνας για ενίσχυση της διμερούς οικονομικής και επενδυτικής συνεργασίας.
- Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ της Λ.Δ. της Κίνας και της Ελληνικής Δημοκρατίας στον τομέα των θαλάσσιων υποθέσεων
- Πρωτόκολλα μεταξύ ΥΠΑΑΤ και κινεζικής Αρχής AQSIQ που καθορίζονται οι απαιτήσεις ελληνικών εξαγωγών θερμικά επεξεργασμένου χοίρειου κρέατος και δερμάτων βοοειδών ή προβάτων.
- Πρωτόκολλο μεταξύ ΓΓΕΤ και κινεζικού Υπουργείου Επιστήμης και Τεχνολογίας για την Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία καθώς και μια σειρά σημαντικών ιδιωτικών συμφωνιών (19) μεταξύ κινεζικών τραπεζών, εταιρειών και φορέων και ελληνικών φορέων, εταιρειών και εφοπλιστών εκτιμώμενης αξίας 4,5 δις δολ. ΗΠΑ περίπου.

Κατά την επίσκεψη του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας κ. Μηταράκη (Φεβρουάριος 2014) υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας περί Ενίσχυσης της Επιχειρηματικής και Επενδυτικής Συνεργασίας.

Τον Ιανουάριο του 2015 υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Γενικής Διοίκησης Τελωνείων της Λ. Δ. της Κίνας και της Γ. Γ. Δημοσίων Εσόδων για την ενίσχυση της τελωνειακής συνεργασίας με σκοπό τη διευκόλυνση του εμπορίου (σιδηρόδρομική διακίνηση των εμπορευμάτων από το λιμάνι του Πειραιά στην Κεντρική Ευρώπη).

Βασικό πλαίσιο διαλόγου για θέματα οικονομίας – εμπορίου αποτελεί η Μικτή Διπυργική Επιτροπή, η οποία συγκαλείται κάθε δύο έτη (τελευταία Μάρτιος 2019). Τυπικά, ενδιάμεσα, πραγματοποιείται αντίστοιχη συνάντηση σε επίπεδο Γενικών Δ/ντών.

Κατά την επίσημη επίσκεψη του Έλληνα Πρωθυπουργού κ. Α.Τσίπρα στη Κίνα (2-6/7/2016 υπεγράφησαν:

- Μνημόνιο Κατανόησης για την προώθηση των διμερών επενδύσεων μεταξύ του Enterprise Greece S.A. και του Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων (CIPA) της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας.
- Κοινό Πρόγραμμα Δράσης μεταξύ του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Εθνικής Διοίκησης Τουρισμού της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας για την περίοδο 2016-2018 στον τομέα του τουρισμού.
- Μνημόνιο κατανόησης μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Επιστημών και Τεχνολογίας της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας για τη συνεργασία στις Επιστήμες, την Τεχνολογία και την Καινοτομία.
- Κατά την επίσημη επίσκεψη κ. Πρωθυπουργού στο Πεκίνο (12-15/05/2017) υπεγράφη το «Πλαίσιο Συνεργασίας σε Βασικούς Τομείς για τα έτη 2017-2019, μεταξύ του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Εθνικής Επιτροπής Ανάπτυξης & Μεταρρυθμίσεων της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας» (11/05/2017)

Κατά την επίσημη επίσκεψη στην Κίνα του πρώην υπουργού Εξωτερικών κ. Κοτζιά στις 26-29/8/2018 υπεγράφη μεταξύ των δύο χωρών το Μνημόνιο Belt & Road Initiative.

Κατά την επίσημη επίσκεψη κ. Πρωθυπουργού στο Πεκίνο, υπεγράφη στις 26 Απριλίου 2019, το νέο "Πλαίσιο Συνεργασίας σε Βασικούς Τομείς για τα έτη 2020-2022" μεταξύ του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Εθνικής Επιτροπής Ανάπτυξης & Μεταρρυθμίσεων της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας.

6. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης³

6.1 Τύπος

People's Daily: Έχει ημερήσια κυκλοφορία 3.000.000 φύλλων. Θεωρείται μία από τις εφημερίδες με την μεγαλύτερη επιρροή στην Κίνα.

China Daily: Η μεγαλύτερη σε απήχηση αγγλόφωνη εφημερίδα στην Κίνα με παγκόσμια κυκλοφορία περίπου 400.000 φύλλα ημερησίως.

Beijing Youth Daily: Η επίσημη εφημερίδα της επιτροπής της Κομμουνιστικής Νεολαίας στο Πεκίνο έχει κυκλοφορία περί των 600.000 φύλλων και η ιστοσελίδα της, Ynet.com, είναι από τις πλέον δημοφιλείς.

---

³ Πηγή: Γραφείο Τύπου και Επικοινωνίας Πεκίνου

Beijing Today: Εκδίδεται υπό την αιγίδα της Υπηρεσίας Πληροφόρησης του Δήμου Πεκίνου και βρίσκεται υπό τη διεύθυνση του συγκροτήματος της Beijing Youth Daily. Κυκλοφορεί κάθε Παρασκευή σε 50.000 αντίτυπα.

Global Times: Υπό την «ομπρέλα» του πανίσχυρου συγκροτήματος της People's Daily, η Global Times διαθέτει και αγγλική έκδοση σημαντικής κυκλοφορίας.

China.org.cn: Η ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Πληροφόρησης της Κυβέρνησης αποτελεί μία από τις πιο αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης για το κινεζικό κοινό με 2,2 εκατομμύρια hits καθημερινά.

Sohu.com/ Sina.com: Οι δύο σημαντικότερες ιστοσελίδες στην Κίνα με περισσότερους από 100 εκατ. εγγεγραμμένους χρήστες έκαστη, αποτελούν αναμφισβήτητα κορυφαίο εργαλείο διαδικτυακής ενημέρωσης στην Κίνα.

Επίσης, Τα micro blog είναι εξαιρετικά δημοφιλή στην Κίνα, η οποία διαθέτει περισσότερους από 500 εκατομμύρια διαδικτυακούς χρήστες, εκ των οποίων 330 εκατομμύρια είναι καταγεγραμμένοι χρήστες micro blog ενώ καθημερινά πραγματοποιούνται τουλάχιστον 150 εκατομμύρια καταχωρήσεις (weibo.com). Υπάρχουν όμως και πολλά κοινωνικά δίκτυα όπως QQ, Wechat, youku κλπ, αντίστοιχα του Δυτικού κόσμου τα οποία είναι είτε απαγορευμένα (FaceBook, Youtube) είτε έχουν περιορισμένη χρήση (whatsapp, viber, skype) στην Ηπειρωτική Κίνα.

Οι κυβερνητικές υπηρεσίες και τα κομματικά όργανα έχουν ιδρύσει περισσότερους από 50.000 λογαριασμούς micro blog.

6.2 Ραδιοτηλεόραση

CCTV: Η Κεντρική Κινεζική Τηλεόραση (CCTV) είναι ο εθνικός τηλεοπτικός φορέας και από τις σημαντικότερες πηγές πληροφόρησης. Διαθέτει 21 κανάλια για το κοινό, 19 συνδρομητικά και έξι διεθνή κανάλια στην κινεζική, αγγλική, γαλλική, ισπανική, ρωσική και αραβική γλώσσα. Το σήμα του είναι διαθέσιμο σε 140 χώρες και περιοχές. Εξέφρασε επιθυμία να ανοίξει ανταποκριτικό γραφείο και στην Ελλάδα και ήρθε σε σχετική επαφή με το ΓΤΕ Πεκίνου.

Διεθνής Κινεζική Ραδιοφωνία (CRI): Εκπέμπει προγράμματα σε 61 γλώσσες και διαθέτει αντίστοιχες ηλεκτρονικές σελίδες, μία εκ των οποίων είναι και η ελληνική, που είναι προσβάσιμη στη διεύθυνση <http://greek.cri.cn/>.

Beijing Television (BTV): Κρατικό τηλεοπτικό δίκτυο, το δεύτερο σε τηλεθέαση στην Κίνα με 25 εκατομμύρια τηλεθεατές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΙΝΑΣ

1. Γενικά Στοιχεία

1.1 Η αποτίμηση για το 2017 - 2018

Ο αναπτυξιακός ρυθμός της εγχώριας οικονομίας για το 2018 αποτιμήθηκε σε 6,6% (έναντι 6,8% το 2017), ελαφρώς άνω του κυβερνητικού στόχου του 6,5%. Εν λόγω τιμή είναι η χαμηλότερη της τελευταίας 30ετίας, ενώ το 4^ο τρίμηνο 2018 ο ρυθμός ανάπτυξης επιβραδύνθηκε περαιτέρω στο 6,4%. Η συγκεκριμένη επιβράδυνση από τα επίπεδα του προηγούμενου έτους, όσο και αν ακούγεται οριακή, έχει την δική της ιδιαίτερη δυναμική, όταν αναφέρεται σε μία οικονομία με το μέγεθος της Κίνας, που παράγει το 1/3 του παγκόσμιου πλούτου.

Η υποχώρηση αυτή της αναπτυξιακής ορμής της κινεζικής οικονομίας αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην αβεβαιότητα και στις αντιδράσεις του επιχειρηματικού κόσμου στην εμπορική διαμάχη Κίνας- ΗΠΑ, καθώς και στην προσπάθεια της Κυβέρνησης για αυστηροποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου με σκοπό την πρόληψη σημαντικών κινδύνων για την οικονομία.

Συνεχίσθηκε η μετατόπιση του κέντρου βάρους των αναπτυξιακών αξόνων από τις επενδύσεις στην κατανάλωση, από την εξωτερική ζήτηση και την ορμή των εξαγωγών στην εσωτερική ζήτηση, και από την μεταποίηση στις υπηρεσίες, οι οποίες καλύπτουν, πλέον, το 52,2% του ΑΕΠ. Σε γενικές γραμμές, η συνεισφορά της κατανάλωσης είναι σχετικά μικρή για το μέγεθος της κινεζικής οικονομίας, περίπου 30% χαμηλότερη από την συνεισφορά της κατανάλωσης π.χ. στην οικονομία των ΗΠΑ.

Μολονότι η Κυβέρνηση δεν φαίνεται να χαλαρώνει τον σφιχτό εναγκαλισμό της εγχώριας οικονομίας, οι ιδιωτικές κινεζικές επιχειρήσεις συνεχίζουν να διαμορφώνουν και εξελίσσουν μια τεχνολογική επανάσταση, αναζητώντας την ενσωμάτωση της καινοτομίας σε ένα ευρύ φάσμα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, από το ηλεκτρονικό εμπόριο και τα κινητά τηλέφωνα, μέχρι την τεχνητή νοημοσύνη και τα αυτοκυβερνούμενα οχήματα.

Η συνεχιζόμενη αναπτυξιακή επίδοση της εγχώριας οικονομίας έχει αναμφίβολα βελτιώσει σημαντικά τα εισοδηματικά επίπεδα του πληθυσμού και μετριάσει τις ανισότητες μεταξύ ευπόρων και αδύναμων οικονομικά κοινωνικών ομάδων.

Καθοριστικής σημασίας θα αποβεί και η συνεπής τήρηση και υλοποίηση των κυβερνητικών μεταρρυθμιστικών εξαγγελιών σχετικά με την εξουδετέρωση των χρόνιων διαρθρωτικών αδυναμιών της εγχώριας οικονομίας, ιδίως δε την αντιμετώπιση της διαχρονικής υπερχρέωσης των μεγάλων κρατικών στρατηγικών επιχειρηματικών ομίλων (SOE: State-Owned Enterprises).

1.2 Το 13ο Πενταετές Πρόγραμμα 2016-2020

Το 13ο Πενταετές Πρόγραμμα (13th Five-Year Plan) αποτελεί το αναπτυξιακό Πρόγραμμα της χώρας για τα έτη 2016 έως 2020 δόθηκε στη δημοσιότητα το Νοέμβριο του 2015 και εγκρίθηκε το Μάρτιο του 2016 από τις ολομέλειες των κορυφαίων νομοθετικών και συμβουλευτικών οργάνων της χώρας (National People's Congress και Chinese People's Political Consultative Conference). Βασικοί πυλώνες της στρατηγικής αυτής είναι η μετατόπιση του κέντρου βάρους στην κατανάλωση και τις υπηρεσίες, η αναβάθμιση του παραγωγικού ιστού, η υποστήριξη των μειζόνων κρατικών επιχειρήσεων, η απόδοση μεγαλύτερου ρόλου στην αγορά και τον ιδιωτικό τομέα και η εξωστρέφεια («Going Global»), μέσω της εντονότερης

δραστηριοποίησης των κρατικών επιχειρήσεων στο διεθνή ανταγωνισμό, της διεθνοποίησης του γιουάν, της διεκδίκησης μεγαλύτερου ρόλου στην διεθνή οικονομική διακυβέρνηση και ασφαλώς της μείζονος πρωτοβουλίας “Belt and Road Initiative-BRI”. Πέραν της απασχόλησης, αποδίδεται ιδιαίτερο βάρος στην προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. σύστημα παρακολούθησης περιβαλλοντικών αποδόσεων, παραγωγή καθαρής ενέργειας, ηλεκτρικά αυτοκίνητα, ταμείο πράσινης ανάπτυξης) προκειμένου να διασφαλισθεί η βιωσιμότητα του μοντέλου ανάπτυξης, αλλά επίσης στην καινοτομία, η οποία θα οδηγήσει σε ποιοτικότερη ανάπτυξη.

Δύο στοιχεία που επισκίασαν το υπόλοιπο περιεχόμενο του προγράμματος υπήρξε η κατάργηση της «πολιτικής του ενός παιδιού» και η απουσία σαφούς στόχου για το ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ με αποδεκτό ποσοστό το 6.5%. Έμφαση, εξάλλου, δίνεται στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις 3ης Ολομέλειας 2013 και στόχος είναι να καταστεί η Κίνα το 2020 μια οικονομία “low high income”. Επίσης βασικός στόχος καθίσταται η μεταρρύθμιση των κρατικών επιχειρήσεων στην κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού και της αποδοτικότητας. Σημειωτέον ότι η χώρα διαθέτει 110 κεντρικές κρατικές επιχειρήσεις και 150.000 κάτω από κρατικό έλεγχο.

Επιπλέον, προβλέπονται βελτιώσεις στη διακυβέρνηση προς την ενίσχυση του κράτους δικαίου, της βελτίωσης της καθημερινότητας των πολιτών, της βελτίωσης των αστικών υποδομών, μείωσης της φτώχειας, δημιουργίας βιώσιμου ασφαλιστικού συστήματος και συστήματος δημόσιας υγείας που θα απομακρυνθεί από την ισχύουσα στοχοθεσία κέρδους.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της καινοτομίας και της έρευνας, την ψηφιακή οικονομία (Πρόγραμμα Internet plus) και τη δημιουργία αλυσίδων logistics. Επιπλέον, εισαγωγή ανταγωνισμού σε προστατευόμενους τομείς της οικονομίας όπως ηλεκτρισμός, τηλεπικοινωνίες, υδρογονάνθρακες κ.α., μεταρρύθμιση στη γεωργία με νέο σύστημα διαχείρισης αγροτικής γης⁴. (Οι βασικές αρχές του Προγράμματος παρουσιάζονται στο εικονογράφημα του Παραρτήματος)

1.3 Ο ρόλος του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Κατά τη διάρκεια του 2018, οι πωλήσεις στην εσωτερική λιανική αγορά εκτοξεύθηκαν στα \$6,38 τρις. αυξημένες κατά 9% έναντι 2017, με πρόβλεψη να αποτιμώνται σε 7 τρις \$ το 2020. Βασικό αναπτυξιακό μοχλό αποτέλεσε εν προκειμένω η διαδικτυακή τεχνολογία και το ηλεκτρονικό εμπόριο. Οι μεγάλες κρατικές επενδύσεις των τελευταίων ετών στις υποδομές της χώρας, λιμάνια, αεροδρόμια, οδικές αρτηρίες, σιδηροδρομικές γραμμές, τηλεπικοινωνίες και φυσικά στο χώρο του διαδικτύου, που εξαπλώνεται ταχύτατα με τον αριθμό των χρηστών να έχει ξεπεράσει τα 700 εκατ., διαμορφώνουν ένα ευρύ πεδίο επιλογών για τον κινέζο καταναλωτή, μειώνοντας τα κόστη και επιταχύνοντας τη παράδοση των εμπορευμάτων. Ως εκ τούτου, οι διαδικτυακές λιανικές πωλήσεις καλύπτουν πλέον το 18,4% των συνολικών λιανικών πωλήσεων στη χώρα, ποσοστό που προβλέπεται να ανέλθει στο 40% μέχρι το 2020. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος (άνω του 60%) των διαδικτυακών αυτών συναλλαγών διενεργείται μέσω κινητών τηλεφώνων. Οι εξελίξεις αυτές καθιστούν τη Κίνα αξιοπρόσεκτο παράδειγμα διεθνώς.

Η πρόοδος αυτή θα συμβάλει τα μέγιστα στην ισχυροποίηση ενός από τους βασικούς αναπτυξιακούς άξονες του νέου οικονομικού μοντέλου, της εσωτερικής κατανάλωσης. Οι μεγάλες πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου με κυρίαρχο της αγοράς τον Όμιλο Alibaba, που ελέγχει το 80-85% του συνόλου, ενισχύουν την διασύνδεση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με το ευρύ καταναλωτικό κοινό, αντισταθμίζοντας, ως ένα βαθμό, τα μονοπωλιακού χαρακτήρα συγκριτικά πλεονεκτήματα των μεγάλων κρατικών επιχειρήσεων, οι διοικήσεις των οποίων, με

⁴ <http://www.chinadaily.com.cn/china/13thfiveyearplan/>

τη προτροπή και της πολιτικής ηγεσίας, αρχίζουν πλέον και αντιλαμβάνονται ότι πρέπει να εκσυγχρονίσουν τη παραγωγή τους και να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους τόσο για τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς, όσο και για τις προκλήσεις του διεθνούς ανταγωνισμού.

1.4 Λοιπές σημαντικές εξελίξεις

Περιοριστικά μέτρα για τον έλεγχο εκροών επενδυτικών κεφαλαίων σε εφαρμογή:

Δεδομένης της σαφούς διαχρονικής προτίμησης των κινεζικών αρχών στην επιβολή περιοριστικών μέτρων, είναι κατά πολύ πιθανότερη η εμφάνιση ανάλογων ελεγκτικών μεθόδων, προτού παρατηρηθεί στροφή σε μέτρα χαλάρωσης της συναλλαγματικής πολιτικής.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, η επιβολή των κάτωθι μέτρων για την ανακοπή των ανεξέλεγκτων και κυρίως των αθέμιτων εκροών στο εξωτερικό υπό μορφή σιωπηρής οδηγίας προς το εγχώριο τραπεζικό σύστημα :

- επιβολή προηγούμενης αδειοδότησης για κάθε εξωτερική πληρωμή από \$5 εκ. και άνω.
- απαγόρευση για όλες τις εξωχώριες επενδύσεις που υπερβαίνουν τα \$10 δισ., με εξαίρεση ορισμένους στρατηγικούς τομείς.
- απαγόρευση επενδυτικών δράσεων κινεζικών επενδυτικών ομίλων που περιλαμβάνουν εξαγορά ή συγχώνευση με ξένες εταιρείες, εφόσον η εν λόγω συναλλαγή εκφεύγει των βασικών δραστηριοτήτων του κινεζικού ομίλου και απαγόρευση σύναψης κτηματομεσιτικών συμφωνιών από κρατικά ελεγχόμενες κινεζικές επιχειρήσεις, εφόσον και στις δύο περιπτώσεις η όλη συναλλαγή υπερβαίνει το \$1 δισ.

Στους ανωτέρω περιορισμούς συμπεριλαμβάνονται πλέον και οι διασυνοριακές πληρωμές μερισμάτων από \$5 εκατ. και άνω, αποπληρωμές διασυνοριακών μετοχικών δανείων από \$5 εκ. και άνω.

Ο αντίκτυπος των μέτρων:

Το εγχώριο επενδυτικό κύκλωμα ανησυχεί για την τύχη πολλών από τις πολυάριθμες διενεργούμενες ή προγραμματιζόμενες από κινεζικούς ομίλους εξαγορές και συγχωνεύσεις περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό, οι οποίες αναμένεται να παρουσιάσουν σημαντικές καθυστερήσεις στην ολοκλήρωσή τους, ή ακόμα και να ματαιωθούν.

Σύμφωνα με παράγοντες της αγοράς, η Κεντρική Τράπεζα της Κίνας εμφανίζεται επιφυλακτική απέναντι στις ανωτέρω κυβερνητικές πρωτοβουλίες, ωστόσο αποδοκιμάζει και αυτή την αθρόα εκροή εγχώριων επενδυτικών κεφαλαίων στο εξωτερικό, που κατά κύριο λόγο κατευθύνονται σε αμφίβολης αξίας και αποσβεστικής δυνατότητας επενδυτικές τοποθετήσεις, συνήθως σε εξαγορές ξενοδοχειακών συγκροτημάτων, εγγείων ιδιοκτησιών, κατοικιών, ποδοσφαιρικών ομάδων, κλπ. Σημειώνεται ότι μόνο για το πρώτο 10μηνο 2016 οι συνολικές εκροές εγχώριων επενδυτικών κεφαλαίων αποτιμήθηκαν σε \$150 δισ., έναντι αντίστοιχης αποτίμησης της τάξεως των \$121 δισ. για όλο το 2015. Κατά το 2018, οι συνολικές εκροές μειώθηκαν κατά 1,6% σε \$120,5 δισ., ενώ επισημαίνεται ότι κατά το 2017, είχαν μειωθεί κατά 29,4%, έναντι 2016. Επίσης ανησυχητικό για τις αρχές είναι και το φαινόμενο παράνομης εκροής συναλλάγματος προς το εξωτερικό με διάφορες μεθοδεύσεις (π.χ. σε συνάρτηση με εικονικές εμπορικές συναλλαγές, εισαγωγές), το οποίο αρχές είναι αποφασισμένες όπως θέσουν υπό έλεγχο, και στο πλαίσιο της εθνικής πολιτικής πάταξης της διαφθοράς. Από την οπτική των ενδιαφερομένων να επενδύσουν στη Κίνα, είναι βέβαιο ότι τα μέτρα αυτά, στον βαθμό και την ένταση με την οποία θα εφαρμοσθούν στην πράξη, θα αποθαρρύνουν τους ενδιαφερόμενους ξένους επενδυτές να δρομολογήσουν ή ολοκληρώσουν το επενδυτικό τους όραμα στην εγχώρια

οικονομία. Τα εξεταζόμενα μέτρα πρέπει να εκληφθούν ως μέρος μιας συνολικότερης στρατηγικής περιορισμού των ανεξέλεγκτων επενδυτικών εκροών και όχι ως μια κομβική στροφή από την πορεία υλοποίησης του κεντρικού δόγματος "China's Going Global".

2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη

Βασικά οικονομικά μεγέθη της κινεζικής οικονομίας

	2015	2016	2017	2018
Ονομαστικό ΑΕΠ σε τρισ. RMB / (€τρισ.)	68,9 (9,8)	74,4 (10,1)	82,7 (10,8)	90,03 (11,5)
ΑΕΠ (purchasing power parity), (\$τρισ.)	19,39	21,7	23,16	23,21
Μεταβολή ΑΕΠ	6,9%	6,7%	6,8%	6,6%
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (PPP) (\$χιλ.)	14.800	15.700	16.700	17.700
Ανεργία	4,2%	4%	3,9%	3,8%
Πληθωρισμός	1,4%	2%	1,6%	2,1%
Εξαγωγές αγαθών (\$τρισ.)	2,28	2,09	2,26	2,49
Εισαγωγές αγαθών (\$τρισ.)	1,68	1,59	1,84	2,14
Εμπορικό Ισοζύγιο (\$δισ.)	594	510	420	359
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (\$δισ.)	347,8	202,2	164,9	N/A
Δημοσιονομικό ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	-2,7%	-3,7%	-4%	4,6%
Εισροή ΑΞΕ (FDI) (\$δισ.)	126,3	126	131	135
Εκροή ΑΞΕ (ODI) (\$δισ.)	118	170,1	120	120,5
Δημόσιο Χρέος (\$τρισ.)	4,49	5,17	6,07	N/A
Συναλ/κά Αποθέματα (\$τρισ.)	3,33	3,01	3,14	3,07

Πηγές: Μακροοικονομικά στοιχεία: Εθνικό Γραφείο Στατιστικής της Λ.Δ. της Κίνας, Στοιχεία εμπορίου: comtrade.un.org, trademap.org

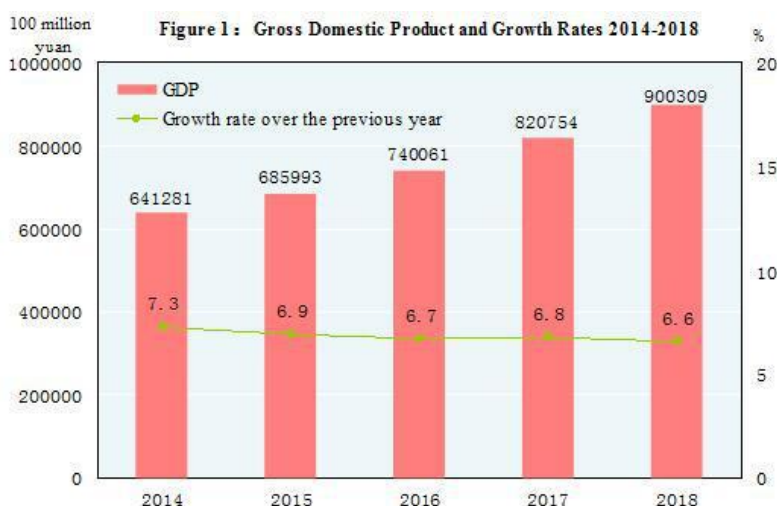
3. Εξέλιξη και Ανάλυση Βασικών Οικονομικών Μεγεθών

3.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)⁵

Όπως αναφέρθηκε, σύμφωνα με το Εθνικό Γραφείο Στατιστικών, το ποσοστό αύξησης του ΑΕΠ της Κίνας για το 2018 διαμορφώθηκε στο 6,6% (έναντι 6,8% το 2017) το χαμηλότερο ποσοστό αύξησης την τελευταία τριακονταετία.

Σε απόλυτα μεγέθη, το κινεζικό Α.Ε.Π. ανήλθε στα \$13,46 τρισ. και σε όρους αγοραστικής δύναμης (PPP) \$23,16 τρισ., ενώ το ετήσιο κατα κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα αποτιμήθηκε το 2017 σε \$16.700, έναντι \$15.700 \$ για το 2016.

Η σύνθεση από την πλευρά της προσφοράς: Υπηρεσίες (52,2%), Δευτερογενής βιομηχανία (40,7%), Πρωτογενής βιομηχανία (7,2%), ενώ από την πλευρά της ζήτησης: η τελική καταναλωτική δαπάνη (76,2%) , οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (32,4%), το ισοζύγιο εξωτερικού εμπορίου (-8,6%).

Πηγή: <http://www.stats.gov.cn>

Οι εξαγωγές κατέγραψαν άνοδο κατά 10,2%, όπως και οι εισαγωγές κατά 15,8%, με το εμπορικό ισοζύγιο να είναι πλεονασματικό στα \$359 δις. Ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 2,1%, ενώ ανακόπηκαν σημαντικά οι ιδιαίτερα αυξημένες εκροές κεφαλαίων που έλαβαν χώρα το 2016, οι οποίες αποδόθηκαν στις αυξημένες κινεζικές επενδύσεις στο εξωτερικό αλλά και στις αυξήσεις, αρχόμενων από το 2015, των επιτοκίων από την κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ.

Η δημιουργία παγίου κεφαλαίου σημείωσε αύξηση 5,9% σε σχέση με το 2017, με τις ιδιωτικές επενδύσεις να συνεισφέρουν το 62% του συνόλου. Ανά τομέα, οι επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα σημείωσαν άνοδο κατά 12,9% στο δευτερογενή κατά 6,2% και στον τριτογενή 5,5%. Σε απόλυτα μεγέθη, οι επενδύσεις κατευθύνθηκαν, πρωτίστως, στους τομείς μεταποίησης, ανάπτυξης ακινήτων, περιβάλλοντος/διαχείρισης υδάτων και μεταφορών. Τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση κατέγραψαν οι τομείς πολιτισμού, leasing and business services και επιστημονικής έρευνας, ενώ τη σημαντικότερη μείωση οι τομείς χονδρικού/λιανικού εμπορίου, οικιακών υπηρεσιών και χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης.

Η συνεισφορά της τελικής καταναλωτικής δαπάνης ανήλθε στο 76,2% του ΑΕΠ και βασίζεται στην ανερχόμενη μεσαία τάξη της χώρας η οποία παρουσιάζει θεαματικές προοπτικές

⁵ http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201902/t20190228_1651335.html

αύξησης δεδομένου του τερματισμού της πολιτικής του ενός παιδιού και της συνακόλουθης πληθυσμιακής ανανέωσης.

Το ακαθάριστο γενικό δημόσιο χρέος της χώρας διαμορφώθηκε στο 47,6% του ΑΕΠ για το 2017. Το Εθνικό χρέος, όμως, το οποίο συμπεριλαμβάνει τις τοπικές Κυβερνήσεις, τις Επιχειρήσεις αυτών καθώς και τα δάνεια του σκιαώδους τραπεζικού συστήματος αλλά όχι τις μεγάλες Δημόσιες Επιχειρήσεις και τις εταιρείες ειδικού σκοπού διαχείρισης κεφαλαίων, υπολογίζεται, τουλάχιστον, στο 64% του ΑΕΠ, ενώ ανεξάρτητοι αναλυτές υποστηρίζουν ότι φθάνει έως και το 92,8% αυτού⁶. Σε κάθε περίπτωση, από δυτικούς αναλυτές, ο ρυθμός αύξησης του χρέους κρίνεται ανησυχητικός. Από το 2015 και έπειτα, η κεντρική κυβέρνηση λαμβάνει περισσότερα μέτρα για την εποπτεία και ρύθμιση της έκδοσης ομολόγων των τοπικών κυβερνήσεων.

Τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας μειώθηκαν το 2018 κατά \$67,2 δισ., έναντι 2017, σε \$3,07 τρις, έναντι αντίστοιχης αποτίμησης \$4 τρις. στις αρχές του 2014. Τον Μάρτιο του 2019, όμως εμφανίστηκε αυξητική τάση των αποθεμάτων συναλλάγματος για πέμπτο συνεχόμενο μήνα και ανήλθαν σε \$3,19 τρις⁷. Από το 2016 παρατηρείται εν γένει μείωσή τους, λόγω των συναλλαγματικών κεφαλαίων που διατέθηκαν από πλευράς κυβέρνησης για τη στήριξη των χρηματιστηρίων και της συναλλαγματικής αξίας του εθνικού νομίσματος.

3.2 Γεωργία/Αγροτική Παραγωγή

Η Κίνα αποτελεί τον κορυφαίο παραγωγό αγροτικών προϊόντων με βάση την ακαθάριστη αξία των παραγόμενων προϊόντων. Τα κύρια παραγόμενα προϊόντα είναι ρύζι, σιτάρι, πατάτες, καλαμπόκι, τσάι, λοιπά δημητριακά, μήλα, βαμβάκι, σπορέλαια, χοιρινό κρέας αλιεύματα. Παρόλα αυτά, λόγω των μεγάλων διατροφικών αναγκών, η χώρα προβαίνει σε μεγάλες εισαγωγές αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων.

Σύμφωνα με το Εθνικό Γραφείο Στατιστικών, η παραγωγή των βασικών αγροτικών προϊόντων για το 2017 διαμορφώθηκε ως εξής: δημητριακά 657,9 εκ. τόν. (-0,6%), βαμβάκι 6,1 εκ. τόν. (+7,8%), ελαιούχοι καρποί 34,4 εκ. τόν (-1%), ζαχαροκαλλιέργειες (119,8 εκ. τόν. (+5,3%), τσάι 2,61 εκ. τόν. (+5,9%).

Η συνολική παραγωγή χοιρινού, μοσχαρίσιου, αρνίσιου κρέατος και πουλερικών ανήλθε σε 85,17 εκ. τόν. (εκ των οποίων 54,04 εκ. τόν. χοιρινού), αυγών σε 30,75 εκ. τόν., ενώ η παραγωγή ιχθυηρών σε 50,18 εκ. τόν.

Η Κυβέρνηση δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη γεωργία η οποία θεωρείται ως «θεμέλιο της εθνικής οικονομίας και απαραίτητη διασφάλιση της ανάπτυξης, του ελέγχου του πληθωρισμού και της πρόληψης των οικονομικών κινδύνων». Επιπλέον, επιδιώκεται σταθερά η διατροφική ασφάλεια μέσω αφενός των εισαγωγών και αφετέρου ενίσχυσης της εγχώριας παραγωγής (πχ επάρκεια δημητριακών) και της βελτίωσης της ποιότητας μέσω ελέγχων ακόμη και με ενοικιάσεις εκτάσεων γης σε χώρες κυρίως Λατινικής Αμερικής και Αφρικής για την επάρκεια σε βασικά προϊόντα κινεζικής διατροφής. Στο πλαίσιο της μεσοπρόθεσμης αναδιάρθρωσης του γεωργικού τομέα, η Κυβέρνηση υλοποιεί σειρά σχετικών μέτρων όπως: παροχή φορολογικών κινήτρων για νεοφυείς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αγροτικές περιοχές σε συνδυασμό με προγράμματα χρηματοδότησης και χρήσης γης, διεύρυνση προγραμμάτων ανώτατης εκπαίδευσης στους τομείς αγροτικής χωροταξίας και σχεδιασμού, κίνητρα

⁶ <https://www.nationaldebtclocks.org/debtclock/china>

⁷ Official Reserve Assets (2019) _Forex Reserves_State Administration of Foreign Exchange <http://www.safe.gov.cn/en/2018/0517/1433.html>

δημιουργίας επιχειρηματικών πάρκων και μεταφοράς τεχνολογίας/τεχνογνωσίας στις αγροτικές περιοχές.

Από 1.10.2015 είναι σε ισχύ ο νέος Νόμος περί ασφάλειας τροφίμων ο οποίος εισάγει μια σειρά από νέες διατάξεις και τροποποιεί παλαιότερες επί το αυστηρότερο⁸. Η Κίνα έχει καταστεί από το 2011 ο μεγαλύτερος εισαγωγέας τροφίμων στον κόσμο. Για την εισαγωγή τροφίμων στην Κίνα, αυτή επιτρέπεται εφόσον εξεταστεί το σύστημα ελέγχων της χώρας εξαγωγής και κριθούν ικανοποιητικές οι διαδικασίες που ακολουθεί. Οι κανόνες ελέγχου και καραντίνας θα πρέπει να συμμορφώνονται στα κινεζικά πρότυπα και οι εισαγωγείς πρέπει να παρουσιάζουν πλήρη τεκμηρίωση για τα εισαγόμενα τρόφιμα καθώς και ανιχνευσιμότητα. Σήμερα στην Κίνα εισάγονται τρόφιμα από 61 χώρες ενώ είναι καταχωρημένοι 90.000 εξαγωγείς διεθνώς.

3.3 Βιομηχανία/ Σχέδιο "Made in China 2025"

Η χώρα αποτελεί τον παγκόσμιο ηγέτη σε όλους σχεδόν τους τομείς της βιομηχανικής παραγωγής. Βασικοί τομείς είναι τα ορυχεία, η επεξεργασία μεταλλευμάτων, (σίδηρος, χάλυβας, άνθρακας), μηχανουργία, εξοπλισμοί, κλωστοϋφαντουργικά, πετρελαϊκά, τσιμέντα, χημικά, λιπάσματα, καταναλωτικά προϊόντα (μεταξύ άλλων υποδήματα, παιχνίδια, ηλεκτρονικά), επεξεργασία τροφίμων, συγκοινωνιακός εξοπλισμός (αυτοκίνητα, αμαξώματα, σιδηρόδρομοι), πλοία, αεροπλάνα, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός δορυφόροι και διαστημικός εξοπλισμός.

Η συνολική προστιθέμενη αξία των βιομηχανικών επιχειρήσεων για το 2018 παρουσίασε άνοδο 6.1%, με αυτή των κρατικών να αυξάνεται κατά 6,2% και των ιδιωτικών κατά 5,2%, ενώ η αξία των εξαγωγών του βιομηχανικού τομέα αυξήθηκε κατά 10,7%. Όσον αφορά τους τομείς, η προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας και ηλεκτρονικών αυξήθηκε κατά 13,1%, της παραγωγής μηχανολογικού εξοπλισμού ειδικής χρήσης κατά 10,9%, της παραγωγής/διανομής ενέργειας κατά 9,6 και των κατασκευών κατά 4,5%. Τα συνολικά κέρδη των βιομηχανικών επιχειρήσεων αυξήθηκαν σημαντικά κατά 10,3% σε ετήσια βάση, ενώ η κερδοφορία των βασικών κλάδων ανήλθε σε 6,5%.

Η κυβέρνηση στοχεύει στην προσαρμογή της βιομηχανικής δομής με έμφαση στην διαχείριση της πλεονάζουσας παραγωγής (κυρίως της παραδοσιακής βιομηχανικής παραγωγής όπως τσιμεντοβιομηχανίας, χαλυβουργίας, κλωστοϋφαντουργίας κλπ), την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της καινοτομίας και του συνδυασμού κυβερνητικών παρεμβάσεων και κανόνων της αγοράς, της ενίσχυσης των περιβαλλοντικών κανόνων και της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων.

Σταθερά επιδιώκεται αύξηση του μεριδίου της Κίνας στη διεθνή αγορά σιδηροδρόμων, ηλεκτρικής ενέργειας, επικοινωνιών, αυτοκίνησης, αεροπλοΐας, ηλεκτρονικών και λοιπού εξοπλισμού.

Η Κυβέρνηση εκτόνησε και εφαρμόζει το πρόγραμμα ανάπτυξης **“Made in China 2025”** που εστιάζει στον εκσυγχρονισμό του βιομηχανικού τομέα με έμφαση στην καινοτομία και την ενσωμάτωση υψηλής τεχνολογίας, με στόχο το μετασχηματισμό της κινεζικής βιομηχανικής παραγωγής από ποσοτική σε ποιοτική. Η δημοσίευσή του έλαβε χώρα τον Μάιο του 2015⁹. Το δεκαετούς διάρκειας σχέδιο βασίζεται σε μελέτη της Κινεζικής Ακαδημίας Μηχανικών (Chinese Academy of Engineering), έχει τύχει επεξεργασίας από τέσσερα

⁸ <http://www.china-briefing.com/news/2015/05/13/china-releases-harshes-food-safety-law-in-history.html> και <http://www.fas.usda.gov/data/china-china-s-food-safety-law-2015>

⁹ http://www.chinadaily.com.cn/bizchina/2015-05/19/content_20760528.htm

υπουργεία με προεξάρχων το Υπουργείο Βιομηχανίας και Πληροφορικής (Ministry of Industry and Information Technology -MIIT) και έχει δημιουργηθεί στα πρότυπα αντίστοιχων σχεδίων στο Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ, κυρίως όμως στο γερμανικό οδικό χάρτη για τη βιομηχανία “Industrie 4.0”.

Το “Made in China 2025” εστιάζει στις εξής προτεραιότητες: τόνωση της καινοτομίας, ενσωμάτωση της πληροφορικής στη βιομηχανία, προώθηση των κινεζικών «ονομάτων» (brands), ενίσχυση της «πράσινης» παραγωγής, αναδιάρθρωση του τομέα και διεθνοποίηση αυτού, προώθηση της βιομηχανικής παραγωγής που αναφέρεται στις υπηρεσίες και δημιουργία πλήρως αυτοματοποιημένων «έξυπνων» εργοστασίων¹⁰.

Βασική επίσης επιδίωξη είναι η προώθηση της έννοιας των καινοτόμων προϊόντων υπό το σύνθημα “Innovated in China,” κάτι το οποίο θα βοηθήσει στην επίτευξη ενός υψηλού επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης και θα επιτρέψει την απαγκίστρωση της Κίνας από την εικόνα του φθηνού και ελλατωματικού προϊόντος. Το σχέδιο στοχεύει στη μείωση του χρόνου παραγωγής των προϊόντων κατά 20% περί το 2015, έναντι του μέσου απαιτούμενου χρόνου παραγωγής σήμερα. Πρόκειται να ακολουθήσουν άλλα δύο σχετικά σχέδια έτσι ώστε η χώρα να είναι ηγέτης στη βιομηχανική παραγωγή το 2049, έτος που συμπληρώνονται 100 χρόνια από τη δημιουργία της Λ.Δ. Κίνας.

Επίσης δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη των εξής τομέων: Κοινωνία της πληροφορίας, ρομποτική, αεροναυπηγική, ωκεανογραφικός εξοπλισμός και σκάφη υψηλής τεχνολογίας, σιδηροδρομικός εξοπλισμός, εξοικονόμηση ενέργειας και οχήματα βασισμένα σε νέες μορφές ενέργειας, ενεργειακός εξοπλισμός, νέα υλικά, βιολογική ιατρική και ιατρικά μηχανήματα, αγροτικά μηχανήματα.

Με σκοπό τη γενικότερη ανάπτυξη της οικονομίας, το σχέδιο θα υποβοηθηθεί από επιπρόσθετα μέτρα όπως η ίδρυση κέντρου βιομηχανικής καινοτομίας. Ο Κινέζος Π/Θ κ. Li Keqiang ανέφερε σχετικά ότι η Κίνα θα εφαρμόσει τη στρατηγική “Made in China 2025” παράλληλα με το σχέδιο “Internet Plus” που βασίζεται στην καινοτομία, την έξυπνη τεχνολογία, το κινητό διαδίκτυο, το «cloud computing» τα μεγάλα δεδομένα και το «Internet of Things».

Όπως αναφέρεται από αναλυτές, παρά το ότι η βιομηχανική παραγωγή της Κίνας αντιστοιχεί στο 20% της παγκόσμιας, υφίσταται όλο και πιο έντονα την πίεση από δύο πλευρές: από τη μια πλευρά την πίεση των κορυφαίων αναπτυγμένων οικονομιών όπως ΗΠΑ, Ιαπωνία και Γερμανία οι οποίες έχουν αναπτύξει πολιτικές περαιτέρω ανάπτυξης της βιομηχανικής τους παραγωγής, και από την άλλη των ανερχόμενων οικονομιών όπως Ινδία και Βραζιλία που επιταχύνουν την βιομηχανική απόδοσή τους. Επιπλέον, τα κινεζικά εργοστάσια έρχονται αντιμέτωπα με τη διεθνή μειωμένη ζήτηση και τον αυξημένο ανταγωνισμό από χώρες με μικρότερο κόστος παραγωγής.

Καθώς το νέο δόγμα της οικονομικής πολιτικής υπό την επωνυμία “New Normal” κάνει αποδεκτή τη χαμηλότερη αύξηση στο ΑΕΠ και δίνει έμφαση στην ποιοτική ανάπτυξη, η Κυβέρνηση προσπαθεί να κατευθύνει την οικονομία σε ένα πιο βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης που βασίζεται στην εγχώρια παραγωγή, στον τομέα των υπηρεσιών και κυρίως στην καινοτομία.

3.4 Υπηρεσίες

Η συνεισφορά του τομέα υπηρεσιών στο σχηματισμό του ΑΕΠ ξεπέρασε, το 2015, για πρώτη φορά το φράγμα του 50% και ανήλθε, το 2018, στο 52,2%, σηματοδοτώντας τον αναπροσανατολισμό της οικονομίας από τις εξαγωγές στην παροχή υπηρεσιών. Έχει δε καταστεί

¹⁰ http://www.chinadaily.com.cn/bizchina/2015-05/19/content_20760528.htm

σταδιακά ολοένα και πιο σημαντικός για την χώρα, αποτελώντας το βασικό πυλώνα της οικονομίας και κατέχει βαρύνουσα θέση στη μεταρρυθμιστική προσπάθεια της οικονομίας. Ως τομείς με ιδιαίτερο δυναμισμό αναφέρονται ο τουρισμός, το ηλεκτρονικό εμπόριο και η βιομηχανία θεάματος, οι ειδικές ζώνες ελεύθερου εμπορίου και η καινοτομία. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η επέκταση του διαδικτύου σε όλες τις μορφές της οικονομικής δραστηριότητας.

Κατά το 2018, ο συνολικός τζίρος των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών ανήλθε στα 7,790 τρισ. γιουάν αυξημένος κατά 26,4% και 138%, αντίστοιχα. Στο τέλος του 2018 υπήρχαν 1.566,1 εκ. συνδέσεις κινητής τηλεφωνίας, ο αριθμός των συνδρομητών διαδικτύου σταθερής σύνδεσης (fixed broadband internet users) ήταν 407,38 εκ. (αυξημένος κατά 58,384 εκ) ενώ οι χρήστες mobile broadband ήταν 1.305,65 εκ., ευξημένος κατά 174,13 εκ. Ο συνολικός αριθμός χρηστών internet ήταν 772 εκ. αυξημένος κατά 40,74 εκ. Η κάλυψη του internet έφτασε το 55,8%. Τα έσοδα από software και υπηρεσίες IT ανήλθαν σε τα 6.306,1 τρισ. γιουάν, αυξημένα κατά 14,2%¹¹.

Η ζήτηση για υπηρεσίες όπως ο τουρισμός και οι υπηρεσίες υγείας συνέχισαν να αυξάνονται το 2018, γεγονός που οφείλεται στην άνοδο του προσωπικού εισοδήματος. Τα πεδία αυτά θα μπορούσαν να αποτελέσουν επίκεντρο του ενδιαφέροντος της ελληνικής επιχειρηματικής κοινότητας που ενδιαφέρεται να δραστηριοποιηθεί στην Κίνα. Το 2018 η αύξηση του εγχώριου τουρισμού έφτασε το 10,8% και τα έσοδά του ανήλθαν στα 5,127 τρισ. γιουάν, αυξημένα κατά 12,3%. Οι αφίξεις τουριστών στην Κίνα έφθασαν τα 141,20 εκ. (αύξηση 1,2%) με τα 30,54 εκ. να είναι αλλοδαποί (+4,7%) και τα 110,66 εκ. ήταν Κινέζοι από Hong Kong, Macao και Taiwan, οριακά αυξημένοι έναντι 2017. Τα έσοδα από τον διεθνή τουρισμό έφθασαν τα \$127,1 δισ. (+3%). Ο αριθμός των Κινέζων τουριστών στο εξωτερικό έφτασε τα 161,99 εκ. αυξημένος κατά 13,5%, ενώ 99,919 εκ. επισκέφθηκαν το Hong Kong, Macao και Taiwan.

Σημαντική θετική εξέλιξη σε ότι αφορά το άνοιγμα του χρηματοοικονομικού τομέα θεωρείται η επέκταση του θεσμού των Ζωνών Ελεύθερου Εμπορίου. Εκ των υφιστάμενων 11, η πρώτη Ζώνη δημιουργήθηκε στη Σαγκάη το 2013 και περιλαμβάνει και τον τομέα των υπηρεσιών. Παρά την επιφυλακτική στάση πολλών αναλυτών ως προς την αποτελεσματική λειτουργία της, το μοντέλο επεκτάθηκε κατά το 2015 με τη δημιουργία άλλων τριών αντίστοιχων ζωνών στις περιοχές Guangdong, Fujian και Tianjin, και επιπλέον επτά κατά το 2017 στις περιοχές Chongqing, Henan, Hubei, Liaoning, Shaanxi, Sichuan και Zhejiang, κάθε μία εκ των οποίων εξειδικεύεται σε διαφορετικό τομέα (βλ. σχετικό χάρτη στο Παράρτημα). Τον Απρίλιο του 2018 ανακοινώθηκε ότι ολόκληρη η νήσος Hainan, συνολικής έκτασης 33.920 τ.χμ., πρόκειται να μετατραπεί σε Ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου, με ορίζοντα υλοποίησης το 2020¹².

Ο τομέας των υπηρεσιών κατέχει βαρύνουσα θέση στον 13^ο Πενταετή Προγραμματισμό 2016-2020 με στόχο να συνεισφέρει του 55% έως 60% του ΑΕΠ έως το 2020, ενώ η συμμετοχή του στις εξαγωγές εκτιμάται ότι θα κυμανθεί περί το 20% έως το 2020¹³.

3.5 Πληθωρισμός

Το 2018 ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 2,1%. Συγκεκριμένα ανήλθε στο 1,7% στις αστικές περιοχές και 1,3% στις αγροτικές. Ανά κατηγορία, οι τιμές στα τρόφιμα/ποτά/καπνό διαμορφώθηκαν σε 1,9%, στην ένδυση 1,2%, στα ακίνητα 2,4%, στα οικιακά είδη 1,6%, στις

¹¹ http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201902/t20190228_1651335.html

¹² <http://www.china-briefing.com/news/2018/04/16/china-establish-hainan-free-trade-zone.html>

¹³ http://www.chinadaily.com.cn/opinion/2015-03/06/content_19734238.htm

μεταφορές και τηλεπικοινωνίες 1,7%, στους τομείς εκπαίδευσης και πολιτισμού 2,2% και στις υπηρεσίες υγείας 4,3%.

Σε ότι αφορά το δείκτη τιμών παραγωγού που μετρά τον πληθωρισμό στο χονδρεμπόριο κατέγραψε άνοδο κατά 3,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος¹⁴.

3.6 Αγορά Εργασίας

Το εργατικό δυναμικό της χώρας (ηλικίας 16 έως 59 ετών) ανήλθε στα 901,1 εκ. και αντιστοιχεί στο 64,9% του συνολικού πληθυσμού. Η συνταξιοδοτική ηλικία στη Λ.Δ. της Κίνας είναι το 55ό έτος στις γυναίκες και το 60ό στους άνδρες. Ο πληθυσμός άνω των 60 ετών (συνταξιούχοι) ήταν 240,9 εκ. ήτοι 17% του συνολικού. Ο πληθυσμός των εσωτερικών μεταναστών οι οποίοι εργάζονται μακριά από τον τόπο που είναι καταγεγραμμένοι ανήλθε στα 286,5 εκ. μειωμένος κατά 1,7%. Το σύνολο των εργαζόμενων ανήλθε στα 776,4 εκ., εκ των οποίων τα 424,6 εκ. απασχολούνται σε αστικές περιοχές.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, το 2018 η ανεργία στα αστικά κέντρα ανήλθε σε 3,8%, ενώ δημιουργήθηκαν 13,5 εκ. νέες αστικές θέσεις εργασίας. Πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι η μέτρηση της ανεργίας περιορίζεται στα μεγάλα αστικά κέντρα και οι εργάτες σε περιόδους ανάπτυξης είναι εισερχόμενοι από την επαρχία για τα συγκεκριμένα έργα και αποστέλλονται πίσω στον τόπο καταγωγής των με το πέρας των εργασιών οπότε δεν υπολογίζονται στις μετρήσεις της ανεργίας. Αυτού του είδους η απασχόληση όμως δεν είναι σύνομη καθόσον υπάρχει καθεστός «εσωτερικού διαβατηρίου» γνωστό ως HUKOU το οποίο δεν επιτρέπει την εργασία σε διαφορετική πόλη από την οποία κατάγεται ή είναι καταχωρημένος με την οικογενειακή μερίδα. Επιτρέπεται κατ'εξάιρση σε ορισμένες ειδικότητες ή τους κατώχους πτυχίων. Αυτοί οι περιορισμοί οδηγούν στη κοινωνική ειδική κατάσταση να ζουν τα παιδιά με τους παπούδες και δεν εμφανίζονται στα στατιστικά καθόσον απαγορεύεται. Ο λόγος που τα παιδιά αναγκάζονται να μείνουν με τους παπούδες είναι ότι δεν τους παρέχεται γιατρική περίθαλψη, σχολείο κ. ά. Εφόσον δεν είναι στην περιοχή που πρέπει να κατοικούν.

Όπως προαναφέρθηκε, ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη και ορόσημο τόσο για την κινεζική κοινωνία όσο και για την οικονομική ανάπτυξη είναι η κατάργηση της «πολιτικής του ενός παιδιού» με τη χορήγηση του δικαιώματος απόκτησης και δεύτερου τέκνου. Η εν λόγω μεταρρύθμιση αναμένεται να ωφελήσει σημαντικά την εξέλιξη των δημογραφικών δεδομένων, να ανατρέψει την τάση μείωσης του εργατικού δυναμικού, και να εξασφαλίσει μια προοπτική βιωσιμότητας του ασφαλιστικού.

Τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται το παράδοξο της ύπαρξης ανεργίας και ταυτόχρονης έλλειψης εργατικού δυναμικού γεγονός που εξηγείται κυρίως από την αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης δεδομένου ότι η ζήτηση αφορά εξειδικευμένες θέσεις εργασίας ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων είναι ανειδίκευτοι εργάτες. Σημειώνουμε ότι το 2017 ο αριθμός των ατόμων που αποφοίτησαν από τα πανεπιστήμια αναζητώντας μια θέση εργασίας ανήλθε στα 7,95 εκατομμύρια άτομα, γεγονός ενδεικτικό της ανάγκης για συνεχή δημιουργία νέων θέσεων μέσω του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, ο πληθυσμός που διαβιεί κάτω από το όριο της φτώχειας (2.300 MRB ήτοι 350 δολ. ΗΠΑ ετησίως από το 2011) ανέρχεται σε 30,46 εκ. Στόχος της Κυβέρνησης είναι να εξαλείψει τη φτώχεια μέχρι το έτος 2020¹⁵.

¹⁴ http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201902/t20190228_1651335.html

¹⁵ http://www.xinhuanet.com/english/2018-02/01/c_136942195.htm

Η διανομή εισοδήματος του πληθυσμού εξελίχθηκε προς το δικαιότερο. Ο δείκτης Gini (διαφορά εισοδήματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών) σημείωσε πτώση για ενδέκατη συνεχόμενη χρονιά σε 0,4 για το 2017 από 0,491 το 2008. Η πτωτική τάση είναι θετική ένδειξη μη διεύρυνσης του οικονομικού χάσματος. Θετικές εξελίξεις ήταν η αύξηση του διαθέσιμου κατά κεφαλήν εισοδήματος κατά 7,3% το 2017, σε 25.974 MRB (\$4.033) σε ποσοστό που ξεπέρασε την αύξηση του ΑΕΠ¹⁶. Στην κοινωνική συνοχή και την εμπέδωση του αισθήματος ισονομίας και κοινωνικής δικαιοσύνης εντάσσεται και η συνέχιση γενικευμένης εκστρατείας της κινεζικής ηγεσίας για την πάταξη της κρατικής σπατάλης και διαφθοράς.

Τον Ιανουάριο του 2015 ανακοινώθηκε αύξηση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων, των υπαλλήλων κρατικών οργανισμών και των συνταξιούχων δημοσίου, η πρώτη από το 2006. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία ο μισθός των στελεχών του δημοσίου σε υπουργικό επίπεδο αυξήθηκε από 7020 γιουαν (1128 δολ. ΗΠΑ) σε 11385 γιουαν (1833 δολ. ΗΠΑ) ενώ ο κατώτατος μισθός του δημοσίου από 640 γιουαν σε 1320 γιουαν. Υπάρχει πρόβλεψη για ετήσια ή διετή αναπροσαρμογή και οι αρμόδιοι ευελπιστούν στη μείωση της διαφθοράς¹⁷.

3.7 Εξωτερικό Εμπόριο

Ο όγκος των συναλλαγών το 2018 ανήλθε σε 30,505 τρισ. γιουαν (\$4,63 τρισ.), αυξημένος κατά 12,93% έναντι 2017. Οι εξαγωγές κατέγραψαν άνοδο κατά 10,2%, και διαμορφώθηκαν στα 16,418 τρισ. γιουαν (\$2,494 τρισ.). Ωστόσο, η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση των εισαγωγών κατά 15,8% (14,087 τρισ. γιουαν) είχε ως αποτέλεσμα το εμπορικό πλεόνασμα να συρρικνωθεί. Το εμπορικό ισοζύγιο παρουσίασε πλεόνασμα 2,330 τρισ. γιουαν (\$351 εκ.).

Τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα για το 2018 ανά κατηγορία και ποσοστό επί του συνόλου ήταν τα εξής: Μηχανήματα/εξοπλισμός (\$664,4 δισ., 26,6%), Η/Υ - Ηλεκτρονικός εξοπλισμός (\$430 δισ., 17,2%), Έπιπλα, φωτιστικά, είδη κατοικίας (\$96,4 δισ., 3,9%), Πλαστικά (\$80,1 δισ., 3,2%), οχήματα (\$75,1 δισ., 3%), πλεκτά/υφαντά (\$73,5 δισ., 2,9%), ρουχισμός (\$71,4 δισ., 2,9%), Ιατρικός/τεχνικός εξοπλισμός (\$71,4 δισ., 2,9%), προϊόντα σιδήρου και χάλυβα (\$65,6 δισ., 2,6%) και χημικά (\$59,8 δισ., 2,4%).¹⁸

Ανωτέρω προϊόντα αντιστοιχούν περίπου στο 67,7% του συνόλου των κινεζικών εξαγωγών. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις έναντι 2017 κατεγράφησαν στα χημικά (+20,2%), προϊόντα σιδήρου και χάλυβα (+15,6%) και πλαστικά (+14,5%).

Εξωτερικό εμπόριο της Κίνας 2015-2018

	2016	2017	2018	Μεταβολή 2018/2017
Όγκος εμπορίου	\$3,686 τρισ.	\$4,107 τρισ.	\$4,62 τρισ.	12,6%
Εξαγωγές	\$2,098 τρισ.	\$2,263 τρισ.	\$2,49 δισ.	10,2%
Εισαγωγές	\$1,588 τρισ.	\$1,844 τρισ.	\$2,14 δισ.	15,8%
Εμπορικό ισοζύγιο	\$509,7 δισ.	\$419,6 δισ.	\$351,76 δισ.	-16,2%

Πηγές: <http://comtrade.un.org/>

¹⁶ http://www.chinadaily.com.cn/m/jiangsu/wuxi/2016-03/18/content_23946756.htm

¹⁷ http://www.chinadaily.com.cn/china/2015-01/20/content_19353528.htm

¹⁸ <http://www.worldstopexports.com/chinas-top-10-exports/>

Κύρια Εξαγόμενα Εμπορεύματα 2018

Προϊόν	Μονάδα	Όγκος	Μεταβολή έναντι 2017 (%)	Αξία (100 εκ. χιουάν)	Μεταβολή έναντι 2017 (%)
Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας δεδομένων και εξαρτήματα	10.000 sets	147296	-4,4	11355	6
Ρούχα και Αξεσουάρ	----	—	—	10413	-2,3
Κινητά τηλέφωνα	10.000 sets	111918	-7,8	9343	9,8
Κλωστοϋφαντουργικά νήματα και προϊόντα	----	—	—	7851	5,1
Ολοκληρωμένα κυκλώματα	100 εκ. τεμάχια	2171	6,2	5591	23,5
Χάλυβας (Rolled steel)	10.000 τόνοι	6934	-8,1	3984	7,7
Έπιπλα	----	—	—	3544	3,8
Υποδήματα	10.000 τόνοι	448	-0,4	3095	-5,4
Πλαστικά	10.000 τόνοι	1312	12,3	2870	9,3
Βαλίτσες-σακίδια	10.000 τόνοι	316	2	1787	-1
Παιχνίδια	----	----	----	1662	2,3
Οθόνες υγρών κρυστάλλων	10.000 τεμάχια	175810	-9,3	1527	-12,5
Οχήματα	10000 sets	115	11,3	972	8,3,2

Πηγή: http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201902/t20190228_1651335.html

Κύρια Εισαγόμενα Εμπορεύματα 2018

Προϊόν	Μονάδα	Όγκος	Μεταβολή έναντι 2017 (%)	Αξία (100 εκ. χιουάν)	Μεταβολή έναντι 2017 (%)
Ολοκληρωμένα κυκλώματα	100 εκ. τεμάχια	4716	10,8	20584	16,9
Αργό Πετρέλαιο	10.000 τόνοι	46190	10,1	15882	43,1
Μεταλλεύματα σιδήρου	10.000 τόνοι	106447	-1	4984	-4
Πρώτες Ύλες Πλαστικών	10.000 τόνοι	3284	14,5	3718	13,2
Οχήματα	10.000 sets	113	-8,5	3331	-2,7
Φυσικό αέριο	10.000 τόνοι	9039	31,9	2552	62,1
Σπόροι σόγιας	10.000 τόνοι	8803	-7,9	2502	-6,9
Χαλκός και κράματα αυτού	10.000 τόνοι	530	12,9	2469	16,5
Γαιάνθρακας (και λιγνίτης)	10.000 τόνοι	28123	3,9	1613	4,9
Διυλισμένα Προϊόντα Πετρελαίου	10.000 τόνοι	3348	13	1333	35,6
Χαρτοπολτός	10.000 τόνοι	2479	4,5	1300	25,1
Χάλυβας (Rolled steel)	10.000 τόνοι	1317	-1	1083	5,5
Δημητριακά και αλεύρι	10.000 τόνοι	2047	-20	385	12,4
Φαγώσιμα φυτικά έλαια	10.000 τόνοι	577	4.4	307	11,3
Αλουμίνα (Aluminum oxide)	10.000 τόνοι	287	-5,3	75	29,5

Πηγή: http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201902/t20190228_1651335.html

Η Ε.Ε. παρέμεινε ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος και ακολουθούν οι ΗΠΑ, χώρες ASEAN, Ιαπωνία, το Χογκ Κονγκ, η Ν. Κορέα κ.λπ.

Εισαγωγές και Εξαγωγές ανά κυριότερους εμπορικούς εταίρους κατά το 2018

Χώρα ή Γεωγραφική Ενότητα	Εξαγωγές (100 εκ. γιουάν)	Μεταβολή έναντι 2017 (%)	Εισαγωγές (100 εκ. γιουάν)	Μεταβολή έναντι 2017 (%)
Ε.Ε.	26974	7	18067	9,2
ΗΠΑ	31603	8,6	10195	-2,3
ASEAN¹⁹	21066	11,3	17722	11
Ιαπωνία	9709	4,4	11906	6,2
Ν. Κορέα	7174	3,1	13495	12,3
Hong Kong,	19966	5,7	564	13,8
Ταϊβάν	3212	7,9	11714	11
Βραζιλία	2214	12,9	5119	28,2
Ρωσία	3167	9,1	3909	39,4
Ινδία	5054	9,5	1242	12,2
Ν. Αφρική	1072	6,9	1799	8,9

Πηγή: http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201902/t20190228_1651335.html

Εισαγωγές και εξαγωγές της Κίνας ανά χώρα 2015- 2018

Οι 10 κυριότεροι προμηθευτές της Κίνας					
α/α	Χώρα	2016(\$ δις.)	2017(\$ δις.)	2018 (\$ δις.)	Μεταβολή 2018/2017
1	Νότιος Κορέα	159	177,6	N/A	N/A
2	Ιαπωνία	145	165,8	N/A	N/A
3	Λοιπές χώρες Ασίας, μη επονομαζόμενες	138,8	156	N/A	N/A
4	ΗΠΑ	135,1	154,4	N/A	N/A
5	Γερμανία	86,1	96,9	N/A	N/A
6	Αυστραλία	70,9	95	N/A	N/A
7	Βραζιλία	45,9	58,9	N/A	N/A
8	Μαλαισία	49,3	54,4	N/A	N/A
9	Βιετνάμ	22	50,4	N/A	N/A
	Σύνολο εισαγωγών	1.587,9	1.843,8	\$2,14 τρις.	15,8%

Πηγή: <http://comtrade.un.org> (τα στοιχεία 2018 δεν έχουν αναρτηθεί)

¹⁹ The Association of Southeast Asian Nations - ASEAN με μέλη τις χώρες Βιετνάμ, Ινδονησία, Καμπότζη, Λάος, Μαλαισία, Μπρουνέι, Μιανμάρ, Σιγκαπούρη, Ταϊλάνδη, Φιλιππίνες,

Οι 10 σημαντικότεροι προορισμοί των κινεζικών εξαγωγών

α/α	Χώρα	2016(\$ δις.)	2017(\$ δις.)	2018 (\$ δις.)	Μεταβολή 2018/2017
1	ΗΠΑ	385,7	430,3	479,7	11,5%
2	Hong Kong	287,3	279,2	303	8,5%
3	Ιαπωνία	129,3	137,3	147,2	7,3%
4	Νότια Κορέα	93,7	102,7	109	6,2%
5	Βιετνάμ	61,1	71,6	84	17,3%
6	Γερμανία	65,2	71,1	77,9	9,5%
7	Ινδία	58,4	68	76,9	13%
8	Ολλανδία	57,4	67,1	73,1	8,9%
9	Ηνωμένο Βασίλειο	55,7	56,7	57	0,5%
10	Σιγκαπούρη	44,5	45	49,8	10,7%
	Σύνολο Εξαγωγών	2.097,6	2.263,4	\$2,49 τρις.	9,9%

Πηγή: <http://comtrade.un.org>

Άνω των δύο τρίτων των εξαγωγών της Κίνας κατευθύνθηκε σε 15 χώρες. Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις των κινεζικών εξαγωγών 2018/2017 καταγράφηκαν προς το Βιετνάμ, τις ΗΠΑ, τη Σιγκαπούρη και τη Γερμανία.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Κίνας (που σημειωτέον παρουσιάζουν απόκλιση από τα ελληνικά) όπως αυτά καταχωρούνται στη βάση του παγκόσμιου εμπορίου των Ηνωμένων Εθνών <http://comtrade.un.org/>, η Ελλάδα για το 2017 βρίσκεται στην 55η θέση (επίσης 55^η θέση το 2016) των εξαγωγών της Κίνας με \$4,8 δις. και στην 96η θέση (από την 100η θέση) όσον αφορά στις εισαγωγές της Κίνας από άλλες χώρες με συνολικές εισαγωγές για το 2017 \$430 εκ.

Σε ότι αφορά το εμπόριο Ε.Ε. – Κίνας, έχει ως κάτωθι:

Έτος	Εισαγωγές από Κίνα (€δις.)	Εξαγωγές στην Κίνα (€δις.)	Ισοζύγιο (€δις.)
2015	351	170,4	-180,6
2016	352,3	169,7	-182,6
2017	375,4	197,6	-177,8
2018	394,7	209,9	-184,8

Πηγή: EUROSTAT

Εξαγωγές κρατών-μελών ΕΕ προς Κίνα 2018

GERMANY (incl DD from 1991)	93,714,609,906
UNITED KINGDOM	23,365,433,315
FRANCE	20,849,561,700
ITALY	13,169,278,740
NETHERLANDS	11,122,852,806
BELGIUM (and LUXBG -> 1998)	6,989,489,254
SWEDEN	6,555,807,356
SPAIN	6,274,642,371
IRELAND	4,611,824,460
AUSTRIA	4,259,681,266
DENMARK	3,798,405,221
FINLAND	3,578,778,062
CZECH REPUBLIC (CS->1992)	2,187,692,707
POLAND	2,115,146,175
HUNGARY	1,501,186,724
SLOVAKIA	1,352,037,283
GREECE	901,251,236
BULGARIA	748,025,211
PORTUGAL	657,788,472
ROMANIA	645,165,314
SLOVENIA	530,605,543
LUXEMBOURG	221,572,911
LITHUANIA	189,034,464
ESTONIA	185,132,455
LATVIA	151,730,389
CROATIA	133,413,971
CYPRUS	64,104,052
MALTA	32,118,179

Πηγή: EUROSTAT

4. Κρατικός Προϋπολογισμός

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση για το κυβερνητικό έργο, η οποία δόθηκε στη δημοσιότητα τον περασμένο Μάρτιο, οι κύριοι στόχοι οικονομικής πολιτικής για το 2019, προς την κατεύθυνση της κοινωνικής ευημερίας και της συνέχισης εφαρμογής του 13ου Πενταετούς Προγράμματος Οικονομικής Ανάπτυξης 2016-2020, έχουν ως εξής:

- Ανάπτυξη ΑΕΠ περί το 6-6,5%
- Διαμόρφωση πληθωρισμού περί το 3%,
- Δημιουργία τουλάχιστον 11 εκ. νέων θέσεων εργασίας στα αστικά κέντρα,
- Διατήρηση αστικής ανεργίας γύρω στο 4,5%,
- Ισορροπημένη μεγέθυνση προσωπικού εισοδήματος και οικονομικής ανάπτυξης
- Σταθερή άνοδο του όγκου διεθνούς εμπορίου της χώρας και ισορροπία στις διεθνείς πληρωμές,
- Μείωση κατανάλωσης ενέργειας ανά μονάδα ΑΕΠ τουλάχιστον κατά 3% και συνεχιζόμενες περικοπές εκπομπών ρύπων

-Ουσιαστική πρόοδο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων από πλευράς της προσφοράς και σταθεροποίηση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος.

Το κυβερνητικό έλλειμμα για το 2019 προβλέπεται να φθάσει τα 2,76 τρισ. Γιουάν, ενώ το ποσοστό ελλείμματος ως προς το ΑΕΠ σε 2,8%. Από αυτό το 1,83 τρισ. γιουάν θα αφορά την κεντρική κυβέρνηση και τα 930 δισ. γιουάν τις τοπικές κυβερνήσεις. Η χρηματοδότηση των τοπικών κυβερνήσεων αναμένεται να αυξηθεί κατά 10,9%, με στόχο την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, ιδιαίτερα των κεντρικών και δυτικών επαρχιών.

Από τους λοιπούς στόχους της κυβερνητικής πολιτικής για το 2019 αναφέρονται οι εξής:

- Ενίσχυση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων από την πλευρά της προσφοράς
- Ενίσχυση των δυνάμεων της αγοράς και βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- Ενίσχυση της καινοτόμου ανάπτυξης και καλλιέργεια νέων αναπτυξιακών οδηγών
- Υποστήριξη της εσωτερικής αγοράς και διεύρυνση της εσωτερικής κατανάλωσης
- Καταπολέμηση της φτώχειας και αναζωογόνηση των επαρχιακών περιοχών
- Συντονισμένη στρατηγική περιφερειακής ανάπτυξης
- Ενδυνάμωση της περιβαλλοντικής πολιτικής, ελέγχων και πράσινης ανάπτυξης
- Εμβάθυνση των μεταρρυθμίσεων σε τομείς-κλειδιά της οικονομίας
- Διεύρυνση του οικονομικού ανοίγματος της Κίνας
- Διασφάλιση και βελτίωση ποιότητας ζωής

Ξεκινώντας από το 2015, η κινεζική ηγεσία δίνει έμφαση στην πλευρά της προσφοράς ως βασική επιλογή για τη μελλοντική χάραξη οικονομικής πολιτικής. Τούτο σημαίνει ότι η Κίνα δε θα επιδιώκει στο εξής την οικονομική ανάπτυξη αποκλειστικά μέσω δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής αλλά θα εστιάζει σε πολιτικές που θα υποβοηθούν τις επιχειρήσεις σε τομείς - στόχους με παράλληλη σταδιακή υποχώρηση της στήριξης σε ξεπερασμένους τομείς της παραγωγής. Οι πολιτικές αφορούν περικοπές φόρων επιχειρήσεων, οικονομικά κίνητρα, δημιουργία εξειδικευμένου προσωπικού, αναβάθμιση εξοπλισμού και τεχνολογιών, θεσμικές βελτιώσεις και έμφαση στην καταπολέμηση της φτώχειας.

5. Οικονομικό-Επιχειρηματικό Περιβάλλον-Επενδύσεις

Σύμφωνα με την έκθεση «Doing Business 2019»²⁰ της Παγκόσμιας Τράπεζας η Κίνα σημείωσε σημαντική πρόοδο στον περιορισμό γραφειοκρατικών και χρονοβόρων ρυθμίσεων το περασμένο έτος, κατατασσόμενη στην 46^η θέση του σχετικού πίνακα, έναντι 78^{ης} το 2017. Σε πολλούς τομείς συνεχίστηκαν οι μεταρρυθμίσεις οι οποίες βοήθησαν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος όπως στη φορολόγηση των κρατικών επιχειρήσεων, το χρηματοδοτικό σύστημα και το σύστημα διοικητικής αδειοδότησης. Οι αλλαγές αυτές δημιουργούν καταλληλότερες δυναμικές ανάπτυξης για το ιδιωτικό κεφάλαιο και ειδικά τις

---

²⁰ http://www.worldbank.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf

MME. Επίσης, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις επεκτείνονται σε επιχειρηματικές περιοχές που ως τώρα αποτελούν παραδοσιακά μονοπώλια κρατικού τομέα.

Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, η οποία αφορά το Πεκίνο και τη Σαγκάη, οι βασικές μεταρρυθμίσεις έχουν ως εξής:

- Η σύσταση επιχείρησης έγινε ευκολότερη μέσω της εισαγωγής διαδικτυακού συστήματος εγγραφής και της απλοποίησης των διατάξεων κοινωνικής ασφάλισης.
- Βελτιώθηκαν ο τρόπος απόκτησης κατασκευαστικών αδειών και ελέγχου ποιότητας κατασκευών μέσω του εξορθολογισμού των σχετικών διαδικασιών.
- Η παροχή ηλεκτροδότησης ολοκληρώνεται στο ¼ του μέχρι σήμερα απαιτούμενου χρόνου, σε 34 ημέρες, μέσω της επέκτασης δυναμικότητας του δικτύου και της εισαγωγής ηλεκτρονικής εφαρμογής αιτήσεων.
- Εξορθολογισμός της διαδικασίας δήλωσης ιδιοκτησίας και αύξηση διαφάνειας του συστήματος διαχείρισης γης.
- Ενίσχυση προστασίας μετόχων μειοψηφίας.
- Μείωση εταιρικής φορολόγησης και απλοποίηση καταβολής της.
- Βελτίωση διασυνοριακού εμπορίου μέσω της μείωσης διοικητικών βαρών, ενίσχυσης διαφάνειας και ενθάρρυνσης του ανταγωνισμού.

Η πρόοδος στους τομείς ίδρυσης επιχείρησης και ηλεκτροδότησης είναι αξιοσημείωτοι. Απαιτούνται 9 μέρες για την ίδρυση επιχείρησης, ενώ η διαδικασία είναι δωρεάν, όπως ακριβώς και η παροχή ηλεκτροδότησης. Το κόστος εισαγωγής υποδιπλασιάστηκε σε \$326, ενώ η επίλυση εμπορικών διαφορών διαρκεί κατά μέσο όρο 496 ημέρες, κοστίζοντας 16% της αξίας απαίτησης, αμφότεροι δείκτες καλύτεροι από τον μέσο όρο κρατών ΟΟΣΑ.

Ωστόσο, τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει μια αλλοδαπή εταιρεία μπορεί να συνοψιστούν στα εξής: Έλλειψη προβλεψιμότητας στο επιχειρηματικό περιβάλλον, περίπλοκο νομικό και κανονιστικό σύστημα με συχνά αντιφατικές διατάξεις, αδιαφάνεια, έλλειψη αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Στην Κίνα διατηρούνται πολλά χαρακτηριστικά της κεντρικά προγραμματιζόμενης οικονομίας, με πενταετή προγράμματα, ρύθμιση οικονομικών στόχων, στρατηγικές και στόχους. Η τεράστια κλίμακα και η πολυπλοκότητα της κινεζικής οικονομίας μπορεί να καταστούν αποθαρρυντικές για μια επιχείρηση που στοχεύει στην είσοδό της σε αυτή αλλά με την απαιτούμενη διάθεση πόρων, επίμονη, στοχευμένη και μεθοδική προσπάθεια, μπορεί να αποκτηθεί ένα δίκτυο επαφών σε ένα ευρύ φάσμα οργανισμών και η πρόσβαση σε δίκτυα διανομής που εξασφαλίζουν μια ικανοποιητική παρουσία στην αγορά.

Ως αποτέλεσμα των μεταρρυθμίσεων στην οικονομία, της διαρκούς ανάπτυξης με διψήφιο ποσοστό ανάπτυξης επί 30 περίπου έτη και με την είσοδο της χώρας στον ΠΟΕ το 2001 και την εγκατάσταση στην Κίνα χιλιάδων αλλοδαπών εταιρειών, έχει διαμορφωθεί σε γενικές γραμμές ένα λειτουργικό οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον. Παρά τις αλλαγές αυτές η Κίνα παραμένει μια αναπτυσσόμενη χώρα με σημαντικές οικονομικές ανισότητες μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών αλλά με μεγάλες αναπτυξιακές δυνατότητες.

Η Κίνα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο προς μια ανοιχτή οικονομία της αγοράς, όμως συνεχίζει να εξαρτά κατά μείζονα βαθμό τη διεύρυνση της ανάπτυξης μέσω της εξωστρέφειας, στην απεξάρτηση της οποίας στοχεύουν οι μεταρρυθμίσεις της Κυβέρνησης. Επί του παρόντος πάντως εξακολουθεί να υφίσταται η προστασία των εγχώριων εταιρειών, ειδικά των κρατικών επιχειρήσεων και η ενθάρρυνση των εξαγωγών. Παρατηρούνται συναφώς μη δασμολογικά εμπόδια στο εμπόριο, γραφειοκρατία και σε ορισμένες περιπτώσεις, περιττά διοικητικά μέτρα

και εισαγωγικές διατυπώσεις, όπως πιστοποιητικά, ειδικές άδειες, συμμόρφωση με συχνά μεταβαλλόμενα πρότυπα τεχνικών προδιαγραφών που, συνήθως παρεκκλίνουν από τους Διεθνείς Κανονισμούς και εισάγουν υπέρμετρους περιορισμούς, κλπ.

Επισημαίνεται ψήφιση του Νέου Νόμου για τις Ξένες Επενδύσεις (Foreign Investment Law: εφεξής FIL), στις 15.3.2019, ημέρα περάτωσης των εργασιών του 13ου Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου (NPC), στο πλαίσιο της Διπλής Συνόδου των κινεζικών Νομοθετικών Σωμάτων (Lianghui). Η ψήφιση του εν λόγω Νόμου, ο οποίος τίθεται σε ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2020, μολονότι επισήμως τουλάχιστον σηματοδότησε την περαιτέρω απελευθέρωση των ξένων επενδύσεων, εν τούτοις προκάλεσε, όπως αναμενόταν, ποικίλες αντιδράσεις από πλευράς εδώ Αντιπροσωπείας Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας οι βασικές επιφυλάξεις και ανησυχίες που είχαν εκφραστεί εγκαίρως δεν φαίνεται να έχουν ληφθεί υπ' όψιν, στην πράξη.

Οι βασικές κοινοτικές ενστάσεις συνοψίζονται στα εξής:

Σε γενικές γραμμές, στην αδυναμία του FIL να αντιμετωπίσει δραστικά θέματα, που έχουν προκαλέσει σοβαρές ανισότητες στην πρόσβαση στην εγχώρια αγορά, και στις συνθήκες ισότιμου ανταγωνισμού (level playing field), όπως, κατεξοχήν η υποχρεωτική μεταφορά τεχνολογίας, η μειωμένη πρόσβαση στις δημόσιες προμήθειες, και η ανεπαρκής προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Στην διατήρηση από τον FIL της συλλογιστικής του δυαδικού νομοθετικού καθεστώτος, με διαφορετικές νομικές διατάξεις να ισχύουν και να εφαρμόζονται για τους αλλοδαπούς επενδυτές, σε σχέση με τους εγχώριους

Στην πρόβλεψη, ότι η άρση της υποχρεωτικής μεταφοράς τεχνολογίας θα ισχύει μόνο για τα διοικητικά (administrative) όργανα του κρατικού μηχανισμού, ενώ εκτιμάται, ότι θα ήταν αποτελεσματικότερη η διεύρυνση της άρσης για όλο τον κρατικό μηχανισμό, και την καθιέρωση συστήματος επιτήρησης, ώστε να διασφαλίζεται ότι, πράγματι, ανάλογες καταναγκαστικές πρακτικές δεν ενθαρρύνονται, ούτε προωθούνται.

Στην σύνδεση των περιπτώσεων απαλλοτρίωσης με τα κρατούντα στο διεθνές δίκαιο.

Στην περίπτωση της ελευθερίας των μεταφορών κεφαλαίων, όπου, παρόλο ότι, τελικώς, συμπεριλήφθηκαν οι εσωτερικές, αλλά και εξωτερικές μεταφορές κεφαλαίων, παραλείφθηκε η διασφάλιση ελεύθερης μετατρεψιμότητας, χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, έξοδα και άλλους περιορισμούς.

Στην διατήρηση του όρου "legitimate rights" για τους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, καθόσον η χρήση του όρου "legitimate" θεωρείται, ότι μπορεί να προσδώσει ευρεία διακριτική ευχέρεια στην κινεζική διοίκηση και τις σχετικές αποφάσεις της.

Στην διατήρηση της ρήτρας περί "αντιποίνων" (retaliation), παρά την ρητά εκπεφρασμένη αντίρρηση της ευρωπαϊκής πλευράς, καθώς θεωρείται, ότι παρέχεται διευρυμένη ευχέρεια για μονομερείς και, ενδεχομένως, αυθαίρετες ερμηνείες της κινεζικής πλευράς, για το πώς αντιμετωπίζονται οι Κινέζοι επενδυτές σε μια τρίτη χώρα.

Επιπλέον, σε άλλα σημαντικά θέματα, όπως η διατήρηση των προνομίων στις μεγάλες κρατικές στρατηγικές επιχειρήσεις, καθώς και η εξαίρεση του χρηματοπιστωτικού τομέα από τις διατάξεις του FIL.

Η πορεία των ξένων επενδύσεων στην Κίνα.

α. Επισημαίνουμε εξ αρχής την διαφορά μεθοδολογίας υπολογισμού του ύψους των ξένων επενδύσεων μεταξύ του κινεζικού Υπουργείου Εμπορίου και των ευρωπαϊκών στατιστικών υπηρεσιών, καθώς η κινεζική πλευρά προσμετρά το ύψος εκάστης επενδυτικής συμφωνίας από την χρονική συγκυρία της υπογραφής των σχετικών συμβολαίων και όχι της

ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου. Με βάση αυτή τη παρατήρηση, εκτιμώνται και τα σχετικά στοιχεία του εδώ Υπουργείου Εμπορίου, που αναφέρουν ότι, για το 2018 οι συνολικές εισροές ξένων επενδυτικών κεφαλαίων στην κινεζική αγορά υπολογίσθηκαν σε \$135 δις., αυξημένες κατά 3% σε ετήσια βάση με το επενδυτικό ενδιαφέρον να επικεντρώνεται, πρωτίστως, στους τομείς της μεταποίησης, real-estate και χρηματοδοτικών μισθώσεων και υπηρεσιών προς επιχειρήσεις²¹. Σχετικά με τις ευρωπαϊκές επενδύσεις στην Κίνα, καταγράφουν μείωση της τάξεως του 6,4% σε ετήσια βάση, υπολογιζόμενες σε \$8,8 δις. Εξ'αυτών \$2,17 δις. προήλθαν από την Ολλανδία, \$1,54 δις. από την Γερμανία, \$1,5 δις. από τη Ηνωμένο Βασίλειο και \$820 εκ. από την Δανία (στοιχεία 2017). Οι ευρωπαϊκές επενδύσεις συνίστανται, στη συντριπτική τους πλειονότητα, σε στρατηγικές επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα, ενώ οι χρηματοοικονομικές παίζουν παραδοσιακά μικρό ρόλο. Ο τομέας οχημάτων παραμένει στην κορυφή των ευρωπαϊκών επενδύσεων, περίπου 35% του συνόλου, κυρίως προερχόμενων από γερμανικά κεφάλαια. Οι τομείς οχημάτων και βασικών υλικών εκτιμώνται ότι θα παραμείνουν στην κορυφή για την επόμενη διετία.

β. Σχετικά με τις κινεζικές επενδυτικές εκροές στο εξωτερικό, το Υπουργείο Εμπορίου πληροφορεί, ότι για το ίδιο χρονικό διάστημα οι κινεζικές επενδυτικές δράσεις αποτιμήθηκαν σε \$120.5 δις., μειωμένες κατά 0,3% έναντι 2017. Επισημαίνεται ότι το 2017 οι επενδυτικές εκροές ανήλθαν σε \$120,1 δις., καταγράφοντας σημαντική μείωση (για πρώτη φορά κατά την τελευταία 10ετία) της τάξεως του 29,4% έναντι 2016, αντικατοπτρίζοντας τον αυξημένο έλεγχο της Κυβέρνησης στις εξερχόμενες κεφαλαιακές ροές, τις δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες και την αποδυνάμωση του κινεζικού γιουάν. Οι τομείς στους οποίους κατευθύνθηκαν είναι κυρίως αυτοί των χρηματοδοτικών μισθώσεων και υπηρεσιών προς επιχειρήσεις, μεταποίησης, χονδρικού και λιανικού εμπορίου και εξορύξεων. Οι κινεζικές επενδύσεις προς την Ευρώπη κατέγραψαν μείωση κατά 17%, σε €29,8 δις. και κατευθύνθηκαν, κυρίως, προς το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία και Γαλλία (στοιχεία 2017).

γ. Εδώ πρέπει να σημειωθεί, ότι στους κόλπους της εδώ Αντιπροσωπείας της Ε.Ε. επικρατεί η άποψη, ότι ενώ οι ευρωπαϊκές αγορές παραμένουν ανοικτές για το κινεζικό επενδυτικό κεφάλαιο, τηρουμένης βεβαίως πάντοτε της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας, από την άλλη πλευρά το Πεκίνο δεν καλωσορίζει με την ίδια θερμότητα τις ζωτικές για την εγχώρια οικονομία (αγροτικός τομέας, βιομηχανική υποδομή, υπηρεσίες) ευρωπαϊκές επενδύσεις. **Η σημασία γενικότερα των ξένων επενδύσεων στη Κίνα καταδεικνύεται και από στοιχεία σύμφωνα με τα οποία το 1/3 του κινεζικού ΑΕΠ τα τελευταία χρόνια έχει δημιουργηθεί από τη συμμετοχή του ξένου επενδυτικού κεφαλαίου.** Οι Κινέζοι ιθύνοντες, από τη μια, επιζητούν τα πλεονεκτήματα των ξένων επενδύσεων, από την άλλη όμως, δεν έχουν διαμορφώσει ένα σαφές νομοθετικό πλαίσιο για τη προσέλκυση και προστασία της απρόσκοπτης λειτουργίας τους. Από την άλλη πλευρά, τον Απρίλιο 2019, τέθηκε σε ισχύ το αναθεωρημένο νομικό πλαίσιο για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη δύνανται να διατηρήσουν τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις, να υιοθετήσουν νέες ή να παραμείνουν χωρίς ειδικό, εθνικό πλαίσιο ελέγχου. Έως σήμερα, 14 κράτη μέλη διαθέτουν αντίστοιχους μηχανισμούς ελέγχου άμεσων ξένων επενδύσεων σε ισχύ, ενώ άλλα βρίσκονται σε διαδικασία αναθεώρησής των ή υιοθέτησης νέων.

δ. Η Εθνική Επιτροπή Μεταρρύθμισης και Ανάπτυξης (NDRC) και το Υπουργείο Εμπορίου της Κίνας (MOFCOM) της Κίνας εξέδωσαν τον Ιούλιο του 2018 τις αρνητικές λίστες

²¹ http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201902/t20190228_1651335.html

επενδύσεων σε εθνικό επίπεδο (Special Administrative Measures on Access to Foreign Investment 2018 (negative list) και επίπεδο Ελευθέρων Οικονομικών Ζωνών (Special Administrative Measures for Foreign Investment Access to Pilot Free Zones (Negative List), οι οποίες καθορίζουν τους απαγορευμένους και υπο περιορισμούς τομείς ξένων επενδύσεων. Για τους τομείς οι οποίοι δεν συμπεριλαμβάνονται σε εν λόγω καταλόγους, οι ξένοι επενδυτές χαίρουν ισότιμης μεταχείρισης με τους κινέζους. Οι υπό περιορισμούς τομείς είναι, συνήθως, προσβάσιμοι σε ξένους επενδυτές μέσω της σύμπραξης με κινεζικά σχήματα. Για κάθε άλλη περίπτωση επένδυσης απαιτείται ειδική άδεια από το Υπουργείο εμπορίου της Κίνας. Η ετήσια αναθεώρηση των καταλόγων μειώνει σταδιακά τα περιοριστικά μέτρα πρόσβασης των ξένων επενδυτών, ωστόσο, πολλοί υποστηρίζουν ότι οι μεταβολές είναι περισσότερο συμβολικές παρά ουσίας, καθώς οι τομείς που απελευθερώνονται άπτονται της εθνικής ασφάλειας, κυριαρχούνται από κρατικές επιχειρήσεις, έχουν υψηλό κόστος εισόδου στην αγορά και υψηλό επιχειρηματικό κίνδυνο²². Η ευρωπαϊκή στάση στο εν λόγω θέμα σχηματίζεται στην πίεση προς την κινεζική πλευρά για την υιοθέτηση της γενικής αρχής της ίσης μεταχείρισης εγχώριου και ξένου επενδυτή, χωρίς καταλόγους και λίστες, με την πρόβλεψη βεβαίως για κάποιες περιορισμένες σε αριθμό εύλογες εξαιρέσεις, σαφώς οριοθετημένες εκ των προτέρων και όχι μεταβαλλόμενες κατά το δοκούν. Σύμφωνα με πολύ πρόσφατες δηλώσεις του στο πλαίσιο του "Boao Forum for Asia" (BFA), που έλαβε χώρα μεταξύ 26-29.3.2019, στην κινεζική Επαρχία Hainan, ο Κινέζος Π/Θ δήλωσε, ότι, μέχρι τέλος τρέχοντος Ιουνίου, η Κίνα θα έχει αναθεωρήσει και εκδώσει το νέο, συρρικνωμένο "αρνητικό κατάλογο" για τις ξένες επενδύσεις, ανοίγοντας το πεδίο στους ενδιαφερομένους ξένους επενδυτές, σε τομείς όπως: τηλεπικοινωνίες, ιατρικά ιδρύματα, εκπαιδευτικές υπηρεσίες, υποδομές μεταφορών, πηγές ενέργειας, χρηματιστήριο κ.α., εγγυώμενος την ισοπολιτεία, μεταξύ Κινέζων και ξένων επενδυτών. Παράλληλα, θα διευκολυνθεί η συμμετοχή επιχειρήσεων με ξένο κεφάλαιο σε κοινοπραξίες, και η ίδρυση επενδυτικών εταιρειών, στη Κίνα.

5. 1 Προβλήματα που συναντούν οι ξένες επιχειρήσεις

Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ξένοι εξαγωγείς στην προσπάθειά τους να εισέλθουν στην κινεζική αγορά αφορούν:

1. Περιορισμοί στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις όπως η περιορισμένη πρόσβαση ή η υποχρεωτική κινεζική συμμετοχή σε ορισμένους τομείς ICT, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (αναμένεται απελευθέρωση ξένης συμμετοχής σε υπηρεσίες κινητών αξιών και προθεσμιακών αγορών έως το 2021), νομικές υπηρεσίες, υγεία, αυτοκινητοβιομηχανία (αναμένεται απελευθέρωση ξένης συμμετοχής έως το 2022), σιδηροδρομικό υλικό, κατασκευές, πετρέλαιο και φυσικό αέριο. Παράλληλα, σύμφωνα με τις προβλέψεις του νέου επενδυτικού νόμου, η άρση της υποχρεωτικής μεταφοράς τεχνολογίας θα ισχύει μόνο για τα διοικητικά (administrative) όργανα του κρατικού μηχανισμού, ενώ εκτιμάται, ότι θα ήταν αποτελεσματικότερη η διεύρυνση της άρσης για όλο τον κρατικό μηχανισμό, και την καθιέρωση συστήματος επιτήρησης, ώστε να διασφαλίζεται ότι, πράγματι, ανάλογες καταναγκαστικές πρακτικές δεν ενθαρρύνονται, ούτε προωθούνται.

---

²² <http://www.china-briefing.com/news/how-to-read-chinas-2018-negative-list/>

2. Δημόσιοι Διαγωνισμοί, αναγκαιότητα πρόσβασης της Κίνας στην Government Procurement Agreement (GPA) του ΠΟΕ και ίση μεταχείριση εγχώριων και αλλοδαπών εταιρειών.

3. Παραβίαση Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας, όπως παραποίηση, αντιγραφή ή απομίμηση εμπορικού σήματος. Η κακόβουλη κατοχύρωση εμπορικού σήματος μπορεί να γίνεται με στόχο είτε την απόσπαση χρημάτων από την ελληνική εταιρεία, ώστε να της μεταβιβάσει ή εκχωρήσει τη χρήση του (δικού της) εμπορικού σήματος, είτε τον εκτοπισμό της ελληνικής εταιρείας από την αγορά, καθώς η κινεζική έχει ήδη κατοχυρώσει ως δικό της το εμπορικό σήμα της ελληνικής.

Για τους λόγους αυτούς, συνιστάται στις ελληνικές επιχειρήσεις, πριν από οποιαδήποτε άλλη ενέργεια για την είσοδό τους στην κινεζική αγορά, να κατοχυρώνουν το εμπορικό τους σήμα και τυχόν δικαιώματα ευρεσιτεχνίας. Χρήσιμοι για τις ελληνικές εταιρείες είναι οι σχετικοί σύνδεσμοι της E.E.: <http://www.ipkey.org>, www.china-iprhelpdesk.eu και www.eusmecentre.org.cn.

Τον Αύγουστο 2014 η Κυβέρνηση προέβη στη σύσταση τριών δικαστηρίων, για την εκδίκαση υποθέσεων προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων. Σε πρώτη φάση τι δικαστήρια αποφασίστηκε να ιδρυθούν στις πόλεις Πεκίνο, Γκουαντζού και Σαγκάη τα οποία μέχρι το τέλος του έτους ετέθησαν σε λειτουργία. Πρόκειται για τον τέταρτο διαχωρισμό, ανά είδος εκδικαζομένων υποθέσεων, που η ΛΔΚ επιχειρεί λόγω της σπουδαιότητός τους. Μέχρι τώρα είχαν ιδρυθεί εξειδικευμένα δικαστήρια για ναυτιλιακά, στρατιωτικά και σιδηροδρομικά ζητήματα. Το Δεκέμβριο 2014 θεσμοθετήθηκε στην περιφέρεια Nanshan της επαρχίας Shenzhen διαδικασία υποβολής διαδικτυακά αιτήσεων για εκδίκαση υποθέσεων παραβίασης Πνευματικών Δικαιωμάτων (IP). Τα εμπλεκόμενα μέρη της αντιδικίας μπορούν να υποβάλλουν όλα τα στοιχεία της υποθέσεως μέσω διαδικτύου και οι δικαστές υποχρεούνται να αποφανθούν εντός τριών εργάσιμων ημερών.

Από πλευράς E.E. δίνεται έμφαση στη στρατηγική προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων. Τούτο υλοποιείται μέσω της συγκρότησης ενός θεσμικού μηχανισμού που περιλαμβάνει α) τον Διάλογο επί των σχετικών θεμάτων η οποία κυρίως δίδει την πολιτική προοπτική και είναι σε επίπεδο σχετικής Γενικής Δ/νσης E.E. και κινεζικού Υπουργείου Εμπορίου και β) την Ομάδα Εργασίας η οποία αποτελείται από ειδικούς και τεχνοκράτες. Άλλος πυλώνας είναι η συνεργασία των ευρωπαϊκών και κινεζικών εταιρειών δεδομένου ότι οι τελευταίες συνειδητοποιούν τη σημαντικότητα του θέματος. Στόχος είναι η προσέγγιση αυτών για δράση και προστασία των κοινών συμφερόντων καθώς και η καλή συνεργασία με τις Αρχές.

4. Μη δασμολογικά εμπόδια στο εμπόριο, γραφειοκρατία και σε ορισμένες περιπτώσεις, περιττά διοικητικά μέτρα και εισαγωγικές διατυπώσεις, όπως πιστοποιητικά, ειδικές άδειες, συμμόρφωση με συχνά μεταβαλλόμενα πρότυπα τεχνικών προδιαγραφών που, συνήθως παρεκκλίνουν από τους Διεθνείς Κανονισμούς και εισάγουν υπέρμετρους περιορισμούς, κλπ.

Όλα τα παραπάνω καθιστούν την εισαγωγική διαδικασία χρονοβόρα, δαπανηρή και σε ορισμένες περιπτώσεις, αποθαρρυντική.

Ειδικά η απαίτηση σύναψης πρωτοκόλλων και πιστοποιητικών υγείας – φυτοϋγείας για την εξαγωγή ζωικών και φυτικών προϊόντων, χρησιμοποιείται συχνά στην Κίνα ως εμπόδιο για

το εμπόριο. Το γεγονός αυτό καθίσταται προφανές από την απαίτηση σχετικών πιστοποιητικών, ακόμα και για πλήρως επεξεργασμένα είδη, όπως το ελαιόλαδο, αλλά και από την αδικαιολόγητα χρονοβόρα διαδικασία σύναψής τους (τουλάχιστον 4 χρόνια ανά είδος). Ειδικά για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα ανέμενε κανείς, ένα πιστοποιητικό που ισχύει σε κάποιο Κ-Μ να επεκτείνεται και στα υπόλοιπα με συνοπτικές διαδικασίες, εφόσον όλες οι χώρες ακολουθούν τους ίδιους κανονισμούς και πρότυπα. Παρόλα αυτά, τα πιστοποιητικά συνάπτονται διμερώς με κάθε χώρα, ενώ κατά καιρούς παρατηρούνται αποκλίσεις ως προς τις απαιτήσεις ανάλογα με τη χώρα προέλευσης και το τελωνείο εισόδου των προϊόντων. Από την Ε.Ε. ζητείται η άρση των υπάρχουσών απαγορεύσεων εισαγωγής βοδινού και αρνίσιου κρέατος, η απλοποίηση της διαδικασίας για τα άλλα προϊόντα ζωικής προέλευσης και η εναρμόνιση της κινεζικής νομοθεσίας με τα διεθνή πρότυπα ασφαλείας τροφίμων.

5. Οι τεχνικοί κανονισμοί, τα πρότυπα και οι διαδικασίες συμμόρφωσης όπως για παράδειγμα το πιστοποιητικό Compulsory Certification System (CCC), αντίστοιχο του CE.

6. Απαιτούμενες διαδικασίες αδειοδότησης για τον τομέα των υπηρεσιών όπως χρηματοοικονομικές, τηλεπικοινωνίες, πληροφορικής. Η Ε.Ε. αιτείται αναλογικότητα και μη διάκριση για τις ξένες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθώς και δυνατότητα ανεξάρτητης επανεξέτασης σε περίπτωση απόρριψης. Επίσης για τον τομέα της ασφάλειας των ψηφιακών δεδομένων των ξένων εταιρειών έχουν εκφραστεί ενστάσεις δεδομένου ότι απαιτείται από τις ξένες εταιρείες η εντόπια αποθήκευση δεδομένων (localization), η υποχρεωτική αποκάλυψη κωδικών και κλειδιών αποκρυπτογράφησης.

7. Η ενθάρρυνση της πολιτικής αγορών από την Κίνα σε τομείς όπως το νοσοκομειακό υλικό όπου υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές για προτίμηση κινεζικού εξοπλισμού και μηχανημάτων. Αντίστροφα, για ορισμένες κατηγορίες φαρμάκων (αντικαρκινικά), λόγω της μη κάλυψης της ζήτησης από εγχωρίως παραγόμενα προϊόντα αλλά και ανεπαρκών επενδύσεων σε έρευνα από τον ιδιωτικό τομέα, έχουν ληφθεί μέτρα για δυνατότητα προμήθειας μέσω ηλεκτρονικών πλατφορμών (και, κατά συνέπεια, μείωσης των τιμών), για επιτάχυνση των διαδικασιών έγκρισης πατενταρισμένων φαρμάκων και κατάργησης ορισμένων τελωνειακών ελέγχων, καθώς και ενίσχυσης της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων.

5. 2 Φορολόγηση επιχειρήσεων – κίνητρα - ηλεκτρονικό διασυνοριακό εμπόριο

Οι βασικοί φόροι που ισχύουν στην Κίνα, συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα.

Είδος	Περιγραφή
Φόρος εισοδήματος επιχειρήσεων	Ισχύει ενιαίος συντελεστής φόρου εισοδήματος εταιρειών 25%. Επιχειρήσεις υψηλής ή νέας τεχνολογίας και μικρές εταιρείες με χαμηλά κέρδη είναι επιλέξιμες για φορολόγηση με 15% και 20% αντίστοιχα. Υπάρχει δυνατότητα έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα επιχειρήσεων, με τη χρήση πρώτων υλών και την αγορά φιλικών προς το περιβάλλον μηχανημάτων επεξεργασίας, τα οποία υποδεικνύονται από την κεντρική Κυβέρνηση, καθώς και με την εφαρμογή μεθόδων παραγωγής που καταναλώνουν λιγότερο νερό και ενέργεια.

Είδος	Περιγραφή
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	Επιβάλλεται στις εισαγωγές προϊόντων, στην πώληση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών και κυμαίνεται σε τρία επίπεδα, 6%, 9% και 13% ²³ . Εξετάζεται η δυνατότητα περαιτέρω περικοπής των επιπέδων σε δύο αντί τριών. Δεν επιβάλλεται ΦΠΑ στις αγοραπωλησίες ακινήτων, για τις οποίες ισχύει ειδικός φόρος 30%-60% επί του κέρδους από την υπεραξία της γης.
Φόρος κατανάλωσης	Επιβάλλεται σε 14 κατηγορίες καταναλωτικών αγαθών που παράγονται, εισάγονται ή αποστέλλονται προς επεξεργασία στη Λ. Δ. Κίνας: τσιγάρα, αλκοολούχα ποτά και οινόπνευμα, καλλυντικά, κοσμήματα και πολύτιμοι λίθοι, πυροτεχνήματα, πετρελαιοειδή, ελαστικά αυτοκινήτων, μοτοσικλέτες, αυτοκίνητα, είδη γκολφ, ρολόγια πολυτελείας, σκάφη αναψυχής, ξυλάκια φαγητού μιας χρήσης, ξύλινα πατώματα. Ο φόρος κατανάλωσης υπολογίζεται, είτε επί της ποσότητας, είτε επί της αξίας του προϊόντος.
Εταιρικός φόρος	Αφορά την παροχή υπηρεσιών (εκτός από τις υπηρεσίες επιδιόρθωσης), τη μεταφορά άυλων τίτλων και την αγοραπωλησία ακινήτων. Κυμαίνεται μεταξύ 3% και 5%, φτάνοντας έως 20% για τον τομέα ψυχαγωγίας.
Φόρος ακίνητης περιουσίας	Αφορά ιδιοκτήτες και χρήστες ακινήτων. Υπολογίζεται στη βάση του 1,2% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου, ή στο 12% του καταβαλλόμενου ενοικίου.
Φόρος φυσικών πόρων	Επιβάλλεται στο αργό πετρέλαιο, το φυσικό αέριο, τον άνθρακα, σε ορυκτά και μέταλλα. Το ύψος του καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών.
Φόρος χαρτοσήμου	Καταβάλλεται για τη σύναψη συμβολαίου για αγοραπωλησίες, χρονομεριστική μίσθωση ακινήτου, μεταφορά εμπορευμάτων, αποθήκευση, ασφάλιση ακινήτου, δανεισμό. Ακόμα, για πιστοποιητικά ή άδειες που χορηγούνται από το Υπουργείο Εμπορίου Λ.Δ. Κίνας. Κυμαίνεται μεταξύ 0,005% και 0,1% της αξίας των συναλλαγών.
Φόρος αστικής δόμησης και συντήρησης	Από την 1/12/2010 ομογενοποιείται το σύστημα φορολόγησης κινεζικών και αλλοδαπών επιχειρήσεων και ο συγκεκριμένος φόρος επιβάλλεται πλέον και στις ξένες επιχειρήσεις. Κυμαίνεται μεταξύ 1% και 7% επί του φόρου εισοδήματος ή του ΦΠΑ.
Προσαυξήσεις εκπαίδευσης	Από την 1/12/2010 ομογενοποιείται το σύστημα φορολόγησης κινεζικών και αλλοδαπών επιχειρήσεων και ο συγκεκριμένος φόρος επιβάλλεται πλέον και στις ξένες επιχειρήσεις. Ανέρχεται σε 3% επί του φόρου εισοδήματος ή του ΦΠΑ ή του φόρου κατανάλωσης.
Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων	Επιβάλλεται στους μισθούς και στα ημερομίσθια των φυσικών προσώπων που απασχολούνται στην Κίνα. Εισοδήματα κάτω των 3.500 γιουάν / μήνα είναι αφορολόγητα. Από κει και πάνω, ισχύει κλίμακα φόρου που κυμαίνεται μεταξύ 3%-45% επί του φορολογητέου εισοδήματος (=συνολικό μηνιαίο εισόδημα – αφορολόγητο ποσό / μήνα).

²³ <https://www.china-briefing.com/news/vat-rates-china-lowered-2019/>

Ισχύει Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας μεταξύ Ελλάδας και Κίνας, στην οποία προβλέπεται ότι τα κέρδη επιχείρησης με μόνιμη εγκατάσταση στην Κίνα, φορολογούνται στην Κίνα μόνο ως προς το τμήμα αυτών που αποδίδεται στη μόνιμη εγκατάσταση.

Φορολογικά κίνητρα

Ισχύουν εκπτώσεις ή και απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος επιχειρήσεων, ως εξής:

Μείωση / απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος επιχειρήσεων

Δραστηριότητα	Κίνητρο
Γεωργία, κτηνοτροφία, δασοκομία, αλιεία	50% ως και πλήρης φορολογική απαλλαγή για πάντα
Έργα υποδομής όπως λιμάνια, αεροδρόμια, σιδηρόδρομοι, αυτοκινητόδρομοι, σταθμοί παραγωγής ενέργειας, κα.	3 χρόνια απαλλαγή + 3 χρόνια με έκπτωση 50% στο φόρο που αναλογεί. Ισχύει από τον πρώτο χρόνο που η επιχείρηση / έργο εμφανίζει έσοδα.
Έργα περιβαλλοντικής προστασίας, μείωσης εκπομπών ρύπων, διαχείρισης υδάτων, αποβλήτων, απορριμμάτων, αφαλάτωση υδάτων.	3 χρόνια απαλλαγή + 3 χρόνια με έκπτωση 50% στο φόρο που αναλογεί. Ισχύει από τον πρώτο χρόνο που η επιχείρηση / έργο εμφανίζει έσοδα.
Επιχειρήσεις νέας / υψηλής τεχνολογίας που εγκαθίστανται στις πόλεις / περιοχές: νήσος Hainan, Shantou, Shenzhen, περιοχή Pudong της Σαγκάης, Xiamen και Zhuhai	2 χρόνια απαλλαγή + 3 χρόνια με έκπτωση 50% στο φόρο που αναλογεί. Ισχύει από τον πρώτο χρόνο που η επιχείρηση εμφανίζει έσοδα.
Επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού	2 χρόνια απαλλαγή + 3 χρόνια με έκπτωση 50% στο φόρο που αναλογεί. Ισχύει από τον πρώτο χρόνο που η επιχείρηση εμφανίζει κέρδη.
Επιχειρήσεις παραγωγής ολοκληρωμένων κυκλωμάτων με επενδεδυμένο κεφάλαιο τουλάχιστον 8 δις. γιουάν	5 χρόνια απαλλαγή + 5 χρόνια με έκπτωση 50% στο φόρο που αναλογεί. Ισχύει από τον πρώτο χρόνο που η επιχείρηση εμφανίζει κέρδη.
Επιχειρήσεις παραγωγής ολοκληρωμένων κυκλωμάτων συγκεκριμένων προδιαγραφών	Από 2 ως 5 χρόνια απαλλαγή + από 3 ως 5 χρόνια με έκπτωση 50% στο φόρο που αναλογεί. Ισχύει από τον πρώτο χρόνο που η επιχείρηση εμφανίζει κέρδη.
Άλλες κατηγορίες	http://taxsummaries.pwc.com/ID/Peoples-Republic-of-China-Corporate-Tax-credits-and-incentives

Επιβολή φορολογίας σε διασυνοριακές συναλλαγές ηλεκτρονικού εμπορίου

Η Κίνα ανακοίνωσε τον Νοέμβριο 2018 το αναθεωρημένο νομοθετικό πλαίσιο διασυνοριακών συναλλαγών ηλεκτρονικού εμπορίου, το οποίο τίθεται σε ισχύ τον Ιανουάριο 2019. Οι βασικές αλλαγές συνίστανται στα κάτωθι:

Αύξηση των ποσοστώσεων αγορών και ορίων αφορολόγητων αγορών. Η ετήσια ποσόστωση αγορών από φυσικά πρόσωπα αυξάνεται από 20.000 σε 26.000 γιουάν (\$3.782) ενώ το αφορολόγητο όριο μεμονωμένων συναλλαγών υπερδιπλασιάζεται από 2.000 σε 5.000 γιουάν (\$291). Για αγορές εντός των εν λόγω ορίων δεν υφίστανται τελωνειακές επιβαρύνσεις (δασμοί εισαγωγής), ενώ τα εισαγόμενα με αυτόν τον τρόπο αγαθά υπόκεινται στην καταβολή του 70% του αντιστοιχούντος ΦΠΑ και φόρου κατανάλωσης. Στην πράξη, η νέα νομοθεσία διευρύνει τις διασυνοριακές συναλλαγές με ακόμη περισσότερους λιανοπωλητές προϊόντων πολυτελείας, κυρίως των κλάδων μόδας και καλλυντικών, με σημαντική απήχηση στους Κινέζους καταναλωτές.

Παράλληλα, με την αύξηση των ποσοτώσεων, 63 νέα είδη προστίθενται στον κατάλογο προϊόντων εν λόγω ρυθμίσεων, τα οποία θεωρούνται υψηλής ζήτησης, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι αφρώδεις οίνοι, προϊόντα προσωπικής υγιεινής, όργανα γυμναστικής κ.λπ. Τέλος, οι νέες ρυθμίσεις θα καλύπτουν περισσότερες πόλεις, με την εφαρμογή ανωτέρω πολιτικών να διευρύνεται από 15 σε 37 κινεζικές πόλεις τον Ιανουάριο του 2019.

Ανωτέρω μέτρα υλοποιούν τις πρόσφατες εξαγγελίες του Προέδρου της Κίνας για την μείωση εισαγωγικών δασμών, βελτίωση των τελωνειακών διατυπώσεων, μείωση του κόστους εισαγωγής προϊόντων και επιτάχυνση της μεγέθυνσης του διασυννοριακού εμπορίου, με στόχο την ενίσχυση της κατανάλωσης. Ταυτόχρονα, πρόκειται να βελτιωθεί η διαδικασία επιστροφής φόρων προς ηλεκτρονικά καταστήματα, με σκοπό αύξηση των προϊόντων που πωλούνται διασυννοριακά μέσω πλατφορμών ηλεκτρονικού εμπορίου.

5.3 Πιλοτικές Ζώνες Ελευθέρου Εμπορίου

Σημαντική θετική εξέλιξη σε ότι αφορά το άνοιγμα του χρηματοοικονομικού τομέα θεωρείται η επέκταση του θεσμού των Ζωνών Ελευθέρου Εμπορίου. Εκ των υφιστάμενων 11, η πρώτη Ζώνη δημιουργήθηκε στη Σαγκάη το 2013 και περιλαμβάνει και τον τομέα των υπηρεσιών. Παρά την επιφυλακτική στάση πολλών αναλυτών ως προς την αποτελεσματική λειτουργία της, το μοντέλο επεκτάθηκε κατά το 2015 με τη δημιουργία άλλων τριών αντίστοιχων ζωνών στις περιοχές Guangdong, Fujian και Tianjin, και επιπλέον επτά κατά το 2017 στις περιοχές Chongqing, Henan, Hubei, Liaoning, Shaanxi, Sichuan και Zhejiang, κάθε μία εκ των οποίων εξειδικεύεται σε διαφορετικό τομέα (βλ. σχετικό χάρτη στο Παράρτημα). Τον Απρίλιο του 2018 ανακοινώθηκε ότι ολόκληρη η νήσος Hainan, συνολικής έκτασης 33.920 τ.χμ., πρόκειται να μετατραπεί σε Ζώνη Ελευθέρου Εμπορίου, με ορίζοντα υλοποίησης το 2020²⁴.

Η Ζώνη στην περιοχή Pudong της Σαγκάης έχει καταστεί ο χώρος όπου υλοποιούνται πολιτικές μεταρρυθμίσεων της αγοράς όπως οι χαλαρότεροι έλεγχοι στις ξένες επενδύσεις, η σταδιακή κατάργηση «αρνητικής λίστας», ευνοϊκότεροι όροι κίνησης κεφαλαίων και ελέγχου συναλλάγματος, ταχύτερες διοικητικές διαδικασίες κλπ. Συγκεκριμένα ως κυριότερες πολιτικές που θα λάβουν χώρα προωθούνται οι εξής: σύσταση εταιρειών εξ ολοκλήρου ξένου κεφαλαίου, εταιρικός φόρος 15%, άνευ δασμών εισαγωγή υλικών προς χρήση στις εγκαταστάσεις των εδρασμένων εταιρειών, πολιτικές αποθήκευσης που επιτρέπουν την απεριόριστη χρονικά αποθήκευση στη Ζώνη, απελευθέρωση ισοτιμιών, ελεύθερη μετατροπή γιουάν, πολιτικές μεταποίησης που επιτρέπουν την πώληση στην κινεζική αγορά με καταβολή φόρων που αναλογούν σε χρησιμοποιούμενα εισαγόμενα εξαρτήματα του τελικού προϊόντος.

Η Ζώνη της Σαγκάης επεκτείνεται σταδιακά (ήδη η έδρα του Χρηματιστηρίου Σαγκάης είναι εντός της Ζώνης), δίνει έμφαση στη θεσμική καινοτομία, τον χρηματοοικονομικό τομέα και στην μη ύπαρξη ελέγχου εκ των προτέρων. Η Αρνητική Λίστα αναθεωρήθηκε με άνοιγμα του τομέα υπηρεσιών και όλο και περισσότερες μορφές οικονομικής – επενδυτικής δραστηριότητας είναι εφικτές. Πάντως από πλευράς αρκετών ευρωπαϊκών εταιρειών αναφέρονται πολλά ρυθμιστικά εμπόδια και έλλειψη προβλεψιμότητας του νομοθετικού πλαισίου. Επίσης, οι ευρωπαϊκές εταιρείες επιζητούν μεγαλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και άλλες υπηρεσίες, στο άνοιγμά τους στο χρηματιστήριο, στη χαλάρωση των όρων θεώρησης εισόδου για τα ξένα ταλέντα και σε ίση πρόσβαση σε θέματα μεταφορικών υπηρεσιών.

²⁴ <http://www.china-briefing.com/news/2018/04/16/china-establish-hainan-free-trade-zone.html>

Η Ζώνη τελεί υπό την εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας. Η έναρξη δραστηριότητας μιας εταιρείας στη Ζώνη δίδει τη δυνατότητα ελεύθερης μετατροπής νομίσματος, ελεύθερης μεταφοράς κεφαλαίων με δημιουργία τραπεζικών λογαριασμών.

Συγκεκριμένα για τις ελληνικές επιχειρήσεις όπως μας αναφέρθηκε από στέλεχος της εν λόγω Ζώνης παρουσιάζονται οι εξής ευκαιρίες: Η αποκόμιση κερδών εντός της Ζώνης Ελευθέρου Εμπορίου της Σαγκάης και η επιστροφή αυτών στην Ελλάδα χωρίς περιορισμούς, η επένδυση σε κινεζικές επιχειρήσεις και η δραστηριοποίηση των ελληνικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Η εθνική πολιτική επί του θέματος ακολουθεί την προώθηση των μεταρρυθμίσεων εκ των άνω, τον έλεγχο της Κυβέρνησης (δεδομένης της μεγάλης καμπάνιας κατά της διαφθοράς) και οι βασικές αρχές καλής λειτουργίας περιλαμβάνουν τη θέσπιση προτεραιοτήτων, τον καθορισμό χρονοδιαγραμμάτων και ευθυνών, τον εντοπισμό των όποιων δυσκολιών και τη διευκόλυνση του εμπορίου.

Η κυβέρνηση τον Ιούλιο του 2018 εξέδωσε την «Αρνητική Λίστα» επί των επενδύσεων στις Ζώνες Ελευθέρου Εμπορίου (Negative List for Foreign Investment)²⁵. Για όλες τις βιομηχανίες που δεν περιέχονται σε αυτή, οι ξένοι επενδυτές απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τις εγχώριες εταιρείες. Παρόλα αυτά για τις ξένες επενδύσεις που άπτονται θεμάτων εθνικής ασφάλειας έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί εθνικής ασφάλειας (Foreign Investment National Security Review). Σημειώνεται ότι η «Αρνητική Λίστα» διαφοροποιείται από τα ισχύοντα στη λοιπή επικράτεια όπου ισχύει ο Επενδυτικός Κατάλογος (Catalogue for the Guidance of Foreign Investment Industries (Αναθεώρηση του 2017))²⁶.

6. Τραπεζικός Τομέας

Η διάρθρωση του τραπεζικού συστήματος της Κίνας έχει ως κάτωθι:

Ρυθμιστικοί φορείς: People's Bank of China (PBOC), State Administration of Foreign Exchange (SAFE) και China Banking Regulatory Commission (CBRC).

Η People's Bank of China - PBOC αποτελεί την Κεντρική Τράπεζα της Κίνας έχοντας όλες τις σχετικές λειτουργίες όπως τη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, η διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεμάτων των αποθεμάτων χρυσού κλπ.

Η PBOC επιβλέπει την Επιτροπή Διαχείρισης Ξένου Συναλλάγματος (SAFE) ως προς την εφαρμογή των σχετικών πολιτικών. Η τελευταία αποτελεί τον κυβερνητικό οργανισμό που εκπονεί τους κανονισμούς και τις διατάξεις που διέπουν τις δραστηριότητες της αγοράς ξένου συναλλάγματος, προωθεί την ανάπτυξη της αγοράς συναλλάγματος και προτείνει στην Κεντρική Τράπεζα πολιτικές συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η Ρυθμιστική Επιτροπή του κινεζικού τραπεζικού τομέα (CBRC) λειτουργεί από το 2003 με στόχο τη βελτίωση της επίβλεψης λειτουργίας του τραπεζικού τομέα ώστε η Κεντρική Τράπεζα να έχει ως βασική λειτουργία τη μακροοικονομική και νομισματική πολιτική.

Οι μεγαλύτερες τέσσερις κρατικές τράπεζες στην Κίνα, οι οποίες αποτελούν την απόλυτη πλειοψηφία του τραπεζικού δανεισμού στην Κίνα είναι οι εξής: 1) Industrial and Commercial Bank of China (ICBC), 2) Bank of China (BOC), 3) China Construction Bank (CCB), 4) Agricultural Bank of China (ABC), και 5) Bank of Communications (BOCOM)

²⁵

<https://www.china-briefing.com/news/how-to-read-chinas-2018-negative-list/?hilitte=%27negative%27%2C%27list%27>

²⁶ http://www.fdi.gov.cn/1800000121_39_4851_0_7.html

Οι τέσσερις αυτές τράπεζες από κοινού καλύπτουν πάνω από το ήμισυ των δανείων και των καταθέσεων της τραπεζικής αγοράς. Κάποιες εξ αυτών κατατάσσονται στις μεγαλύτερες τράπεζες όπως η ICBC και η CCB οι οποίες αποτελούν την πρώτη και δεύτερη αντιστοίχως στον κόσμο. Το κράτος μέσω του Υπουργείου Οικονομικών συνεχίζει να κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών στις τράπεζες αυτές.

Επίσης, υπάρχουν τρεις μεγάλες αναπτυξιακές τράπεζες οι οποίες έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση της οικονομικής και εμπορικής ανάπτυξης και των κρατικών επενδυτικών σχεδίων, ήτοι η Agricultural Development Bank of China (ADBC), η China Development Bank (CDB) και η Export-Import Bank of China (EXIM), οι οποίες λειτουργούν από το 1994.

Συνολικά στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας λειτουργούν 1000 τραπεζικά ιδρύματα ο αριθμός των οποίων όμως, συγκρινόμενος με τις ΗΠΑ η οποία διαθέτει 8000, θεωρείται ανεπαρκής (η γεωγραφική διαμόρφωση της χώρας είναι επίσης μεγαλύτερη και πέραν της σύγκρισης των δύο χωρών στον αριθμό υπάρχει σημαντική υστέρηση των υπηρεσιών) καθώς και πολλές περιοχές και χωριά δεν εξυπηρετούνται και οι μικρές τράπεζες δεν έχουν δυνατότητες χρηματοδοτήσεων.

Από τις μεγάλες εμπορικές τράπεζες οι οποίες έχουν επιδείξει αξιοσημείωτη επίδοση τα τελευταία χρόνια αναφέρονται η CITIC Bank, η China Everbright Bank, και η China Minsheng Bank. Συνολικά υπάρχουν 132 «αστικές» εμπορικές τράπεζες και πολλές ακόμη τοπικές τράπεζες και αγροτικοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί που καλύπτουν το 80% του δανεισμού των αγροτικών περιοχών.

Στην Κίνα λειτουργούν καταχωρημένες ξένες τράπεζες υπό το ίδιο ρυθμιστικό πλαίσιο και με ανάλογες εργασίες με τις εγχώριες. Υποκαταστήματα ξένων τραπεζών μπορούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα του ξένου συναλλάγματος και με περιορισμούς στις εργασίες με κινεζικό νόμισμα. Προκειμένου να έχουν παρουσία στη χώρα οι ξένες τράπεζες πρέπει να υποβάλλουν σχετική αίτηση στη Ρυθμιστική Επιτροπή του κινεζικού τραπεζικού τομέα (CBRC) και να λάβει έγκριση από Επιτροπή Διαχείρισης Ξένου Συναλλάγματος (SAFE) διαδικασίες που συνήθως αποβαίνουν μακροχρόνιες. Το μερίδιο αγοράς των ξένων τραπεζών είναι ιδιαίτερα μικρό, ανέρχεται σε μόλις 2% τη στιγμή που στις ΗΠΑ φθάνει το 20%.

Δεδομένου ότι οι κρατικές τράπεζες, δανείζουν κυρίως είτε κρατικές εταιρείες είτε πολύ μεγάλες ιδιωτικές, τούτο έχει ως συνέπεια οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις να μην έχουν πρόσβαση σε τραπεζικά δανειακά κεφάλαια και να καταφεύγουν στο σκιώδη τραπεζικό τομέα της Κίνας (trusts, money-market funds, τοκογλύφους, κ.λπ.), ο οποίος επιβάλλει εξαιρετικά υψηλά επιτόκια δανεισμού. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, ο σκιώδης τραπεζικός τομέας (κατά την επίσημη ορολογία non-financing guarantee sector) αντιστοιχεί στο 30% των συνολικών τραπεζικών κεφαλαίων και αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό του χρέους των τοπικών κυβερνήσεων. Στο πλαίσιο στενότερου ελέγχου του σκιώδους τραπεζικού τομέα, το Κρατικό Συμβούλιο, ανώτατο κυβερνητικό όργανο, εξέδωσε το Έγγραφο 107, με το οποίο αναγνωρίζει μεν ότι το σκιώδες τραπεζικό σύστημα είναι αναπόφευκτο και ωφέλιμο για τη χρηματοδοτική λειτουργία της οικονομίας, αλλά χρήζει περαιτέρω ελέγχου και θεσμοποίησης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά εταιρείες internet finance και εταιρείες που δέχονται καταθέσεις πελατών, χωρίς να διαθέτουν σχετική άδεια λειτουργίας.

Εκτιμάται ότι, μέσω του εν λόγω πιλοτικού σχεδίου, μέρος του σκιώδους τραπεζικού τομέα θα ενταχθεί σε νομίμως θεσμοθετημένες τραπεζικές δομές, εξέλιξη που θα αυξήσει την ευστάθεια του κινεζικού χρηματοοικονομικού συστήματος, αμφιβολίες περί του οποίου έχουν ενταθεί το τελευταίο διάστημα, τόσο λόγω των στοιχείων που δείχνουν αφενός αυξημένα επίπεδα πιστωτικής επέκτασης που υπερβαίνουν το ρυθμό αύξησης του Α.Ε.Π. και αφετέρου

αυξημένα επίπεδα επισφαλειών και μη εξυπηρετούμενων δανείων, όσο και λόγω θεσμικών παρεμβάσεων της Κεντρικής Τράπεζας της Κίνας στη διατραπεζική αγορά, που εντείνουν την αβεβαιότητα των εμπλεκόμενων.

Ας σημειωθεί εδώ ότι τον Δεκέμβριο του 2013 η Κεντρική Τράπεζα απαγόρευσε τις συναλλαγές με το ψηφιακό νόμισμα Bitcoin και τα λοιπά ψηφιακά νομίσματα δεδομένου ότι είχαν αρχίσει να υιοθετούνται σε μεγάλη έκταση πολλές περιπτώσεις εξαπάτησης με αντίστοιχα νομίσματα.

Η Κεντρική Τράπεζα διατηρεί, από τον Οκτώβριο 2015, το βασικό επιτόκιο δανεισμού στο 4,35%, επιλέγοντας τη χρήση άλλων στοχευμένων εργαλείων πολιτικής για την ενθάρρυνση της δανειοδότησης των επιχειρήσεων, ενώ το βασικό επιτόκιο καταθέσεων ανέρχεται σε 1,5%.

Τον Ιανουάριο 2019 η Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε την πέμπτη συναπτή μείωση, από το 2018, στα υποχρεωτικά αποθέματα των τραπεζών κατά 100 μονάδες βάσης ή 1%, στην προσπάθεια να περιορίσει τους κινδύνους ης ασθενέστερης ανάπτυξης, της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και την αυξανόμενη πίεση από τους αμερικανικούς δασμούς. Το ποσοστό των αποθεμάτων καθορίστηκε στο 14,5% για τις μεγάλες τράπεζες και στο 12,5% για τις μικρομεσαίες. Από τον Μάιο τ.έ., το αντίστοιχο ποσοστό για περίπου 1.000 μικρές αγροτικές τράπεζες διαμορφώνεται στο 8%, απελευθερώνοντας περίπου επιπλέον 280 δις. γιουάν (\$41,2 δις.) για δανειοδοτήσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Στις αρχές του 2019, έλαβε χώρα μία σημαντική αλλαγή στον τρόπο διεκπεραίωσης των ηλεκτρονικών πληρωμών. Οι πλατφόρμες ηλεκτρονικών πληρωμών όπως η Alipay, WePay κ.λπ. συναλάσσονταν διμερώς με τις τράπεζες στο πλαίσιο των συναλλαγών μεταξύ χρηστών, δηλαδή η μεταφορά χρημάτων δρομολογούνταν από τον τραπεζικό λογαριασμό ενός χρήστη στον ηλεκτρονικό λογαριασμό τρίτου, μέσω της πλατφόρμας, όπου και μπορούσε να παραμείνει αντί της αυτόματης δρομολόγησης στον τραπεζικό λογαριασμό του παραλήπτη. Ενώ η εν λόγω υπηρεσία δεν είχε κόστος για τους χρήστες, συνιστούσε πηγή εσόδων για τις πλατφόρμες, οι οποίες χρησιμοποιούσαν τα κεφάλαια για δανεισμό, επιτοκισμό και άλλες κερδοφόρες δραστηριότητες. Η Κυβέρνηση έθεσε τέλος σε αυτή την πρακτική, συστήνοντας κρατικούς "ενδιάμεσους συναλλαγών" υποχρεώνοντας τις πλατφόρμες να συμβληθούν με αυτούς. Τα διακινούμενα με τον τρόπο αυτό κεφάλαια, κατατίθενται πλέον στην Κεντρική Τράπεζα People's Bank of China με μηδενικό τοκισμό. Σύμφωνα με εκτιμήσεις οικονομικών κύκλων, το ύψος εν λόγω κεφαλαίων ανέρχεται έως και σε \$183 δις.

Η ροή συναλλάγματος, όπως αναφέρθηκε, υπόκειται στον έλεγχο της Κρατικής Αρχής Συναλλάγματος (State Administration of Foreign Exchange – SAFE). Οι εταιρείες ξένου κεφαλαίου μπορούν να διατηρούν λογαριασμούς σε συνάλλαγμα, ωστόσο υποχρεούνται να τους διακρίνουν σε λογαριασμούς κεφαλαίου και τρεχούμενους. Στους πρώτους διατηρείται το ξένο κεφάλαιο που συνεισφέρουν οι μέτοχοι, δάνεια σε ξένο νόμισμα κλπ., ενώ στους τρεχούμενους, συνάλλαγμα για την καθημερινή κίνηση της επιχείρησης. Οι συναλλαγές από τους λογαριασμούς κεφαλαίου υπόκεινται στην έγκριση του SAFE, ενώ από τους τρεχούμενους γίνονται ελεύθερα.

Οι εταιρείες ξένου κεφαλαίου επιτρέπεται να λαμβάνουν δάνεια, τόσο σε γιουάν, όσο και σε ξένο νόμισμα. Τα δάνεια σε ξένο νόμισμα πρέπει να δηλώνονται στην Αρχή SAFE.

Στις εταιρείες ξένου κεφαλαίου, ο επενδυτής μπορεί να επαναπατρίσει τα κέρδη από τη λειτουργία της επιχείρησης, εφόσον αποσβεσθούν πρώτα ζημιές προηγούμενων χρόνων και αποπληρωθούν φόροι που αναλογούν. Στην εξ Ολοκλήρου Ξένη Εταιρεία και στην Μετοχική Μικτή Εταιρεία ο επαναπατρισμός του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει μόνο στη λήξη της διάρκειας ζωής της επιχείρησης ή σε περίπτωση εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας.

Αντίθετα στη Συνεταιριστική Μικτή Εταιρεία, μπορεί να γίνει νωρίτερα, με τη συγκατάθεση των εταίρων.

Το εισόδημα που λαμβάνουν αλλοδαποί εργαζόμενοι στις εταιρείες ξένου κεφαλαίου μπορεί να επαναπατριστεί, εφόσον παρακρατηθεί ο αναλογών φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Η αρμόδια Αρχή State Administration of Foreign Exchange στις αρχές του 2016 δήλωσε ότι οι κίνδυνοι της διασυννοριακής κίνησης κεφαλαίων είναι ελέγξιμοι και ότι τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας είναι ικανά να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση των εξωτερικών κλυδωνισμών. Η τακτική αυτή της χρήσης των συναλλαγματικών αποθεμάτων ακολουθήθηκε από τους ιθύνοντες κατά το 2015 για να διατηρηθεί η σταθερότητα του γιουάν καθώς η οικονομία σημείωσε χαμηλό ποσοστό ανάπτυξης και το κινεζικό νόμισμα γνώρισε μια ιδιαίτερα σημαντική υποτίμηση τον Αύγουστο.

Υπολογίζεται ότι περίπου το 70% των αποθεματικών ξένου συναλλάγματος που έχει συσσωρευθεί προέρχεται από τα εμπορικά πλεονάσματα των ετών 2005-2014. Η Κίνα επιβάλλει νέους ελέγχους για να εμποδίσει πολύ μεγάλες εκροές κεφαλαίων από τη χώρα. Παράλληλα, οι Αρχές εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, μαζί με τις δυνάμεις ασφάλειας της χώρας, εντείνουν τις κινήσεις τους για να ελέγξουν τους μεσάζοντες που βοηθούν τους Κινέζους να μεταφέρουν τα χρήματά τους στο εξωτερικό.

7. Υποδομές-Μεταφορές

Η Κίνα είναι παγκοσμίως στην κορυφή των επενδύσεων στη δημιουργία υποδομών, με την κατασκευή νέων δρόμων, νέων σιδηροδρομικών δικτύων, αεροδρομίων, αστικών περιοχών ενταγμένων σε ένα φιλόδοξο σχέδιο εκσυγχρονισμού της χώρας με τη διάθεση τεράστιων πόρων. Ιδιαίτερα το σύστημα μεταφορών και συγκοινωνιών έχει γνωρίσει μια εντυπωσιακή ανάπτυξη κάτι που αναμένεται να δώσει μια σημαντική ώθηση στην απασχόληση τα επόμενα χρόνια.

Τα έργα υποδομής αποτελούν έναν από τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης απασχολώντας εκατοντάδες χιλιάδες εργατές υποστηρίζοντας κρίσιμες βιομηχανίες όπως π.χ. αυτή του χάλυβα και του μηχανολογικού εξοπλισμού και ενισχύοντας τις τοπικές κυβερνήσεις και κοινωνίες με την κατασκευή δρόμων σιδηρόδρομων και αστικών σιδηρόδρομων (μετρό) και βαθέων λιμένων. Αντίστοιχα φρενήρεις ρυθμούς διατήρησε και ο τομέας της στέγασης, ο οποίος όμως εμφανίζει σημάδια κορεσμού με προοπτικές όχι ιδιαίτερα ευοίωνες λόγω υπερπροσφοράς, ειδικότερα στις δευτερεύουσες πόλεις καθώς οι μητροπόλεις όπως το Πεκίνο και η Σαγκάη διατηρούν ακόμα σταθερές και ανερχόμενες, με μειωμένους ρυθμούς, τιμές.

Η χώρα έχει επίσης δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης των αεροδρομίων της ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές και την ενδοχώρα. Ακόμα μεγάλες και διαρκείς είναι οι ανάγκες δημιουργίας και βελτίωσης των αστικών υποδομών δεδομένου καθώς η χώρα έχει 200 πόλεις με πληθυσμό άνω του ενός εκ. κατοίκων. Μερικοί αναλυτές πάντως θέτουν αμφιβολίες για την συνεχή δυνατότητα του τραπεζικού τομέα να χρηματοδοτεί απρόσκοπτα τα μεγάλα έργα τα επόμενα χρόνια.

Η Κίνα εξελίσσεται σε παγκόσμιο επίπεδο σε πρωτοπόρο στην επιστημονική έρευνα για την σιδηροδρομική τεχνολογία, αλλά και σε όλο το φάσμα της παραγωγικής διαδικασίας προϊόντων και σχετικών υπηρεσιών. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται εξάλλου από κινεζικής πλευράς και στην διεθνοποίηση της εγχώριας βιομηχανίας σιδηροδρομικού και γενικότερα μεταφορικού εξοπλισμού με την δρομολόγηση διαμόρφωσης και λειτουργίας διαδικτυακής πλατφόρμας συνεργασίας παγκοσμίου εμβέλειας για την προώθηση των εμπορικών και βιομηχανικών συνεργασιών στον συγκεκριμένο κλάδο.

Η κύρια κατεύθυνση της εγχώριας και ταχύτατα αναπτυσσόμενης εγχώριας σιδηροδρομικής βιομηχανίας στρέφεται στην παραγωγή υπερταχειών, προκειμένου να βελτιστοποιηθεί η ταχεία, έγκαιρη αλλά και ασφαλής διεκπεραίωση του συνολικότερου μεταφορικού έργου διαφόρων εμπορευματικών κατηγοριών προϊόντων και εξοπλισμών, που αυξάνεται ταχύτατα ακολουθώντας την γενικότερη αναπτυξιακή δυναμική της εγχώρια οικονομίας. Επισημαίνεται ότι προ δεκαετίας ακόμα, ο υψηλός αναπτυξιακός ρυθμός της οικονομίας δεν συμβάδιζε με την υστερούσα τότε υποδομή της εγχώριας σιδηροδρομικής βιομηχανίας, που δεν μπορούσε να ανταποκριθεί σε τόσο υψηλές αποδόσεις του βιομηχανικού συμπλέγματος της χώρας, με αποτέλεσμα μεγάλες καθυστερήσεις σε παραδόσεις, υψηλά αδιάθετα αποθέματα και ανάλογες σοβαρές ζημιές.

Χαρακτηριστικό της σημασίας που αποδίδεται πλέον από το κυβερνητικό οικονομικό επιτελείο στην τεχνολογική έρευνα είναι μεταξύ άλλων, ότι ήδη στην γειτονική πόλη της Zhuzhou, επίσης κομβικό παραγωγικό σημείο για την παραγωγική δυναμικότητα του σιδηροδρομικού κλάδου, δρομολογήθηκε Πάρκο Καινοτομίας αξίας 20 δισ. γιουάν για την βελτίωση της ερευνητικής δραστηριότητας και την διατήρηση της αναπτυξιακής δυναμικής της εγχώριας σιδηροδρομικής βιομηχανίας. Μάλιστα η CRRC Zhuzhu Electric Locomotive co ltd, ο μεγαλύτερος εγχώριος παραγωγός ηλεκτρικών σιδηροδρομικών οχημάτων σχεδιάζει να επενδύσει \$14,5 δισ. για την εγκατάσταση έξι παραγωγικών σταθμών στην Zhuzhu, που θα κατασκευάζουν εξαρτήματα και εξοπλισμό της σιδηροδρομικής βιομηχανίας τελευταίας τεχνολογίας με εξέχον προϊόν τους εξελιγμένους ημιαγωγούς τεχνολογίας IGBT (insulated gate bipolar transistor), που χρησιμοποιούνται ευρέως στην κατασκευή υπερταχειών.

Το σιδηροδρομικό δίκτυο αποτελεί το βασικό κορμό των μεταφορών και έχει σχεδόν τριπλασιαστεί σε σχέση με τα μέσα του προηγούμενου αιώνα φθάνοντας τα 127 χιλιάδες χμ το 2017. Το δίκτυο υπερταχείας επιβατικής γραμμής επίσης έχει εντυπωσιακή ανάπτυξη. Χαρακτηριστικά, η διαδρομή των 1200 μιλίων Πεκίνου – Guangzhou καλύπτεται σε οκτώ ώρες. Στο τέλος του 2018 το συνολικό δίκτυο σε λειτουργία έφθασε τα 29.000 χιλιόμετρα ήτοι περίπου το 1/3 του παγκόσμιου δικτύου υπερταχέων σιδηροδρόμων²⁷.

Πριν από μία δεκαετία, η τακτική εμπορική σιδηροδρομική σύνδεση Κίνας-Ευρώπης ήταν ανύπαρκτη. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, τα εμπορικά δρομολόγια ξεκίνησαν το 2011, ενώ το 2018 ο αριθμός τους έχει πολλαπλασιαστεί, συνδέοντας 59 κινεζικές πόλεις και 49 ευρωπαϊκές σε 15 χώρες, με περίπου 4.000 συνολικά δρομολόγια²⁸. Αντίστοιχη ανάπτυξη έχει το οδικό δίκτυο το οποίο αποτελείται από 4,8 εκ. χλμ αυτοκινητοδρόμων και 120.000 χλμ. ταχέων αυτοκινητοδρόμων εν λειτουργία.

Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα μεγάλα έργα διαχείρισης υδατικών πόρων με μεταφορές νερών από ποταμούς του νότου προς τον λιγότερο ευνοημένο υδρολογικά βορρά (South-to-North Water Diversion Project). Ήδη έχουν ολοκληρωθεί και είναι σε λειτουργία το ανατολικό και μέσο τμήμα του εν λόγω έργου.

Τέλος να σημειωθεί η τεράστια ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιακών υποδομών καθώς στην Κίνα έχει κατασκευαστεί το μεγαλύτερο δίκτυο της νεότερης γενιάς κινητής τηλεφωνίας (4G mobile network).

Επίσης βασικός στόχος είναι η μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, η εξασφάλιση πόσιμου νερού, η βελτίωση των συστημάτων αποχέτευσης και η διαχείριση αποβλήτων.

²⁷ <https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/2180562/full-speed-ahead-chinas-high-speed-rail-network-2019-bid-boost>

²⁸ http://www.xinhuanet.com/english/2019-01/19/c_137757026.htm

Σε ότι αφορά στο ναυτιλιακό τομέα, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση των δύο μεγαλύτερων κρατικών ναυτιλιακών εταιρειών της COSCO και της China Shipping που ξεκίνησε το 2015, με την επίσημη ίδρυση της νέας εταιρείας COSCO Shipping Corporation Limited. Η εταιρεία που δημιουργείται καθίσταται η μεγαλύτερη ναυτιλιακή παγκοσμίως συνολικά με περιουσιακά στοιχεία αξίας \$93,6 δισ. Στόχος της εταιρείας με έδρα τη Σαγκάη είναι να καταστεί ο παγκόσμιος ηγέτης στη ναυτιλία, τα logistics και τις σχετικές χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Είχαν προηγηθεί οι συγχωνεύσεις των δύο κατασκευαστριών εταιρειών τρένων υψηλών ταχυτήτων και των δύο κορυφαίων εταιρειών παραγωγής πυρηνικής ενέργειας.

Η συγχώνευση που εγκρίθηκε από την κινεζική Κυβέρνηση ήταν η πιο πολύπλοκη της κινεζικής χρηματαγοράς και εντάσσεται σε ένα ευρύτερο σχέδιο αναδόμησης και συγχωνεύσεων των κρατικών επιχειρήσεων με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Αφορά τη συγχώνευση τεσσάρων από τις οκτώ εταιρείες που υπάγονται στις δύο κρατικές ναυτιλιακές. Εξ αυτών η China COSCO καθίσταται αμιγώς εταιρεία εμπορευματοκιβωτίων (4η παγκοσμίως), η China Shipping Development θα εστιάζει στη μεταφορά πετρελαίου και φυσικού αερίου (2η παγκοσμίως) και η COSCO Pacific θα προβεί στην αγορά περιουσιακών στοιχείων της China Shipping Container Lines.

Έλαβε χώρα δε σε μια χρονική συγκυρία όπου η χαμηλή ζήτηση και η πλεονάζουσα προσφορά έχουν αρνητικές συνέπειες για την παγκόσμια ναυτιλία. Επιπλέον, οι δύο κινεζικές εταιρείες αντιμετώπιζαν οξύ ανταγωνισμό από αλλοδαπές εταιρείες οι οποίες επίσης ακολουθούν την τάση των συγχωνεύσεων. Η συγχώνευση ήρθε να τερματίσει το θέμα της επικάλυψης επενδύσεων, των παρόμοιων δραστηριοτήτων και της χαμηλής αποδοτικότητας αυτών. Και οι δύο εταιρείες είχαν δραστηριότητα στα πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, των λιμένων και δεξαμενόπλοιων με αποτέλεσμα τον αναπόφευκτο μεταξύ τους ανταγωνισμό και τη σπατάλη κρατικών πόρων. Κατά την ημέρα της ανακοίνωσης του νέου σχήματος οι μετοχές των εταιρειών που το συναποτελούν γνώρισαν άνοδο γύρω στο 3%.

Η συμφωνία θεωρείται ως μια ενίσχυση της επίδρασης της Κίνας στην παγκόσμια ναυτιλιακή αγορά, ενώ αναμφίβολα θα έχει θετική επίδραση στη μελλοντική ανάπτυξη του λιμένος του Πειραιά.

8. Κανονισμοί σχετικά με την λειτουργία των επιχειρήσεων.

Η ίδρυση επιχείρησης στην Κίνα υπόκειται σε ελέγχους και περιορισμούς, ανάλογα με το αντικείμενο και το ύψος της επένδυσης. Η κινεζική Εθνική Επιτροπή Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων και το Υπουργείο Εμπορίου διακρίνουν τέσσερις κατηγορίες κλάδων, αυτούς στους οποίους οι ξένες επενδύσεις α) επιτρέπονται, β) ενθαρρύνονται, γ) υπόκεινται σε περιορισμούς ή δ) απαγορεύονται.

Το κινεζικό Κρατικό Συμβούλιο προέβη στη σύσταση επιτροπής υπό την Εθνική Επιτροπή Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων και το Υπουργείο Εμπορίου, η οποία εξετάζει και περιορίζει ή απορρίπτει προσπάθειες ξένων εταιρειών να εξαγοράσουν ή να συγχωνευθούν με κινεζικές, σε τομείς που συνδέονται με την κινεζική εθνική ασφάλεια. Οι εν λόγω τομείς είναι ασαφώς προσδιορισμένοι και σχετίζονται με: άμυνα, γεωργία, ενέργεια, φυσικούς πόρους, βασικές υποδομές, μεταφορές και τεχνολογία. Αντίστοιχα, η επίδραση των επιχειρούμενων εξαγορών και συγχωνεύσεων στην εθνική ασφάλεια ορίζεται ευρέως ως, επίδραση στην ομαλή πορεία της κινεζικής οικονομίας, στην κοινωνική τάξη, στην παραγωγική ικανότητα, στις δεξιότητες έρευνας και ανάπτυξης, κ.α.

Στις 25 Αυγούστου 2011, το Υπουργείο Εμπορίου της Λ.Δ. Κίνας εξέδωσε Κανονισμό, με ισχύ από 1.9.2011, (*«Provisions of the Ministry of Commerce on the Implementation of*

Security Review System for Merger and Acquisition of Domestic Enterprises by Foreign Investors»²⁹), με τον οποίο διευκρινίζονται, μεταξύ άλλων, το πεδίο εφαρμογής και το απαιτούμενο χρονοδιάγραμμα της εξέτασης. Καθώς οι υποθέσεις υπό εξέταση, κατά κανόνα, δεν δημοσιοποιούνται, δεν είναι σαφές κατά πόσον επηρεάζονται αρνητικά οι εξαγορές και συγχωνεύσεις από την έναρξη λειτουργίας της Επιτροπής Εξέτασης. Παράλληλα, δεν είναι ακόμη σαφές εάν ο ισχύον κανονισμός θα αντικατασταθεί και σε ποιον βαθμό από τις διατάξεις του Νέου Επενδυτικού Νόμου, ο οποίος δεν περιέχει, προς ώρας, εκτενείς αναφορές σε εξαγορές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων και αναμένεται να τεθεί σε ισχύ στις αρχές του 2020.

Επενδύσεις με εγγεγραμμένο κεφάλαιο μέχρι 300 εκ. δολάρια ΗΠΑ, εγκρίνονται σε επίπεδο τοπικής Κυβέρνησης (Γραφείο Εξωτερικού Εμπορίου και Οικονομικής Συνεργασίας, Γραφείο Ξένων Επενδύσεων), εκτός από αυτές για τις οποίες απαιτείται έγκριση της κεντρικής Κυβέρνησης, δηλαδή της Εθνικής Επιτροπής Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων και του Υπουργείου Εμπορίου για λόγους Εθνικής Ασφάλειας.

Άλλες Αρχές που εμπλέκονται στη διαδικασία ίδρυσης επιχείρησης, πάντα σε επίπεδο τοπικής Κυβέρνησης:

- Τοπική Διοίκηση Βιομηχανίας και Εμπορίου, Τμήμα Μητρώου Επιχειρήσεων, για την έκδοση άδειας λειτουργίας (Local Administration of Industry and Commerce, Company Registration Dept.)

- Τοπικό Γραφείο Κρατικής Αρχής Φορολογίας, Τμήμα Διεθνών Σχέσεων, για την εγγραφή σε φορολογικό μητρώο (local office of State Administration of Taxation, International Affairs Dept.)

Περισσότερες και λεπτομερέστερες πληροφορίες διατίθενται στον «Επιχειρηματικό Οδηγό για τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας» του Γραφείου μας στην ιστοσελίδα www.agora.mfa.gr

Η κινεζική Κυβέρνηση έχει εκκινήσει διαδικασία αναδιοργάνωσης των κρατικών επιχειρήσεων (SOE's) με πρότυπο το μοντέλο διαχείρισης που ακολουθείται στη Σιγκαπούρη. Βάσει αυτού του μοντέλου που εισήχθη με σχετικό νόμο, θα συσταθούν δύο ξεχωριστές εταιρείες με στόχους την προσέλκυση και αξιοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων, τη μείωση της κρατικής επιρροής και την αύξηση των κερδών. Οι κρατικές επιχειρήσεις θα είναι σε θέση να λαμβάνουν αυτόνομα αποφάσεις και τα Δ.Σ. αυτών να προσλαμβάνουν και να απολύουν τους διοικητές αυτών. Δίδεται έτσι έμφαση στους επιχειρηματικούς στόχους και υποχωρεί η εξυπηρέτηση πολιτικών στόχων.

Οι κρατικές εταιρείες πάντως θα συνεχίσουν να τελούν υπό την επίβλεψη της αρμόδιας κρατικής Επιτροπής Εποπτείας και Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων χωρίς όμως τον ισχύοντα ασφυκτικό έλεγχο.

9. Συναλλαγματικές Ισοτιμίες - Διεθνοποίηση του κινεζικού νομίσματος

Μέσες ισοτιμίες CNY/EUR 2014-2018 ³⁰

CNY/EUR	Μέση ισοτιμία
2014	0,1220
2015	0,1436

²⁹ <http://english.mofcom.gov.cn/article/policyrelease/aaa/201112/20111207869355.shtml>

³⁰ <http://www.boc.cn/sourcedb/whpj/enindex.html>

2016	0,1360
2017	0,1313
2018	0,1282

Το κινεζικό νόμισμα, (από 35^ο το 2010) είναι επί του παρόντος το πέμπτο πιο χρησιμοποιούμενο νόμισμα πληρωμών μετά το δολάριο ΗΠΑ, το Ευρώ, τη Βρετανική λίρα και το ιαπωνικό γιεν, σύμφωνα με στοιχεία της SWIFT.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο αποφάσισε στις 30.11.2015 κατά τη διάρκεια της ανά πενταετία ειδικής συνεδρίασης για την αναθεώρηση των Ειδικών Τραβηκτικών Δικαιωμάτων (ΕΤΔ), την συμπερίληψη του κινεζικού νομίσματος renminbi (RMB) ή Γιουάν στο νομισματικό καλάθι των Ειδικών Τραβηκτικών Δικαιωμάτων από 1.10.2016. Σημειώνεται ότι αυτή ήταν η πρώτη αλλαγή στον κατάλογο των νομισμάτων του καλάθιού την τελευταία δεκαπενταετία. Το κινεζικό νόμισμα κατέστη το πέμπτο νόμισμα μετά το δολάριο ΗΠΑ, το ευρώ, το ιαπωνικό γιεν και τη βρετανική λίρα καθώς όπως ανακοινώθηκε πληροί όλα τα κριτήρια.

Η κίνηση αυτή ερμηνεύεται από την κινεζική πλευρά ως ένα ορόσημο για τη διεθνοποίηση του, ως "ψήφο εμπιστοσύνης" του διεθνούς Οργανισμού προς τις εν εξελίξει οικονομικές μεταρρυθμίσεις στην Κίνα και ως ένδειξη της επιθυμίας της παγκόσμιας κοινότητας για την ανάληψη πιο ενεργού ρόλου από τη χώρα στον διεθνή χρηματοοικονομικό στίβο. Η εξέλιξη αυτή ασφαλώς ισχυροποιεί τη διεθνοποίηση του κινεζικού νομίσματος και την επιρροή της Κίνας στην παγκόσμια οικονομία και σε επίπεδο διεθνών οικονομικών θεσμών. Αναμένεται επίσης, η εισροή περισσότερων κεφαλαίων στην Κίνα, αλλά και αντιστρόφως, καθόσον το συνεπαγόμενο άνοιγμα των κεφαλαιακών αγορών μπορεί να επιφέρει ακόμα μεγαλύτερες κεφαλαιακές εκροές.

Ωστόσο, παρά τις μακροχρόνιες ενέργειες της Κίνας για τη διεθνοποίηση του γιουάν, οι πρόσφατες πολιτικές της εκπέμπουν διφορούμενα μηνύματα στον τομέα αυτό. Η κινητικότητα του εθνικού νομίσματος έχει περιοριστεί λόγω πιέσεων υποτίμησης ενώ η ενώ οι περιορισμοί στις εξερχόμενες επενδύσεις δυσχεραίνουν περαιτέρω την εκροές κεφαλαίων προς το εξωτερικό.

Επίσης, η εξαγωγές σε γιουάν αντιστοιχούν περίπου στο ένα πέμπτο του συνόλου παγκοσμίως, σχετικά μικρό ποσοστό. Ταυτόχρονα, οι κινήσεις κεφαλαίων σε γιουάν διεθνώς ανέρχονται μόλις σε 2% των συνολικών, ενώ και τα αποθεματικά σε γιουάν διεθνώς συνιστούν ακόμη χαμηλό ποσοστό επί του συνόλου σε σχέση με το αμερικανικό δολάριο και το ευρώ. Σύμφωνα με οικονομικούς αναλυτές, η πρόοδος του γιουάν αναφορικά με τη διεθνή χρήση του στο εμπόριο και τις επενδύσεις θα επηρεαστεί άμεσα από την επιτυχία της πρωτοβουλίας Belt and Road, η οποία προσφέρει πληθώρα ευκαιριών εξερχόμενων επενδύσεων και εξαγορών σε αναπτυσσόμενες χώρες της Ευρασίας, καθιστώντας πιο αποδεκτή τη χρήση του γιουάν ως μέσω πληρωμών σε αναδυόμενες οικονομίες.

10. Διεθνείς οικονομικές σχέσεις της Κίνας

Σε ότι αφορά στις διεθνείς οικονομικές σχέσεις της Κίνας ως βασικότερες εξελίξεις αναφέρονται οι εξής:

Η υπογραφή των συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου με την Αυστραλία και τη Νότια Κορέα και η θέση τους σε ισχύ από 20.12.2015 οι οποίες κρίνονται ως οι σημαντικότερες από όσες ήδη έχει υπογράψει η χώρα λόγω του ότι και οι δύο χώρες αποτελούν πολύ σημαντικούς οικονομικούς εταίρους. Επιπλέον, η Κίνα υπέγραψε Πρωτόκολλο για την τροποποίηση της

Συμφωνίας οικονομικής συνεργασίας με την ASEAN (Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation between China and ASEAN)³¹.

Η ενίσχυση της οικονομικής και ενεργειακής συνεργασίας με τη Ρωσία παρά την πτώση του διμερούς όγκου εμπορίου που σημειώθηκε το 2015 και η οποία αποδόθηκε σε συγκυριακούς παράγοντες όπως η πτώση των τιμών του πετρελαίου. Οι δύο χώρες στοχεύουν στην ενίσχυση των αμοιβαίων επενδύσεων, τη συνεργασία στη γεωργία, στο ηλεκτρονικό εμπόριο και την κατασκευή τρένων υψηλών ταχυτήτων τα οποία θα λάβουν χώρα στο πλαίσιο της διασύνδεσης του κινεζικού προγράμματος "Belt and Road" και του ρωσικού σχεδίου για Ευρασιατική Οικονομική Ένωση.

Η συνέχιση της προώθησης της αναπτυξιακής πρωτοβουλίας "Belt and Road initiative" με βασικό όχημα το Ταμείο για το «Δρόμου του Μεταξιού» με αρχικό κεφάλαιο 40 δις δολ. ΗΠΑ το οποίο θα χρηματοδοτήσει τις δράσεις για τη δημιουργία περιφερειακών και διεθνών συνδέσεων και υποδομών οι οποίες και βρίσκονται υπό εξέταση. Στόχος είναι η διευκόλυνση του εμπορίου και η αύξηση των επενδύσεων στον ευρύτερο ευρωασιατικό χώρο.

Η υπογραφή του καταστατικού της Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB), στην οποία η Ελλάδα έγινε δεκτή ως μέλος των Μάιο του 2017, ως η 77^η χώρα, με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη της ευρείας περιοχής Ασίας – Ειρηνικού μέσω της δημιουργίας έργων υποδομής καθώς και την περαιτέρω εμπέδωση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών της περιοχής. Ίδρυτικά μέλη της τράπεζας είναι 57 χώρες και το εγκεκριμένο κεφάλαιο ανέρχεται στα 100 δις δολ. ΗΠΑ και βασικός αλλά όχι αποκλειστικός σκοπός είναι η πραγματοποίηση έργων υποδομής στην Ασία³² και οι χώρες της Ασίας καλούνται να καλύψουν το 75% του συνολικού κεφαλαίου. Το μεγαλύτερο μερίδιο 30,34% ανήκει στην Κίνα γεγονός που της δίνει και το μεγαλύτερο μερίδιο ψήφων δηλαδή το 26,6% και δικαίωμα αρνησικυρίας σε σημαντικές αποφάσεις. Για να γίνει αποδεκτό ένα νέο μέλος θα πρέπει να συγκεντρώνει τουλάχιστον 50% των ψήφων των μελών του ΔΣ και όχι λιγότερο του 50% του μεριδίου των ψήφων των μελών. Η Τράπεζα θα συνεργαστεί με άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς όπως η παγκόσμια Τράπεζα. Χώρες που δεν είναι μέλη της Τράπεζας θα μπορούν να συμμετάσχουν σε διαγωνισμούς για τα έργα που θα αναληφθούν. Ένα από τα πρώτα μελήματα της Τράπεζας θα είναι ο σχηματισμός χαρτοφυλακίου με υποψήφια έργα. Η τράπεζα δεν πρόκειται να χρηματοδοτεί έργα που εντάσσονται αποκλειστικά στην κινεζική πρωτοβουλία του Δρόμου του Μεταξιού, χωρίς αυτό να αποκλείει την χρηματοδότηση όσων εξ' αυτών κρίνει ότι εμπίπτουν στα κριτήριά της. Η ίδρυση της AIIB, σύμφωνα με τις επίσημες διακηρύξεις, έχει χαρακτήρα συμπληρωματικό και όχι ανταγωνιστικό σε σχέση με τις ήδη λειτουργούσες αναπτυξιακές τράπεζες κυρίως την

³¹ The Association of Southeast Asian Nations - ASEAN με μέλη τις χώρες Βιετνάμ, Ινδονησία, Καμπότζη, Λάος, Μαλαισία, Μπρουνέι, Μιανμάρ, Σιγκαπούρη, Ταϊλάνδη, Φιλιππίνες

³² http://aiibank.org/yatouhang_04.html, PROSPECTIVE FOUNDING MEMBERS:

Australia, Austria, Azerbaijan, Bangladesh, Brazil, Brunei, Cambodia, China, Denmark, Egypt, Finland, France, Georgia, Germany, Iceland, India, Indonesia, Iran, Israel, Italy, Jordan, Kazakhstan, Kuwait, Kyrgyz Republic, Laos, Luxembourg, Malaysia, Maldives, Malta, Mongolia, Myanmar, Nepal, Netherlands, New Zealand, Norway, Oman, Pakistan, Philippines, Poland, Portugal, Qatar, Republic of Korea, Russia, Saudi Arabia, Singapore, South Africa, Spain, Sri Lanka, Sweden, Switzerland, Tajikistan, Thailand, Turkey, UAE, United Kingdom, Uzbekistan, Vietnam. <http://thediplomat.com/2015/04/chinas-aiib-the-final-tally/>

Παγκόσμια Τράπεζα αλλά και την Asian Development Bank στην οποία η Ιαπωνία έχει κυρίαρχη θέση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ασιατικής Τράπεζας Επενδύσεων και Υποδομών πραγματοποίησε την εναρκτήρια συνεδρίασή του στις 16 Ιανουαρίου 2016, θέτοντας το πιστωτικό ίδρυμα στη διάθεση των επιχειρήσεων και εκλέγοντας ως πρώτο πρόεδρό της τον Jin Liqun.

«Οι χρηματοδοτικές ανάγκες της Ασίας για βασικές υποδομές είναι εξαιρετικά υψηλές και επείγουσες» ανέφερε σε ομιλία του ο Πρόεδρος Xi ο οποίος παρέστη στην εναρκτήρια συνεδρίαση του Δ.Σ., προσθέτοντας ότι η τράπεζα πρόκειται να επενδύσει σε σχέδια και προγράμματα υψηλής ποιότητας και χαμηλού κόστους. Τόνισε ότι η νέα τράπεζα θα συμβάλει στο παγκόσμιο σύστημα οικονομικής διακυβέρνησης εμπλουτίζοντάς το και κάνοντάς το πιο απλό, δίκαιο και αποτελεσματικό.

Ο Πρωθυπουργός της χώρας Li Keqiang, που επίσης παρέστη στη συνεδρίαση, δήλωσε ότι η Ασία χρειάζεται επενδύσεις σε υποδομές και ανάπτυξη της συνδεσιμότητας για να παραμείνει η πιο δυναμική περιοχή για την παγκόσμια ανάπτυξη.

Ως Πρόεδρος επελέγη ο Jin Liqun, ο οποίος έχει διατελέσει μεταβατικός Πρόεδρος ήδη από την 1η Σεπτεμβρίου 2015, με απόφαση του Υπ. Οικονομικών της Κίνας.

"Η ΑΙΒ είναι τώρα έτοιμη να ενταχθεί στην οικογένεια των πολυμερών χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, που επενδύουν σε βιώσιμες υποδομές για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε ολόκληρη την Ασία," δήλωσε ο κ. Liqun στην πρώτη του δήλωση ως πρόεδρος.

Η αξία του εγκεκριμένου κεφαλαίου της ΑΙΒ ανέρχεται σε 100 δις δολ. με 29,78 δις να προέρχονται από την Κίνα (30,34% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου), η οποία και διακρατεί το 26,06% των δικαιωμάτων ψήφου στο Δ.Σ. Ήδη έχουν συλλεγεί τα 98,15 δις δολ. από τις υπόχρεες καταβολής χώρες μέλη. Η τράπεζα, στην οποία συμμετέχουν 57 κράτη μέλη, αναμένει να χορηγήσει δάνεια ύψους 10 με 15 δις δολ. ετησίως για τα πρώτα πέντε χρόνια της λειτουργίας της, αρχής γενομένης από το δεύτερο τρίμηνο του 2016. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με εκτιμήσεις και δηλώσεις κυβερνητικών στελεχών της Κίνας η Ασία χρειάζεται 730 δις δολ. την περίοδο 2015-2020 προκειμένου να υλοποιηθούν βασικά προγράμματα υποδομών. Σημειώνεται ότι η Κίνα δεσμεύτηκε να μην υποβάλλει αίτημα για δανειοδότηση στην αρχική περίοδο λειτουργίας της τράπεζας.

Ο νεοαναδειχθείς πρόεδρος της τράπεζας δήλωσε ότι ο σχεδιασμός των εργασιών αποβλέπει στην έγκριση των πρώτων δανείων εντός του έτους το συνολικό ύψος των οποίων θα κυμανθεί μεταξύ 500 εκ. και 1,5 δις δολ. με προτεραιότητα σε τομείς ενέργειας, μεταφορών, αστικού σχεδιασμού, περιβάλλοντος, επιμελητείας (logistics). Η τράπεζα θα συνεργαστεί στενά με την Παγκόσμια Τράπεζα, την Ασιατική Τράπεζα Ανάπτυξης και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης.

Ο κ. Jin ανέφερε ότι η τράπεζα έχει ήδη υπόψη της μια σειρά έργων προς υλοποίηση συμπεριλαμβανομένων συγχρηματοδοτούμενων και αυτοχρηματοδοτούμενων τα οποία εκτιμώνται από τα στελέχη της νέας τράπεζας. Παράλληλα θα αναζητηθεί συνεργασία με ιδιωτικές εταιρείες για την ανάπτυξη του έργου της τράπεζας και την αναζήτηση τρόπων συγκεκριμενοποίησης των προγραμμάτων υλοποίησης. Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιεύματα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τον περιορισμό του ύψους χρηματοδότησης έργων, σε χώρες εκτός περιοχής (non-regional), σε μόλις 15% του συνολικού ύψους χρηματοδοτήσεων της τράπεζας. Σύμφωνα με το καταστατικό της Τράπεζας, ο όρος «περιοχή» αφορά την Ασία και την Ωκεανία και περιλαμβάνει τις ασιατικές χώρες, την Ρωσία, την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία και τα νησιά του Ειρηνικού Ωκεανού. Πρακτικά, έως σήμερα, το μοναδικό «εκτός περιοχής» μέλος

της Τράπεζας που έχει λάβει χρηματοδότηση είναι η Αίγυπτος, και αυτό λόγω της Χερσονήσου του Σινά, η οποία, γεωγραφικά τουλάχιστον, ανήκει στην Ασία.

Σημειώνεται ότι η νέα τράπεζα θα λειτουργήσει με βάση τρία επίπεδα διοίκησης. Το πρώτο θα αφορά το σώμα διακυβέρνησης (Board of governors) με επικεφαλής τον Πρόεδρο της Τράπεζας. Κατόπιν θα λειτουργεί σε δεύτερο επίπεδο το Συμβούλιο των Διευθυντών, που θα συναπαρτίζεται από 12 στελέχη εκ των οποίων οι 9 θα προέρχονται από την Ασία. Τέλος θα λειτουργεί σε τρίτο επίπεδο το διοικητικό επίπεδο με τον Πρόεδρο και τους Αντιπροέδρους.

Υπενθυμίζεται ότι μετά την επίσημη έναρξη της λειτουργίας της Τράπεζας θα υπάρξει εξέταση από το ΔΣ των ήδη εκκρεμουσών αιτήσεων για συμμετοχή και άλλων χωρών στην Τράπεζα, αλλά και τυχόν νέων αιτήσεων που θα υποβληθούν.

Το Νοέμβριο του 2014 στο πλαίσιο της συνόδου APEC στο Πεκίνο έγινε εκκίνηση της διαδικασίας για τη **δημιουργία ζώνης ελευθέρου εμπορίου Ασίας – Ειρηνικού (Free Trade Area of the Asia-Pacific)**, στρατηγική επιλογή και σταθερή επιδίωξη της κινεζικής πολιτικής, η οποία, κατά την κινεζική πλευρά, θα προσθέσει \$1,2 τρισ. στην παγκόσμια οικονομία.

Η συμμετοχή της χώρας στη **δημιουργία της αναπτυξιακής τράπεζας από τις χώρες BRICS** (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα, Ν. Αφρική) ενονομαζόμενη New Development Bank, με αρχικό κεφάλαιο 100 δις. δολ. ΗΠΑ. Η ίδρυσή της αποφασίστηκε στην 6η ετήσια διάσκεψη κορυφής των χωρών BRICS στις 14 – 16/7/2014 Ιουλίου στη Βραζιλία. Σκοπός της Τράπεζας είναι η ενίσχυση της οικονομικής και αναπτυξιακής συνεργασίας μεταξύ των μελών και περιλαμβάνει μια νομισματική «δεξαμενή» άλλων 100 δις δολ. ΗΠΑ. Έδρα της Τράπεζας έχει οριστεί η Σαγκάη, με ένα αφρικανικό παράρτημα στο Γιοχάνεσμπουργκ και ο πρώτος Πρόεδρος είναι Ινδός. Η τράπεζα λειτουργεί από τον Φεβρουάριο 2016 με έδρα την Σαγκάη, και τον Ιούλιο 2016 εξέδωσε με επιτυχία το πρώτο ομόλογό της σε γιουάν, συνολικής αξίας 3 δις. γιουάν, το οποίο διακινήθηκε μέσω των κινεζικών τραπεζών και της ηπειρωτικής αγοράς ομολόγων. Τον Δεκέμβριο 2016 υπέγραψε την πρώτη δανειοδοτική συμφωνία. ενώ τον Μάρτιο 2019 ανακοίνωσε την έκδοση δανείων, ύψους έως και \$40 δις., στη Ν. Αφρική

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Η Κίνα συνιστά ένα ιδιόμορφο μείγμα οικονομικής πολιτικής. Το 2030 εκτιμάται ότι θα αποτελεί την ισχυρότερη οικονομία παγκοσμίως. Ωστόσο, με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ να ανέρχεται περίπου στο 1/3 των ΗΠΑ, υφίστανται σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ισόρροπης ανάπτυξης. Αυτό αντικατοπτρίζεται και στα ιδιαίτερα ανισόρροπα επίπεδα ανάπτυξης μεταξύ των επαρχιών της: το εισόδημα των ανεπτυγμένων επαρχιών (Πεκίνου, Γιαντζίν, Σανγκάη, Τζιανγκσού, Ζεϊτζιάνγκ) είναι ελαφρώς μεγαλύτερο του Ηνωμένου Βασιλείου (4^ο μεγαλύτερο ΑΕΠ μεταξύ των ανεπτυγμένων οικονομιών).

Η μεταβαλλόμενη οικονομική στρατηγική της Κίνας επικεντρώνει στην μετάβαση από την «υψηλή ταχύτητα» στην «υψηλή ποιότητα» ανάπτυξης. Πρωταρχικοί στόχοι της οικονομικής πολιτικής είναι η σταθεροποίηση της οικονομικής ανάπτυξης, μέσω της επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής και της χαλάρωσης της νομισματικής πολιτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, σημαντικό μέλημα είναι η ικανοποίηση των αναγκών της μεσαίας τάξης και η επίλυση των διαρθρωτικών προβλημάτων. Η χρηματοοικονομική σταθερότητα έχει αναχθεί σε ζήτημα εθνικής ασφάλειας και ο υψηλός βαθμός παρέμβασης στις κρατικές εταιρείες περιορίζεται σταδιακά.

Η «καταιγίδα» ρυθμιστικών μέτρων ξεκίνησε στις αρχές του 2016 με την αντιμετώπιση του σκιάδους τραπεζικού συστήματος, η οποία έπληξε ιδιαίτερα τα μικρότερα τραπεζικά ιδρύματα, τα οποία είδαν τους ρυθμούς ανάπτυξης των περιουσιακών στοιχείων τους να συρρικνώνονται από 16%-17% σε 5% σε μία διετία, ενώ για τις ισχυρότερες τράπεζες το αντίστοιχο ποσοστό ανήλθε από 27% σε 8%-10%.

Ο κτηματομεσιτικός τομέας είναι κρίσιμης σημασίας για την κινεζική οικονομία, όπου 80% των αποταμιεύσεων των νοικοκυριών είναι τοποθετημένες σε αυτόν. Από το 2016 και έπειτα, οι πωλήσεις ακινήτων επιβραδύνθηκαν από περίπου 60% σε ρυθμό ανάπτυξης 18%-19% το 2018. Οι επενδύσεις στον τομέα παραμένουν σε επίπεδα μεγέθυνσης της τάξης του 15% ετησίως.

Οι ΗΠΑ επιβάλλουν σύστημα δασμολογικών επιβαρύνσεων στις κινεζικές εξαγωγές, η αξία των οποίων ισούται με 2,1% του ετήσιου εισοδήματος της Κίνας. Στην περίπτωση που επιβληθούν επιπρόσθετοι δασμοί ύψους 25%, αυτοί θα καλύπτουν 4,2% του ετήσιου εισοδήματος, ενώ οι αντίστοιχοι κινεζικοί δασμοί στις αμερικανικές εξαγωγές ανέρχονται σε μόλις 0,7% του ετήσιου εισοδήματος των ΗΠΑ. Το ΔΝΤ εκτιμά ότι η επιβολή δασμών ύψους 25% θα έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των ρυθμών ανάπτυξης κατά 1,6%, συνυπολογίζοντας τις αντιδράσεις των διεθνών αγορών, ενώ η αντίδραση του Πεκίνου δεν θα αρκεί για να αντιστρέψει σημαντικά την εν λόγω τάση.

Ενώ η μεγέθυνση του ονομαστικού ΑΕΠ κυμαινόταν περί το 10%, με μία μικρή επιβράδυνση κατά το 2014-2015, η μεγέθυνση του πραγματικού ΑΕΠ φθίνει σταθερά από 8% σε 6,5% μεταξύ 2013-2018. Η κεντρική κυβέρνηση υποχρεώνει τις τοπικές κυβερνήσεις να περιορίζουν τις δαπάνες τους, μέσω αυστηρών νομοθετικών μέτρων και την ισόβια ευθύνη των αρμόδιων για οριακούς χρηματοοικονομικούς χειρισμούς. Καθώς η πληθώρα ρυθμιστικών μέτρων δυσχεραίνει την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι αρχές στηρίζουν ολοένα και πιο έμπρακτα την ιδιωτική πρωτοβουλία. Οι σχετικές δηλώσεις ανώτατων κρατικών αξιωματούχων εγγυώνται, όπως δείχνει η πρακτική, σημαντικές αλλαγές κατά την επόμενη τριετία. Η Κεντρική Τράπεζα αναμένεται να αυξήσει τις επιδοτήσεις προς τον ιδιωτικό τομέα με ευμενή επιτόκια, προϊόντα αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου και στήριξη της αγοράς μετοχών,

ενώ ακόμη και η δικαστική εξουσία παρουσιάζεται λιγότερο αυστηρή προς τις μικρές επιχειρήσεις. Μένει να φανεί κατά πόσο οι εν λόγω αλλαγές θα είναι ουσιαστικές ή θα τηρούνται ως «γράμμα του νόμου».

Η ψηφιοποίηση του κινεζικού ΑΕΠ ανέρχεται σε 40%, σε σύγκριση με το 60% των ΗΠΑ, ωστόσο οι κινεζικές ψηφιακές αγορές έχουν μεγαλύτερο μερίδιο πωλήσεων έναντι των ΗΠΑ. Το ΔΝΤ εκτιμά ότι τα ευρωπαϊκά κράτη τα οποία εξάγουν καταναλωτικά αγαθά υψηλής ποιότητας στην Κίνα θα βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση, εφόσον τεθούν σε εφαρμογή οι εξαγελλόμενες μεραρρυθμίσεις. Ο μεγαλύτερος βραχυπρόθεσμος κίνδυνος θα είναι η παρεμπόδιση των μεταρρυθμίσεων από ισχυρές ομάδες συμφερόντων.

Οι προτεραιότητες του οικονομικού επιτελείου της Κυβέρνησης για το 2019

Ολοκληρώθηκαν μεταξύ 19-21 Δεκεμβρίου 2018 οι ετήσιες εργασίες της Κεντρικής Διάσκεψης Οικονομικής Πολιτικής, ανώτατο συλλογικό όργανο που ενσωματώνει την ελίτ της πολιτικής και οικονομικής ζωής της πρωτεύουσας, αλλά και των επαρχιών της χώρας, καθορίζοντας τους βασικούς άξονες, τους στόχους και τις προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής που θα ακολουθήσει τον επόμενο χρόνο. Από την εκδοθείσα μετά το πέρας των εργασιών ανακοίνωση συγκρατούνται:

Δημοσιονομική και νομισματική πολιτική: Συνέχιση εφαρμογής συνετών νομισματικών πολιτικών καθώς και απαραίτητων προληπτικών δημοσιονομικών προσαρμογών και μέτρων, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερής, συνολικής ζήτησης.

Περικοπές φόρων: Ενίσχυση αποτελεσματικότητας της προληπτικής δημοσιονομικής πολιτικής, με μεγαλύτερο εύρος φοροελαφρύνσεων και με σχετικά αξιόλογη αύξηση έκδοσης ομολόγων ειδικού σκοπού από τις τοπικές κυβερνήσεις.

"Εταιρείες-ζόμπι": επιτάχυνση της εκκαθάρισης "εταιρειών-ζόμπι", με την παράλληλη υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και τη δημιουργία νέων βιομηχανικών συστάδων (clusters).

Μεταποίηση υψηλής ποιότητας: Ενίσχυση της τεχνολογικής καινοτομίας μέσω της ίδρυσης ανοιχτής και συντονισμένης πλατφόρμας για την έρευνα και ανάπτυξη

Ενίσχυση εσωτερικής αγοράς: Επιτάχυνση ανάπτυξης των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανόμενων των τομέων εκπαίδευσης, περίθαλψης, πολιτισμού και τουρισμού, με παράλληλη ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης και αύξηση της κατανάλωσης.

Αναζωογόνηση της υπαίθρου: Βελτίωση του βιωτικού επιπέδου των επαρχιακών περιοχών, μέσω της βιώσιμης διαχείρισης απορριμάτων και λυμάτων καθώς και της εμβάθυνσης των μεταρρυθμίσεων του συστήματος γαιοκτησίας.

Μεταρρύθμιση κεφαλαιαγορών: επιτάχυνση των διαδικασιών εισαγωγής στο χρηματιστήριο της Σαγκάης επιχειρήσεων τομέα επιστήμης και τεχνολογίας.

Χαλάρωση των περιορισμών πρόσβασης στην αγορά. Η εθνική μεταχείριση θα πρέπει να εφαρμοστεί πλήρως για την προστασία των συμφερόντων ξένων εταιρειών στην Κίνα, ιδιαίτερα στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ενίσχυση εισαγωγών και εξαγωγών: Ένταση προσπαθειών ενίσχυσης του εμπορίου, περαιτέρω διαφοροποίηση των εξαγωγικών αγορών, και μείωση του διοικητικού κόστους εισαγωγών.

Υγής κτηματομεσιτική αγορά: δημιουργία μηχανισμού για την ορθολογική ανάπτυξη και διαχείριση της κτηματομεσιτικής αγοράς βάσει της αρχής των μη κερδοσκοπικών πρακτικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΚΙΝΑΣ

Γενική αποτίμηση

Τα τελευταία χρόνια, οι ελληνο-κινεζικές σχέσεις διανύουν μία νέα, δυναμική περίοδο, όπως αποδεικνύει και ο μεγάλος αριθμός εκατέρωθεν επίσημων επισκέψεων σε υψηλό πολιτικό επίπεδο, οι οποίες οδήγησαν στην δημιουργία σταθερών διαύλων επικοινωνίας και την διαμόρφωση κοινής προσέγγισης σε σειρά ζητημάτων.

Παρόλα αυτά, ο όγκος του ελληνο-κινεζικού εμπορίου αντιστοιχεί σε μόλις 5,1% του συνόλου του ελληνικού εξωτερικού εμπορίου, γεγονός που δεν ανταποκρίνεται, τόσο στις πραγματικές δυνατότητες, όσο και στο εξαιρετικό επίπεδο των γενικότερων σχέσεων των δύο χωρών. Είναι προφανές ότι, πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες, ώστε οι εμπορικές σχέσεις των δύο χωρών να αναπτυχθούν, στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

1. Διμερές Εμπόριο³³

Την τελευταία εξαετία (2013-2018), παρατηρείται ανάκαμψη και δυναμική ανάπτυξη του διμερούς ελληνο-κινεζικού εμπορίου, η συνολική αξία του οποίου διαμορφώθηκε σε € 4,5 δις., το 2018. Η αξία αυτή είναι κατά 80% περίπου υψηλότερη της αντίστοιχης αξίας του 2013.

Η πορεία του διμερούς ελληνο-κινεζικού εμπορίου αντικατοπτρίζεται στα στοιχεία του κάτωθι πίνακα:

(ποσά σε εκ. €)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	308,8	273,5	228,2	328,1	472,7	902,4
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	2.197,3	2.494,3	2.551,6	2.886,9	2.713,4	3.598,8
Όγκος εμπορίου (αξία)	2.506,1	2.767,8	2.779,8	3.215,0	3.186,1	4.501,2
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-1.888,5	-2.220,8	-2.323,4	-2.558,8	-2.240,7	-2.696,5

Αρχής γενομένης από το 2016 και μετά από τρία συνεχή έτη αρνητικής πορείας (2013-2015), η αξία των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων στην Κίνα άρχισε, όχι απλώς να ανακάμπτει, αλλά να ακολουθεί εντυπωσιακούς ρυθμούς ανάπτυξης. Ειδικότερα, η αξία των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων στην Κίνα, το 2018, σχεδόν διπλασιάστηκε, σε σχέση με το 2017 (αύξηση 91%), και διαμορφώθηκε σε € 902,4 εκ. σημειώνοντας ιστορικό υψηλό.

Τα **προϊόντα πετρελαίου**, τα οποία επανεμφανίστηκαν στον κατάλογο των ελληνικών εξαγωγών, το 2017, αποτελούν την κυριότερη κατηγορία ελληνικών προϊόντων που εξάγεται στην Κίνα. Μάλιστα, το 2018, η αξία των συναφών εξαγωγών σχεδόν τετραπλασιάστηκε, σε σχέση με το 2017 (€ 443,9 εκ., έναντι € 114,3 εκ.), καλύπτοντας το 50% περίπου του συνόλου των εξαγωγών ελληνικών προϊόντων στην Κίνα. Το γεγονός αυτό σχετίζεται, άμεσα, και με την εγκαινίαση της απευθείας αεροπορικής σύνδεσης Αθήνας-Πεκίνου, η οποία ξεκίνησε να λειτουργεί τον Οκτώβριο 2017.

³³ Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, προσωρινά στοιχεία.

Των προϊόντων πετρελαίου έπονται οι **εξαγωγές μαρμάρου**, το οποίο, έως και το 2017, αποτελούσε το βασικό ελληνικό προϊόν που εξαγόταν στην Κίνα. Ειδικότερα, το 2018, η αξία των ως άνω εξαγωγών συνέχισαν να παρουσιάζουν αύξηση (11%), και διαμορφώθηκε σε € 247,1 εκ., καλύπτοντας το 27% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών προς την Κίνα. Η αξιοσημείωτη πορεία του μαρμάρου θα πρέπει να συνδεθεί άμεσα με την ανάπτυξη του κινεζικού κατασκευαστικού κλάδου, κατά τα τελευταία έτη.

Ακολουθούν οι **εξαγωγές βάμβακος** (~5% του συνόλου), η αξία των οποίων υπερ-τετραπλασιάζεται, σε σχέση με το 2017, **μεταλλευμάτων και συμπυκνωμάτων πολύτιμων μετάλλων** (~3% του συνόλου), η αξία των οποίων υπερ-πενταπλασιάζεται, και **φαρμάκων** (~2% επί του συνόλου), η αξία των οποίων υπερ-τριπλασιάζεται, σε σχέση με το 2017.

Αντίστοιχα, παρά την ελαφρά κάμψη που παρατηρήθηκε το 2017, οπότε και η αξία τους διαμορφώθηκε σε € 2,7 δις., οι **εισαγωγές κινεζικών προϊόντων στη χώρα μας** ακολουθούν επίσης ανοδική πορεία, από το 2013 και μετά. Μάλιστα, το 2018, παρουσίασαν αύξηση 33%, και διαμορφώθηκαν σε € 3,6 δις., καταγράφοντας, επίσης, ιστορικό υψηλό.

Τα κυριότερα **κινεζικά προϊόντα που εξήχθησαν στην χώρα μας**, το 2018, ήταν ηλεκτρονικοί υπολογιστές και μέρη αυτών (16% του συνόλου), ελάσματα αργιλίου (5% του συνόλου), πλοία (4% του συνόλου), συσκευές ενσύρματης τηλεφωνίας (4% του συνόλου) και συσκευές κλιματισμού (3% του συνόλου).

Η αύξηση της αξίας των ελληνικών εξαγωγών στην Κίνα με εντυπωσιακούς ρυθμούς, και το 2018, καταγράφεται στον κάτωθι Πίνακα:

(ποσά σε εκ. €)	2017	2018	Μεταβολή (%)
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	472,7	902,4	+90,9
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	2.713,4	3.598,8	+32,6
Όγκος εμπορίου (αξία)	3.186,1	4,501,2	+41,3
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-2.240,7	-2.696,5	+20,3

Ειδικότερα, η **αξία των ελληνικών εξαγωγών σχεδόν διπλασιάζεται**, καταγράφοντας αύξηση 90,9%, σε σχέση με το 2017, ενώ εκείνη των ελληνικών εισαγωγών κινεζικών προϊόντων αυξήθηκε κατά 32,6%. Ως αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων, καταγράφεται διεύρυνση του διμερούς εμπορικού ελλείμματος της χώρας μας, κατά 20,3%, μετά τη συρρίκνωσή του κατά 12,3%, το 2017.

Κατά την ως άνω περίοδο, παρουσιάζεται ανακατάταξη των εξαγόμενων στην Κίνα ελληνικών προϊόντων, καθώς:

Τα **πετρελαιοειδή** καταγράφουν εντυπωσιακή αύξηση (288,5%), αντιπροσωπεύουν πλέον το 49,2% των ελληνικών εξαγωγών στην Κίνα, και καταλαμβάνουν την πρώτη θέση (€ 443,9 εκ.), γεγονός που, όπως προαναφέρθηκε, σχετίζεται και με τη νέα απευθείας αεροπορική σύνδεση Αθήνας-Πεκίνου, η οποία εγκαινιάστηκε τον Οκτώβριο 2017 και, πλέον, πραγματοποιείται τρεις φορές εβδομαδιαίως.

Τα **μάρμαρα** περιορίζονται στη δεύτερη θέση (€ 247,1 εκ.), συνεχίζοντας όμως την ανοδική τους πορεία (11,1%), και καταλαμβάνουν το 27,4% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στην Κίνα.

Ακολουθούν το **βαμβάκι** (€ 41,2 εκ.), το οποίο σημειώνει εντυπωσιακή αύξηση, ύψους 324,9%, και αντιπροσωπεύει το 4,6% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στην Κίνα, τα **μεταλλεύματα** και συμπυκνώματα πολύτιμων μετάλλων (€ 29,9 εκ. ή 3,3% του συνόλου) τα

οποία, το 2017, καταλάμβαναν την 9η θέση, και τα **φάρμακα** (€ 20,8 εκ. ή 2,3% του συνόλου), τα οποία, το 2017, καταλάμβαναν την 6η θέση, μεταξύ των ελληνικών εξαγωγών στην Κίνα.

Αντίστοιχα, τα κυριότερα **κινεζικά προϊόντα που εισήχθησαν στην Ελλάδα**, το 2018, ήταν: ηλεκτρονικοί υπολογιστές και μέρη αυτών (€ 578,9 εκ.), ελάσματα αργιλίου (€ 164,9 εκ.), σκάφη (€ 148,0 εκ.), συσκευές σταθερής τηλεφωνίας (€ 145,9 εκ.) και συσκευές κλιματισμού (€ 105,3 εκ.).

Βασικά Εξαγόμενα Προϊόντα στην Κίνα (Σε Ευρώ)

ΚΩΔ.	ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2016	2017	2018	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017-2018
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια).	-	114.253.794	443.926.885	288,54
2515	Μάρμαρα, τραβερτίνες, και άλλοι ασβεστόλιθοι	117.806.723	222.451.624	247.057.141	11,06
5201	Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο	20.347.975	9.705.359	41.233.264	324,85
2616	Μεταλλεύματα πολυτίμων μετάλλων και τα εμπλουτισμένα από αυτά	3.098.244	5.559.568	29.915.194	438,08
3004	Φάρμακα	4.517.517	6.813.574	20.828.385	205,69
8421	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες,	731.253	1.001.106	18.659.684	1.763,91
7404	Απορρίμματα και θραύσματα από χαλκό	7.082.996	11.224.665	12.202.086	8,71
4707	Χαρτί ή χαρτόνι για ανακύκλωση	21.656.605	24.185.945	6.161.773	-74,52
7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο,	4.303.900	2.468.747	5.516.087	123,44
3204	Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές,	6.566.951	6.325.185	5.386.546	-14,84
9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση,	1.426.036	3.551.678	4.983.285	40,31
8409	Μέρη για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης,	3.715.486	4.721.338	4.145.066	-12,21
8516	Θερμαντήρες νερού και και ηλεκτρικές συσκευές για τη θέρμανση του χώρου	1.621.776	4.577.800	4.085.678	-10,75
6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο,	3.035.291	3.848.083	3.773.354	-1,94
8411	Στροβιλοκινητήρες, στροβιλοπροωθητήρες και άλλοι στρόβιλοι δι'αερίου	7.672.983	12.992	3.595.240	27.572,72

ΚΩΔ.	ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2016	2017	2018	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017-2018
3105	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά	2.942.613	117.254	3.420.272	2.816,98
8533	Αντιστάσεις ηλεκτρικές	2.459.558	3.360.801	2.854.554	-15,06
0810	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κάθε είδους,	2.876.974	2.551.435	2.543.118	-0,33
1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του,	4.069.517	2.636.616	2.434.066	-7,68
2009	Χυμοί φρούτων, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	964.876	1.397.085	2.374.837	69,99
2606	Μεταλλεύματα αργιλίου και τα εμπλουτισμένα από αυτά	-	-	1.695.438	
4302	Γουνοδέρματα δευασμένα ή κατεργασμένα	2.229.166	3.911.413	1.648.610	-57,85
1902	Ζυμαρικά	1.370.931	1.176.170	1.557.751	32,44
8451	Μηχανές και συσκευές	174.808	160.097	1.475.755	821,79

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ

Βασικά Εισαγόμενα Προϊόντα από την Κίνα (Σε Ευρώ)

ΚΩΔ.	ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2016	2017	2018	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017-18
8471	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών.	343.822.015	376.877.318	578.940.482	53,62
7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο, με πάχος > 0,2 mm	76.632.025	9.230.240	164.880.550	1.686,31
8901	Επιβατικά πλοία, κρουαζιερόπλοια, οχηματαγωγά	66.242.950		147.982.890	
8517	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία	170.116.956	137.317.287	145.883.981	6,24
8415	Συσκευές τεχνητού κλίματος, που αποτελούνται από ανεμιστήρα με κινητήρα	90.649.139	102.126.802	105.254.598	3,06
9503	Παιχνίδια για παιδιά	92.269.715	94.534.459	102.329.834	8,25
4202	Μπαούλα, βαλίτσες και βαλιτσάκια,	66.775.476	67.080.630	70.242.747	4,71
9405	Συσκευές φωτισμού (ό. συμπ. οι προβολείς) και τα μέρη αυτών,	60.417.770	56.342.264	67.730.119	20,21
6402	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα και το άνω μέρος από καουτσούκ	51.115.356	50.853.212	64.642.923	27,12

ΚΩΔ.	ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2016	2017	2018	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017-18
3926	Τεχνουργήματα από πλαστικές ύλες	43.480.636	42.922.500	50.946.436	18,69
9401	Καθίσματα	34.255.670	34.248.506	41.414.314	20,92
6404	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη	36.327.136	36.834.185	39.889.995	8,30
9506	Συσκευές και εξοπλισμός για τη γενική φυσική αγωγή,	28.579.008	26.250.068	36.420.052	38,74
9403	Έπιπλα	30.776.492	30.613.799	32.581.796	6,43
9505	Είδη για γιορτές, καρναβάλι ή άλλες διασκεδάσεις	29.055.008	26.900.886	29.236.959	8,68
8426	Ναυτικά βαρούλκα φορτώσεως. Συρματοφόροι γερανοί,	69.938.061	7.325.934	28.934.573	294,96
8516	Θερμαντήρες νερού και θερμοσυσκευές που βυθίζονται στο νερό, ηλεκτρικοί	31.035.816	36.375.257	28.517.700	-21,60

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ

1.2 Εντοπισμός Ελληνικών Προϊόντων με προοπτικές αύξησης εξαγωγών

Οι κάτωθι κατηγορίες ελληνικών προϊόντων παρουσιάζουν έντονη δυναμική εξαγωγών στην Κίνα την τελευταία διετία και εκτιμάται πως υπάρχουν σημαντικά περιθώρια αύξησης των εξαγωγών τους:

- **1902: Ζυμαρικά εν γένει** (Αξία εξαγωγών 2016: € 1,4 εκ., αύξηση: 63,8%).
- **2515: Μάρμαρα**, έστω και χοντρικά κατεργασμένα ή απλά κομμένα, με πριόνι ή άλλο τρόπο, σε όγκους ή πλάκες σχήματος τετράγωνου (Αξία εξαγωγών 2016: € 117,8 εκ., αύξηση: 29,5%). Διαχρονικά, ένας από τους δυναμικότερους κλάδους των ελληνικών εξαγωγών στην Κίνα.
- **2710: Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά** (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος $\geq 70\%$ σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό υλικό, που δεν κατονομάζονται αλλού (Αξία εξαγωγών 2016: € 73,6 εκ., αύξηση: 4.943,2%).
- **3004: Φάρμακα** (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων ή είναι συσκευασμένα (Αξία εξαγωγών 2016: € 4,5 εκ., αύξηση: 93,9%).
- **3204: Χρωστικές ύλες** συνθετικές οργανικές, έστω και καθορισμένης χημικής σύστασης. Παρασκευάσματα των τύπων που χρησιμοποιούνται για το χρωματισμό κάθε ύλης ή που προορίζονται να μπου σαν συστατικά στην παρασκευή χρωστικών παρασκευασμάτων (Αξία εξαγωγών 2016: € 6,6 εκ., αύξηση: 12,2%).
- **3920: Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες & λουρίδες, από πλαστικές ύλες** μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένα ούτε με απανωτές στρώσεις, ούτε όμοια συνδυασμένα με άλλες ύλες, χωρίς υπόθεμα, μη κατεργασμένα ή κατεργασμένα μόνο στην επιφάνεια ή κομμένα μόνο σε σχήμα (Αξία εξαγωγών 2016: € 1,1 εκ., αύξηση: 67,4%).
- **4707: Χαρτί ή χαρτόνι για ανακύκλωση** (απορρίμματα και αποκόμματα) (εκτός από χαρτοβάμβακα) (Αξία εξαγωγών 2016: € 21,7 εκ., αύξηση: 74,4%).

- **5201: Βαμβάκι**, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο (Πρωτοεμφανιζόμενο προϊόν, αξία εξαγωγών 2016: € 20,4εκ.).
- **6802: Πέτρες** κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, επεξεργασμένες & τεχνουργήματα από αυτές. Κύβοι, ψηφίδες & παρόμοια είδη για μωσαϊκά από φυσικές πέτρες (όπου συμπεριλαμβάνεται ο σχιστόλιθος), έστω και πάνω σε υπόθεμα (Αξία εξαγωγών 2016: € 3,0 εκ., αύξηση 119,2%).
- **7602: Απορρίμματα & θραύσματα, από αργίλιο** (εκτός από σκουριές), ψήγματα κλπ. που προέρχονται από την κατεργασία σιδήρου και χάλυβα και τα οποία περιέχουν ανακτήσιμο αργίλιο σε μορφή πυριτικών αλάτων, πλινθώματα και παρόμοιες ακατέργαστες μορφές (Αξία εξαγωγών 2016: € 1,3 εκ., αύξηση: 34,3%).
- **7606: Ελάσματα & ταινίες, από αργίλιο**, με πάχος >0,2mm (εκτός από ανεπτυγμένα ελάσματα και ταινίες) (Αξία εξαγωγών: € 4,3 εκ., αύξηση: 11,6%).
- **8411: Στροβιλοκινητήρες, στροβιλοπροωθητήρες & άλλοι στρόβιλοι δι' αερίου** (Πρωτοεμφανιζόμενο προϊόν, αξία εξαγωγών 2016: € 7,7 εκ.).
- **9018: Όργανα & συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση**, όπου συμπεριλαμβάνονται οι σπινθηρογράφοι & άλλες συσκευές ηλεκτροθεραπείας, καθώς και συσκευές για τον έλεγχο της οξύτητας της όρασης, που δεν κατονομάζονται αλλού (Αξία εξαγωγών 2016: € 1,4 εκ., αύξηση: 1.502,67%).

1.3 Προτάσεις περαιτέρω ανάπτυξης των ελληνικών εξαγωγών.

Η Κίνα θα παραμείνει και τα επόμενα χρόνια μια σημαντική και βιώσιμη αγορά για ένα ευρύ φάσμα προϊόντων της χώρας μας παρότι η κινεζική αγορά καθίσταται ολοένα και πιο ανταγωνιστική καθώς λόγω μεγέθους και ρυθμών ανάπτυξης αποτελεί στόχο για τις παγκόσμιες εξαγωγές.

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην προώθηση ελληνικών προϊόντων μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου το οποίο κατέχει πλέον δεσπόζουσα θέση στις καταναλωτικές συνήθειες των Κινέζων και το οποίο γνωρίζει τεράστια άνθηση με ιλιγγιώδεις ρυθμούς ανάπτυξης. Τα τελευταία χρόνια δε έχουν αναπτυχθεί πολλές ηλεκτρονικές πλατφόρμες με εξειδίκευση σε εισαγόμενα προϊόντα, τρόφιμα κλπ. Το Γραφείο μας διαθέτει σχετική έρευνα και παρέχει πληροφόρηση σε τυχόν ενδιαφερόμενες ελληνικές εταιρείες.

Η μεταρρύθμιση της πολιτικής απόκτησης ενός παιδιού (δικαίωμα απόκτησης και δεύτερου) αυξάνει τις προοπτικές εξαγωγής προϊόντων που αφορούν την παιδική ένδυση, διασκέδαση και διατροφή. Αντίστοιχα η γήρανση του πληθυσμού (η γενιά της μεγάλης πληθυσμιακής έκρηξης είναι ήδη στην τρίτη ηλικία) αναμένεται να δημιουργήσει ζήτηση υπηρεσιών περίθαλψης και ευγηρίας.

Επίσης, υπάρχουν ευνοϊκές προοπτικές ζήτησης για ενέργεια, φαρμακευτικά, χημικά, ιατρικό εξοπλισμό, υλικά κατασκευής, μηχανήματα, επώνυμα προϊόντα ένδυσης και διατροφής.

Για την εισαγωγή μη επεξεργασμένων τροφίμων και μια σειρά ζωικών προϊόντων απαιτείται η σύναψη ειδικών υγειονομικών Πρωτοκόλλων μεταξύ του ΥΠΑΑΤ και της αρμόδιας Γενικής Επιθεώρησης Ποιότητας Ελέγχου και Καραντίνας (AQSIQ), διαδικασία ιδιαίτερα μακροχρόνια. Επί του παρόντος, εκκρεμεί η ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας επί της εξαγωγής σαλιγκαριών, βαμβακόσπορου και ακατέργαστου μαλλιού προβάτου. Σε σχέση με την αγορά τροφίμων, υπάρχει εν εξελίξει διαδικασία μεταξύ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και την αρμόδια αρχή AQSIQ για εισαγωγές φρούτων (σταφύλια, κεράσια, πορτοκάλια, δαμάσκηνα). Τούτο απαιτεί την υπογραφή σχετικών πρωτοκόλλων με την ελληνική πλευρά, ένα για κάθε είδος φρούτων κλπ, διαδικασία που έχει μεν μεγάλη διάρκεια

αλλά είναι απαραίτητο να επιδιώκεται για κάθε μη τυποποιημένο - επεξεργασμένο διατροφικό προϊόν.

Επιπλέον θα μπορούσε να αναφερθεί εδώ, συμπληρωματικά, η προοπτική της τεράστιας αύξησης των Κινέζων τουριστών στη χώρα μας τα επόμενα χρόνια θα ευνοήσει και την αύξηση των ελληνικών εξαγωγών καθώς τούτοι θα καταστούν γνώστες των ελληνικών γεύσεων και προϊόντων.

2. Επενδύσεις

Προσλαμβάνοντας ιδιαίτερη σημασία στην υλοποίηση της κινεζικής πρωτοβουλίας **One Belt One Road**, ως σημείο σύγκλισης του **Οικονομικού Θαλάσσιου Δρόμου** και της **Οικονομικής Ζώνης του Δρόμου του Μεταξιού**, και ως βασικό σημείο πρόσβασης στην και από την Ευρώπη, η χώρα μας έχει προσελκύσει πρόσφατα το ενδιαφέρον σημαντικών Κινέζων Επενδυτών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπέζης της Ελλάδος, το **απόθεμα Ξένων Άμεσων Επενδύσεων κινεζικής προέλευσης στη χώρα μας** (συμπεριλαμβανομένων Χονγκ Κονγκ και Μακάο), κατά την περίοδο 2002-2018, ήταν € 1.2 δισ.

Αντίστοιχα, σύμφωνα πάντα με τα ίδια στοιχεία, η **συνολική αξία των ελληνικών επενδύσεων στην κινεζική επικράτεια** (Ηπειρωτική Κίνα και Χονγκ Κονγκ), κατά την ίδια περίοδο, ήταν € 1.8 δισ. Το σύνολο, σχεδόν, των ως άνω επενδύσεων (99,6%) υλοποιήθηκε στο Χονγκ Κονγκ, το οποίο αποτελεί οικονομικό επίκεντρο της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής και Νοτιο-Ανατολικής Ασίας.

Οι τομείς της **ενέργειας**, των **υποδομών** και των **τηλεπικοινωνιών** έχουν καθοριστεί από κοινού ως επενδυτικοί τομείς προτεραιότητας. Πλην τούτων, σειρά οικονομικών τομέων της ελληνικής οικονομίας παρουσιάζουν ισχυρές επενδυτικές ευκαιρίες, όπως π.χ. **ο τουρισμός, η αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας, η γεωργία, η μεταποίηση τροφίμων, τα logistics, οι βιοεπιστήμες, η πολιτιστική και δημιουργική βιομηχανία κ.α.**

Μέχρι σήμερα, σημαντικές κινεζικές επενδύσεις έχουν ανακοινωθεί ή-και υλοποιηθεί στους τομείς της **ενέργειας** (Hanergy, China Machinery Engineering Cooperation, State Grid, Shenhua Renewables Co. Ltd., China Gezhouba Group International Engineering Co. Ltd.), των **υποδομών** (Cosco – η κεφαλή του κινεζικού δράκου), του **λιανικού εμπορίου** (Fosun), των **logistics** (Huawei, ZTE), της **αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας** (Fosun), καθώς και των **τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών** (Pacific Century Cyber-Works, China International Television Corporation, Shanghai Gongbao Business Consulting, KaiXinRong Group).

Πλην τούτων, η κινεζική πλευρά έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για υλοποίηση επενδύσεων στους τομείς της **εξόρυξης μεταλλευμάτων**, της **ναυπηγικής** και του **τουρισμού**.

Βέβαια, οι **περιορισμοί** που έχει θέσει η κινεζική κυβέρνηση στην **έξοδο επενδυτικών κεφαλαίων** από τη χώρα, καθώς και ο καθορισμός επενδυτικών τομέων στο εξωτερικό, όπου «**δεν ενθαρρύνεται**» η υλοποίηση επενδύσεων, όπως π.χ. ο τουρισμός, η αναψυχή και η ψυχαγωγία, δρουν **εν μέρει ανασταλτικά** στην υλοποίηση επενδύσεων που δυνάμει θα ενδιέφεραν ιδιαίτερος τη χώρα μας.

Πολύ επιτυχημένη μορφή προσέλκυσης κινεζικών επενδύσεων στη χώρα μας είναι το λεγόμενο «**Golden Visa Programme**», στο πλαίσιο του οποίου χορηγούνται Άδειες Παραμονής διάρκειας 5 ετών σε πολίτες τρίτων χωρών που επενδύουν σε ακίνητα συνολικής αξίας τουλάχιστον **€ 250.000**.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του **Enterprise Greece**, το οποίο είναι αρμόδιο για την εποπτεία του Προγράμματος, από την έναρξη του Προγράμματος, το 2013, έως και την **12^η Σεπτεμβρίου 2018**, χορηγήθηκαν **συνολικά 3.404 Άδειες Παραμονής** σε επενδυτές ακινήτων και **συνολικά 8.899 Άδειες Παραμονής** σε επενδυτές και τα μέλη της οικογένειάς τους.

Εκ τούτων, οι **1.700 Άδειες Παραμονής** χορηγήθηκαν σε **Κινέζους επενδυτές (ποσοστό 49,9%)**. Ακολουθούν επενδυτές από τη **Ρωσία** (450 ή 13,2%), την **Τουρκία** (356 ή 10,5%), τον **Λίβανο** (121 ή 3,6%), και την **Αίγυπτο** (114 ή 3,3%).

Αντίστοιχα, συνολικά 4.552 Άδειες Παραμονής χορηγήθηκαν σε Κινέζους επενδυτές και τα μέλη των οικογενειών τους (ποσοστό 51,2%).

Οι **κινεζικές επενδύσεις στην Ελλάδα** εστιάζονται σε τομείς ιδιαίτερα νευραλγικούς, όπως οι μεταφορές και η εφοδιαστική αλυσίδα, οι επικοινωνίες και τα ηλεκτρονικά εξαρτήματα. Η βασική στρατηγική επένδυση στην Ελλάδα η οποία απέβη επιτυχής από κάθε άποψη είναι η συμμετοχή της COSCO στην επέκταση και εκσυγχρονισμό του Λιμένα Πειραιά. Ο Πειραιάς βρίσκεται, πλέον, στην 2η θέση των μεγαλύτερων λιμένων της Μεσογείου, από την 11η το 2006, ενώ διεθνείς εταιρείες όπως η ZTE, η HUAWEI και η HP διακινούν μέσω Πειραιά τα προϊόντα τους στην Ευρώπη. Η COSCO ενδιαφέρεται επίσης για επέκταση των δραστηριοτήτων της στην Αλεξανδρούπολη με ενοικίαση σχετικών χώρων στον Οργανισμό Λιμένος, το διαμετακομιστικό κέντρο στο Θριάσιο και την ΤΡΑΙΝΟΣΕ. Η αρχική επένδυση στον Πειραιά προέβλεπε ανάληψη παραχώρησης προβλητών II και III για 30+5+5 χρόνια.

Σημαντική εξέλιξη επί της επενδύσεως είναι ότι η COSCO απέκτησε τον Απρίλιο του 2016 τον έλεγχο του 67% του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς, καθόσον υπήρξε ο τελικός πλειοδότης στη σχετική διαδικασία υπό την εποπτεία του ΤΑΙΠΕΔ. Η αξία της συμφωνίας, η οποία υπεγράφη μεταξύ της Cosco και του ΤΑΙΠΕΔ, υπολογίζεται στα 1,5 δισ. ευρώ και συγκεκριμένα: 368,5 εκατ. ευρώ προσφορά της COSCO (22 ευρώ ανά μετοχή) για το 67% του ΟΛΠ, 350 εκατ. ευρώ υποχρεωτικές επενδύσεις την επόμενη δεκαετία, 410 εκατ. ευρώ τα αναμενόμενα έσοδα του ελληνικού δημοσίου από τη Σύμβαση Παραχώρησης και 400 εκατ. ευρώ από τα αναμενόμενα μερίσματα για το υπολειπόμενο ποσοστό του 7%, το οποίο το ΤΑΙΠΕΔ θα συνεχίσει να κατέχει.

Τα σχέδια της COSCO εξαρτώνται επίσης έως έναν βαθμό και από το υπόλοιπο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων, όπως είναι το Θριάσιο, η ΤΡΑΙΝΟΣΕ, αλλά και το αεροδρόμιο στο Καστέλι, ενώ κάτω από προϋποθέσεις θα μπορούσε να υπάρξει ενδιαφέρον και για το λιμάνι της Ελευσίνας, όπως και για τα ναυπηγεία Σκαραμαγκά. Στόχος η ανάπτυξη στην περιοχή μονάδων ελαφράς μεταποίησης και συναρμολόγησης κινεζικών και άλλων προϊόντων. Όσον αφορά την κρουαζιέρα, δημοσιεύματα του Τύπου αναφέρουν ότι η COSCO βρίσκεται σε επαφές τόσο με την Carnival, την μεγαλύτερη εταιρεία κρουαζιέρας στον κόσμο, η οποία αναπτύσσει τη συνεργασία της με την Κίνα, αλλά και με τη Royal Caribbean, καθώς και τη MSC Cruises και τους υπόλοιπους μεγάλους ομίλους κρουαζιέρας, προκειμένου να αναπτυχθεί το home port.

2.1. Προτάσεις προσέλκυσης επενδύσεων

Πέραν των στρατηγικών επενδύσεων, μεγάλο μερίδιο αποκτούν και οι χρηματοδοτικοί επενδυτές (τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, κλπ) και τα προγράμματα ιδιωτικοποιήσεων διαφόρων χωρών προσελκύουν κατ'αρχήν το ενδιαφέρον αυτών. Βασικοί Οργανισμοί στην Κίνα για τις επενδύσεις στο εξωτερικό είναι οι εξής:

China Investment Corporation - CIC (<http://www.china-inv.cn>). Ιδρύθηκε το 2007 με κεφάλαιο 200 δις δολ. ΗΠΑ ως πλήρως κρατική εταιρεία που λειτουργεί σύμφωνα με τον κινεζικό εταιρικό νόμο. Σκοπός της είναι να λειτουργήσει ως φορέας διαφοροποίησης των κινεζικών επενδύσεων και περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό και να εξασφαλίσει τη μέγιστη αποδοτικότητα για τους μετόχους της εντός αποδεκτού ρίσκου. Οι δραστηριότητές της λαμβάνουν χώρα μέσω δύο θυγατρικών της οι οποίες λειτουργούν ως δύο διαφορετικές οντότητες, ήτοι την CIC International Co., Ltd. η οποία προβαίνει σε διεθνείς επενδύσεις και τις διαχειρίζεται και της Central Huijin Investment Ltd., η οποία έχει ως αντικείμενο τις επενδύσεις κεφαλαίων σε κρατικά ελεγχόμενους χρηματοδοτικούς οργανισμούς στη χώρα.

China Overseas Development Association (CODA), η οποία είναι ένας εθνικός, μη κερδοσκοπικός Οργανισμός εγκεκριμένος από το αρμόδιο κινεζικό Υπουργείο Εσωτερικών και παρέχει υπηρεσίες σε κινεζικές επιχειρήσεις για ανάπτυξή τους και επενδύσεις εκτός Κίνας (<http://coda.chinagoabroad.com/en/node/466>). Η CODA συμμετέχει ενεργά στην πολιτική της οικονομικής εξωστρέφειας που επιδιώκει η κινεζική κυβέρνηση³⁴ μεσολαβώντας μεταξύ αυτής και των κινεζικών επιχειρήσεων ώστε να παράσχει σε αυτές υπηρεσίες για την εξωχώρα ανάπτυξή τους. Επιπλέον, έχει διαμορφώσει την πρώτη πλατφόρμα στη χώρα για διεθνείς επενδύσεις «China Go Abroad» <http://www.chinagoabroad.com/en>. Μεταξύ άλλων υπάρχει η δυνατότητα κατόπιν εγγραφής να δημοσιευθούν επενδυτικά σχέδια από ενδιαφερόμενους να αντλήσουν επενδυτικά κεφάλαια ή αντιστρόφως να εξερευνηθούν προτεινόμενα σχέδια από ενδιαφερόμενους επενδυτές. Ως εκ τούτου κρίνουμε ότι όλα τα ανωτέρω χρήζουν διερεύνησης και αξιοποίησης από τις ελληνικές εταιρείες.

Ταυτόχρονα ρυθμιστικοί Οργανισμοί δρουν ως καταλύτες για κάποιες επενδύσεις στο εξωτερικό, για παράδειγμα η China Insurance Regulatory Commission (CIRC) ενθαρρύνει τις κινεζικές ασφαλιστικές να επενδύουν τα κέρδη τους στο εξωτερικό. Η προσπάθεια για μεταρρύθμιση των κρατικών εταιρειών ώστε να λειτουργούν με βάση τους κανόνες της αγοράς (έμφαση σε αποδόσεις αντί σε συσσώρευση ανεκμετάλλετων κεφαλαίων), αναμένεται να επηρεάσει θετικά τις αποφάσεις αυτών για επενδύσεις στο εξωτερικό.

Η χώρα μας καλείται να εκμεταλλευτεί τις ως άνω διαγραφόμενες τάσεις για την αύξηση των κινεζικών επενδύσεων στο εξωτερικό και να διεκδικήσει μερίδιο αυτών τόσο σε ιδιωτικά επενδυτικά προγράμματα όσο και σε προγράμματα ιδιωτικοποιήσεων.

3. Χρηματιστήρια

Στην ηπειρωτική Κίνα υπάρχουν δύο χρηματιστήρια αυτό της Σαγκάης Shanghai Stock Exchange (SHSE) και του Shenzhen, Shenzhen Stock Exchange (SZSE). Επιπλέον, υπάρχει το χρηματιστήριο του Χογκ Κονγκ, το Hong Kong Stock Exchange (HKSE) στο οποίο παραδοσιακά διαπραγματεύονται οι μετοχές εταιρειών που εδράζονται εκεί, τελευταία όμως έχει αυξηθεί ο όγκος των υπό διαπραγμάτευση μετοχών κινεζικών εταιρειών κυρίως κρατικά ελεγχόμενων που έχουν λάβει ειδική άδεια για την εκεί διαπραγμάτευση. Η εγγραφή στο χρηματιστήριο του Χογκ Κονγκ έχει καταστεί το βασικό μέσο άντλησης ξένων κεφαλαίων για τις κινεζικές επιχειρήσεις. Οι εγγραφές στα κινεζικά χρηματιστήρια δε γίνονται απλώς με καταχώρηση αλλά το κινεζικό σύστημα ρύθμισης της χρηματαγοράς απαιτεί προγενέστερη έγκριση. Τόσο ο διοικητικός έλεγχος όσο και οι σχετικές διαδικασίες θεωρούνται υπερβολικές.

Οι αβεβαιότητες στην αγορά ακινήτων και τα μειωμένα επιτόκια οδήγησαν πολλούς επενδυτές κατά το 2014 και το α' ήμισυ του 2015 στο Χρηματιστήριο για μεγαλύτερες αποδόσεις.

³⁴ <http://www.oecd.org/china/china-go-global.htm>

Η Χρηματιστηριακή Κρίση του 2015

Τον Ιούνιο του 2015 ξεκίνησε μια σειρά κλυδωνισμών για τις χρηματαγορές της Κίνας που συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού του 2015 με μεγάλη πτώση των διαπραγματευόμενων μετοχών. Σε πολλές απανωτές συνεδριάσεις κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις είχαν πτώση 10%. Αυτό οδήγησε σε λήψη μέτρων από την Κυβέρνηση με διοχέτευση μεγάλων ποσών για στήριξη μετοχών καθώς και μέτρα παρακολούθησης των χρηματιστηριακών αξιών και αυστηρού ελέγχου της ταυτότητας των συναλλαγμένων. Επίσης, ποινικοποιήθηκαν οι βραχύβιες αγοροπωλησίες υπό την απειλή της σύλληψης. Μεγάλα αμοιβαία και συνταξιοδοτικά κεφάλαια δεσμεύθηκαν για την αγορά μετοχών και σταμάτησαν οι επικείμενες εισαγωγές νέων εταιρειών, έγιναν μεγάλες αγορές μετοχών με χρήματα της κεντρικής τράπεζας, ενώ σταμάτησε τη διαπραγμάτευση ενός μεγάλου ποσοστού εισηγμένων εταιρειών.

Ανάλογες σποραδικές κρίσεις ακολούθησαν και τους επόμενους μήνες με τελευταία μεγάλη πτώση τον Ιανουάριο του 2016. Κατά την κρίση αυτή τέθηκε σε λειτουργία ο μηχανισμός διακοπής εργασιών όταν οι απώλειες υπερβαίνουν κάποιο όριο. Μια από τις ερμηνείες που δόθηκαν θεωρεί ότι η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας είναι χώρα με αρκετό ρευστό αλλά δεν έχει ακόμα αναπτύξει χρηματοπιστωτική νοοτροπία δυτικού τύπου στο τραπεζικό της σύστημα με αποτέλεσμα το σκιάδες τραπεζικό σύστημα να δανείζει σε μικρομεσαίους επιχειρηματίες ή ιδιώτες με τοκογλυφικούς όρους το οποίο έχει δημιουργήσει και αντίστοιχη φούσκα με επιπτώσεις και στον κατασκευαστικό τομέα. Το ακριβό χρήμα που υπάρχει στην αγορά σε διαφορετικούς τομείς επηρεάζει άμεσα την ψυχολογία του μετόχου που αναζητά άλλη οδό χρηματοδότησης ή κάλυψης εσόδων για να ανταποκριθεί στις κεφαλαιουχικές ανάγκες. Πέραν της απώλειας μεγάλων ποσών από επενδυτές και τον κλυδωνισμό πολλών εταιρειών εκ των υστέρων, η κρίση έχει ξεπεραστεί και ήταν μια "αναγκαία" προσαρμογή του νεαρού χρηματιστηριακού συστήματος της Κίνας και θα σημάνει τη μετάβασή του στη φάση της ωριμότητας.

4. Τουρισμός

Ο **τουρισμός** αποτελεί τομέα ιδιαίτερα σημαντικής ανάπτυξης, ο οποίος έχει ήδη αρχίσει να επιδεικνύει πολύ θετικά αποτελέσματα. Το **2017**, ο αριθμός των **αφίξεων Κινέζων τουριστών** στα αεροδρόμια της χώρας μας ανήλθε σε **106.264**, παρουσιάζοντας αύξηση ύψους **32%**, σε σχέση με το 2016. Η ανοδική πορεία των αφίξεων Κινέζων τουριστών συνεχίστηκε και **το 2018**, οπότε και κατεγράφησαν **134.570 αφίξεις (αύξηση 27%)**.

Οι δημοφιλέστεροι, μέχρι σήμερα προορισμοί των Κινέζων τουριστών είναι τα νησιά του Αιγαίου, η Κρήτη, η Αθήνα, οι Δελφοί, η Ολυμπία και τα Μετέωρα.

Οι Κινέζοι τουρίστες φαίνεται να προτιμούν τουριστικά πακέτα διάρκειας 5-8 διανυκτερεύσεων, σε ξενοδοχεία 3-5 αστέρων, κόστους που δεν ξεπερνά τα € 2.500. Το 80% του συνόλου αγοράζει τουριστικά πακέτα αποκλειστικά για την Ελλάδα, το 10% προτιμά τουριστικά πακέτα Ελλάδα-Τουρκίας, ενώ το υπόλοιπο 10% προτιμά πακέτα συνδυασμένων διακοπών με άλλες χώρες.

Νέες τάσεις που παρατηρούνται στη συμπεριφορά των Κινέζων τουριστών είναι η αύξηση του ποσοστού των μεμονωμένων τουριστών, η αναζήτηση αυθεντικών εμπειριών στους προορισμούς που επισκέπτονται, η αύξηση των πληρωμών μέσω κινεζικών εφαρμογών πληρωμής (Alipay, WeChat) αλλά και μέσω κινεζικών χρεωστικών καρτών (Union Pay), η

αύξηση των επιχειρηματικών ταξιδιών και των ταξιδιών για ιαματικούς σκοπούς, η πραγματοποίηση ταξιδιών από ομάδες ζευγαριών συνταξιούχων, η τέλεση γάμων στο εξωτερικό και η μαγνητοσκόπηση τουριστικών εκπομπών σε διάφορους προορισμούς, με τη συμμετοχή γνωστών προσωπικοτήτων της κινεζικής βιομηχανίας θεάματος.

Είναι προφανές, ότι η **απευθείας αεροπορική σύνδεση Αθήνας-Πεκίνου** η οποία, ξεκίνησε τον Οκτώβριο 2017, από την **Air China**, έχει συμβάλει και αναμένεται να συμβάλει περαιτέρω στην ενίσχυση των εκατέρωθεν τουριστικών ροών.

Η αυξητική τάση του τουριστικού ρεύματος από την Κίνα είναι γενικού χαρακτήρα και μπορεί να αποδοθεί στην αύξηση του βιοτικού επιπέδου και μέσου εισοδήματος στην Κίνα και στην τόνωση της κατανάλωσης που προωθεί η κινεζική κυβέρνηση, η οποία ενισχύει τη δημιουργία μίας διευρυνόμενης μεσαίας τάξης. Η Ελλάδα καθίσταται σταδιακά ένας προσφιλής ευρωπαϊκός προορισμός για τους Κινέζους. Το ενδιαφέρον για τη χώρα μας έχει ενταθεί μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου το 2008, ενώ χαίρει σεβασμού ως χώρα με μακραίωνη ιστορία και πολιτισμό αντίστοιχο με τον κινεζικό. Βασικοί ελληνικοί προορισμοί για τους Κινέζους που επισκέπτονται την Ελλάδα είναι η Αθήνα, οι Κυκλάδες και η Πελοπόννησος, με πλέον δημοφιλείς προορισμούς τη Σαντορίνη και τη Μύκονο. Βασικές χρονικές περίοδοι διακοπών των Κινέζων είναι εκείνη της Κινεζικής Πρωτοχρονιάς (τέλη Ιανουαρίου-αρχές Φεβρουαρίου), της Πρωτομαγιάς και των διακοπών Εθνικής Εορτής Λ.Δ. Κίνας (πρώτο δεκαήμερο Οκτωβρίου).

4.1 Προτάσεις ενίσχυσης τουριστικών ροών προς τη χώρα μας

Τα αυξητικά ποσοστά του κινεζικού εξερχόμενου τουρισμού ακολουθούν την χαμηλότερη ανάπτυξη (New Normal) της οικονομίας. Μια σειρά όμως από κίνητρα όπως η απλοποίηση των διαδικασιών θεωρήσεων και οι πολιτικές ευκολότερης επιστροφής φόρων θεωρείται ότι μπορούν να επηρεάσουν θετικά την αύξηση των ταξιδιών και των δαπανών των Κινέζων τουριστών. Στην περαιτέρω ανάπτυξη του κινεζικού τουρισμού αναμένεται να συμβάλλουν οι πληθυσμοί των μικρότερων πόλεων της κινεζικής περιφέρειας το βιοτικό επίπεδο των οποίων ανεβαίνει ραγδαία.

Οι Κινέζοι τουρίστες επιλέγουν να ταξιδεύουν ομαδικά μέσω τουριστικού πρακτορείου και ο ατομικός τουρισμός αναμένεται να ενισχυθεί με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου στην Κίνα. Επί του παρόντος, η τουριστική προβολή της χώρας μας θα πρέπει να λάβει χώρα σε συνεργασία με τα μεγάλα κινεζικά τουριστικά πρακτορεία.

Η στοχευμένη προσέγγιση του κοινού, μέσω των κινεζικών ηλεκτρονικών μέσων κοινωνικής δικτύωσης, που είναι βασικός τρόπος μαζικής επικοινωνίας στην Κίνα, είναι ιδιαίτερα σημαντικός λόγω της μεγάλης χρήσης και απήχησης αυτών στο κινεζικό κοινό.

Ο τουρισμός πολυτελείας, (θαλαμηγοί, γκολφ κλπ) καθώς και ο τουρισμός για αγορές (επώνυμες μάρκες ένδυσης και υπόδησης, ρολόγια κλπ.), παρουσιάζουν σημαντικές ευκαιρίες για τη χώρα μας. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα αναγνώρισης του διπλώματος οδήγησης ώστε να διευκολυνθεί η ενοικίαση αυτοκινήτων και μάλιστα πολυτελών. *Η δυνατότητα αυτή θα ωθήσει και την αγορά κατοικίας πέραν του τουριστικού ρεύματος.* Οι τουριστικές υποδομές της Ελλάδας πρέπει να εξοικειωθούν και να προσαρμοσθούν με τις ιδιαιτερότητες των Κινέζων ταξιδιωτών (δυνατότητα κινεζικού φαγητού, ζεστού νερού στο τραπέζι, βραστήρας στο δωμάτιο κ.ά.).

Θα ήταν σκόπιμο να εξετασθεί η δημιουργία κοινών τουριστικών διαδρομών με γειτονικές χώρες και η στοχευμένη προώθηση και άλλων προορισμών της χώρας, οι οποίοι θα

προσέλκυαν το ενδιαφέρον των Κινέζων τουριστών (Ηπειρος, Μακεδονία, Κρήτη, νησιά Ιονίου κ.α.).

Από πλευράς μας θα πρέπει να αξιοποιηθεί η άνοδος του βιοτικού επιπέδου των αστικών κέντρων της Κίνας πέραν των παραλιακών. Οι κάτοικοι των πόλεων αυτών (πχ Sichuan, Wuhan, Chongqing, κα) ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για ταξίδια στο εξωτερικό γεγονός που ήδη διάφορες τουριστικές χώρες αξιοποιούν με άνοιγμα προξενικών Αρχών. Η Πρεσβεία μας προς κάλυψη του κενού έχει δρομολογήσει την αδελφοποίηση των ως άνω μεγαλουπόλεων με ελληνικές.

Επιπλέον, από το εδώ Γραφείο του ΕΟΤ διατυπώνονται οι κάτωθι συγκεκριμένες προτάσεις που κατά την κρίση μας πρόκειται να συντελέσουν αποφασιστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος Κινέζων προς τη χώρα μας:

Στην αύξηση του τουριστικού ρεύματος θα συντελέσει η εγκαθίδρυση πλέον της μίας αεροπορικής σύνδεσης, σε ανταγωνιστική τιμή, κάτι το οποίο επιδιώκεται σταθερά από την ελληνική πλευρά. Δεδομένου ότι οι τουριστικές ροές στη χώρα μας υπερέβησαν τις 134.000, θεωρούμε ότι ο αριθμός δικαιολογεί την εγκαθίδρυση νέας απ'ευθείας αεροπορικής σύνδεσης.

Βελτίωση υποδομών υποδοχής & εξυπηρέτησης Κινέζων τουριστών στην Ελλάδα (Απόκτηση "Πιστοποιητικών Ποιότητας Κινέζικου Εισερχόμενου Τουρισμού" που παρέχονται από κινεζικές εταιρείες πιστοποίησης)

Δυνατότητα χρήσης της βασικής κινεζικής πιστωτικής κάρτας Union Pay debit cards δεδομένου ότι είναι η κύρια κάρτα της συντριπτικής πλειοψηφίας των Κινέζων πολιτών και η πρώτη σε όγκο συναλλαγών κάρτα στον κόσμο, έχοντας ξεπεράσει τη Visa και τη Mastercard, στηριζόμενη ωστόσο κυρίως στις συναλλαγές εντός της Κίνας. Η Τράπεζα Πειραιώς, η Citibank και η Alpha Bank αποδέχονται τις κάρτες με σήμα «China Union Pay» (CUP) στο σύνολο του δικτύου ATM της και τερματικών POS, γεγονός ιδιαίτερα θετικό για την εξέλιξη του κινεζικού τουρισμού στη χώρα μας.

Πληροφορίες και υλικό (έντυπο και ηλεκτρονικό) στην κινέζικη γλώσσα σε κεντρικά σημεία της Ελλάδας

Κατάλογοι/οδηγοί Μουσείων και Αρχαιολογικών χώρων στην κινέζικη γλώσσα. Συμπερίληψη της κινέζικης γλώσσας σε συσκευές αυτόματης ηχογραφημένης ξενάγησης στο Αρχαιολογικό Μουσείο, στο Νέο Μουσείο Ακρόπολης και σε άλλους σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, μετά από εισαγωγή ανάλογης συσκευής στην ελληνική γλώσσα, στην Απαγορευμένη Πόλη του Πεκίνου.

Διοργάνωση/φιλοξενία αθλητικών γεγονότων που είναι δημοφιλή στους Κινέζους (Τένις, Μπιλιάρδο, Πινγκ Πονγκ).

Προσέλκυση Κινέζων φοιτητών σε αγγλόφωνα ή και ελληνόφωνα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα της Αθήνας.

Πρόωθηση "Film Tourism": Προσέλκυση κινηματογραφικών, τηλεοπτικών παραγωγών και ντοκιμαντέρ. Καθοδήγηση, φιλοξενία και παροχή διευκολύνσεων.

5. Έργα-Προκηρύξεις

Σύμφωνα με μελέτη του Ευρωπαϊκού Εμπορικού Επιμελητηρίου στην Κίνα, η κινεζική αγορά κρατικών προμηθειών ανέρχεται σε 7 τρις. γιουάν (περισσότερα από 750 δισ. ευρώ). Ωστόσο, η πρόσβαση σε αυτήν εξακολουθεί να είναι δυσχερής, καθώς η ηπειρωτική Κίνα δεν έχει προσχωρήσει στη Συμφωνία για τις Δημόσιες Προμήθειες (GPA) του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Αυτή τη στιγμή έχει καθεστώς Παρατηρητή στη Συμφωνία, το οποίο

σημαίνει ότι υπόκειται σε διαδικασίες διαφάνειας στις δημόσιες προμήθειες, όπως προβλέπεται στο άρθρο XVII της Συμφωνίας.

Οι διαγωνισμοί στη Λ.Δ. Κίνας διέπονται από δύο νόμους:

α) Ο Νόμος περί Δημοσίων Προμηθειών (Government Procurement Law, 2003) καθορίζει τη διαδικασία για τους διαγωνισμούς της κεντρικής κυβέρνησης, καθώς και τους διαγωνισμούς των τοπικών κυβερνήσεων, για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών που χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Δεδομένου ότι η Λ.Δ. Κίνας δεν έχει ακόμη υπογράψει την Συμφωνία Δημοσίων Προμηθειών (GPA) στο πλαίσιο του Π.Ο.Ε., καθώς και ότι στο Νόμο υπάρχει ρητή πρόβλεψη για προμήθεια εγχωρίως παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών (Buy Chinese Policy), η δυνατότητα επιτυχούς συμμετοχής στους διαγωνισμούς που υπάγονται σε αυτό το Νόμο είναι πολύ περιορισμένη. Είναι χαρακτηριστικό, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία, ότι το 59% των εταιρειών που συμμετέχουν στην υλοποίηση των δημόσιων έργων της Κίνας είναι κρατικές εταιρείες, 34% κινεζικές, σχετικά μεγάλο ποσοστό αντιστοιχεί σε αδιευκρίνιστες συμμετοχές και μόλις το 0,7% αντιστοιχεί σε συμμετοχή ξένων εταιρειών.

β) Ο Νόμος περί Διαγωνισμών και Υποβολής Προσφορών (Tendering and Bidding Law, 2000) καθορίζει τη διαδικασία υποβολής προσφορών για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών από κρατικές εταιρείες (SOE), αλλά και ιδιωτικές εταιρείες που λαμβάνουν κρατική χρηματοδότηση υπό διάφορες μορφές. Σύμφωνα με έρευνα του EU SME Centre, το ύψος των συμβάσεων που υπάγονται σε αυτό το Νόμο είναι οκτώ με δέκα φορές υψηλότερο του Νόμου περί Δημοσίων Προμηθειών, ενώ δεν υπάρχει ο περιορισμός της ανωτέρω πρόβλεψης για προμήθεια εγχωρίων αγαθών και υπηρεσιών.

Το σύστημα κρατικών προμηθειών της Κίνας επικρίνεται ως πολύπλοκο, και εν μέρει ασυνεπές με τις αρχές του ΠΟΕ και αντιφατικό πολλές φορές, καθώς οι ειδικότεροι Κανονισμοί αναιρούν το βασικό νόμο περί προμηθειών, καθιστώντας δύσκολη την πρόσβαση ξένων εταιρειών στην αγορά. Επιπλέον, το γεγονός ότι η ηπειρωτική Κίνα δεν έχει ακόμα προσχωρήσει στη GPA λειτουργεί ως άλλοθι για την προωθούμενη πολιτική προτίμησης κινεζικών προϊόντων και υπηρεσιών στις κινεζικές κρατικές προμήθειες, καθώς ο κινεζικός Νόμος περί Προμηθειών Δημοσίου προβλέπει ότι, η προμήθεια ξένης προέλευσης προϊόντων και υπηρεσιών επιτρέπεται μόνον όταν αυτά δεν μπορούν να αγοραστούν εγχώρια ή όταν οι όροι προμήθειάς τους εγχώρια δεν είναι ευνοϊκοί. Τυπικά πάντως, οι ξένες επιχειρήσεις δικαιούνται να λαμβάνουν μέρος σε κινεζικούς διαγωνισμούς δημοσίων προμηθειών, στην πράξη όμως η προσφορά προϊόντων των οποίων σημαντικό ποσοστό της αξίας να έχει παραχθεί τοπικά, αποτελεί προϋπόθεση επιτυχίας.

Τα παραπάνω δεν ισχύουν για την περίπτωση των προμηθειών στο πλαίσιο έργων που συγχρηματοδοτούνται από διεθνείς Οργανισμούς, καθώς οι διαγωνισμοί αυτοί προκηρύσσονται και διενεργούνται με βάση τους κανονισμούς προμηθειών του εκάστοτε Οργανισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, η συμμετοχή ξένων εταιρειών δεν υπόκειται στον περιορισμό της προσφοράς κινεζικής προέλευσης προϊόντων, αρκεί η χώρα καταγωγής της επιχείρησης να είναι μέλος του εν λόγω Οργανισμού.

Πληροφορίες για τρέχοντες διαγωνισμούς κρατικών προμηθειών αναρτώνται στις κινεζικές κρατικές ιστοσελίδες www.ccgp.gov.cn, www.mof.gov.cn/xinxi και www.zycg.gov.cn. Επίσης, στα αγγλικά, στη συνδρομητική πύλη www.chinabidding.org, εγκεκριμένη από την Εθνική Επιτροπή Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων της Κίνας. Τέλος, μη εξαντλητικός κατάλογος προκηρύξεων αναρτάται και στην πύλη Agora, στις σελίδες των Γραφείων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Κίνας Το Ευρωπαϊκό Εμπορικό Επιμελητήριο στην Κίνα, έχει δημοσιεύσει τη μελέτη «Public Procurement Study: European Business Experiences Competing for Public Contracts in China», όπου παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, το

θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις κινεζικές κρατικές προμήθειες και η τυπική διαδικασία δημοπράτησης έργων. Η μελέτη είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα:
www.europeanchamber.com.cn/view/media/publications

Βασικοί Νόμοι: Law of the People's Republic of China on Bid Invitation and Bidding (1999), Government Procurement Law of the People's Republic of China (2002)

Διεθνείς χρηματοδοτήσεις για δράσεις στην Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας:

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί:

α) προγράμματα αναπτυξιακής συνεργασίας μέσω της Europeaid τα οποία είναι διαθέσιμα στους συνδέσμους (με στοιχεία επικοινωνίας):

http://ec.europa.eu/europeaid/where/asia/country-cooperation/china/china_en.htm

http://eeas.europa.eu/delegations/china/grants_tenders/grants/index_en.htm

β) προγράμματα σε τομείς όπως περιβάλλον και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, διακυβέρνηση, αγροτική ανάπτυξη, χωροταξία, πολύ-τομεακά προγράμματα Ο συνολικός κατάλογος των προγραμμάτων είναι διαθέσιμος εδώ:

http://eeas.europa.eu/delegations/china/projects/list_of_projects/projects_en.htm

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων: Η ΕΤΕπ χρηματοδοτεί έργα στην Ασία και τη Λατινική Αμερική υπό το πρόγραμμα ALA, το οποίο είναι σε ισχύ από το 1993. Το ύψος των χρηματοδοτήσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 (ALA IV) είναι 3,9 δισεκ. EUR, ενώ στην Ασία αναλογεί το 1 δισεκ. εξ αυτού του ποσού. Οι χρηματοδοτήσεις στοχεύουν στη στήριξη των στρατηγικών συνεργασίας της ΕΕ στις περιοχές αυτές και στην επικουρία αναπτυξιακών εργαλείων και προγραμμάτων. Η ΕΤΕπ έχει χρηματοδοτήσει 14 έργα στην Κίνα από το 2001, συνολικού ύψους 1,92 δισεκ. Ευρώ, τα οποία άπτονται της κλιματικής αλλαγής.

<http://www.eib.org/projects/pipeline/regions/ala/index.htm?start=2001&end=2013&status=&country=china&sector=>

Παγκόσμια Τράπεζα: Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει προβεί σε ανάληψη υποχρεώσεων ύψους 1,93 δισεκ. USD για 18 συνολικά έργα. Τα έργα αφορούν τομείς όπως υποδομές μεταφορών, γεωργία και δασοκομία, ύδρευση και αποχέτευση, διαχείριση αστικών λυμάτων κλπ.

Περισσότερα στοιχεία, μπορούν να αναζητηθούν εδώ:

http://www.worldbank.org/projects/search?lang=en&searchTerm=&countrycode_exact=CN

<http://www.worldbank.org/en/country/china> (με στοιχεία επικοινωνίας)

http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/region_ext_content/regions/east+asia+and+the+pacific/countries/ifc+in+china (με στοιχεία επικοινωνίας)

<http://www.miga.org/projects/advsearchresults.cfm?srch=s&hctry=47c&hcountrycode=CN>

6. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας

A. Επίσημη Επίσκεψη Προέδρου της Βουλής, κ. Νίκου Βούτση, σε Σαγκάη και Πεκίνο (19-23.6.2018).

Το Γραφείο μας συμμετείχε στην προετοιμασία της επίσημης επίσκεψης του Προέδρου της Βουλής, κ. Νίκου Βούτση, σε Πεκίνο και Σαγκάη.

B. Πραγματοποίηση επίσκεψης Υπουργού Εξωτερικών, κ. Νίκου Κοτζιά, στο Πεκίνο (26-29.8.2018).

Το Γραφείο μας συμμετείχε στην προετοιμασία της επίσκεψης του Υπουργού Εξωτερικών, κ. Νίκου Κοτζιά, στο Πεκίνο, όπου και υπεγράφη διμερές Μνημόνιο Συνεργασίας στο πλαίσιο της στρατηγικής κινεζικής πρωτοβουλίας, "Belt & Road".

Γ. Επίσημη ελληνική συμμετοχή στην "1η Διεθνή Έκθεση Εξαγωγών Κίνας" (Σαγκάη, 5-10.11.2018).

Το Γραφείο μας συμμετείχε ενεργά στην προετοιμασία της επίσημης ελληνικής συμμετοχής στην "1η Διεθνή Έκθεση Εξαγωγών Κίνας", στην οποία, της ελληνικής αποστολής ηγήθηκε ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών, κ. Γεώργιος Κατρούγκαλος. Επικεφαλής Γραφείου συμμετείχε σε συνοδεία του Αναπληρωτή Υπουργού, επισκέφθηκε ελληνικό περίπτερο και συμμετείχε σε συναντήσεις κ. Κατρούγκαλου, με κρατικούς και επιχειρηματικούς φορείς της χώρας. Σημειώνεται, ότι ως άνω συναντήσεις διευθετήθηκαν μέσω του Γραφείου μας.

Επίσης, στο πλαίσιο της προετοιμασίας, επικεφαλής Γραφείου μετέβη σε Ελλάδα, προκειμένου συμμετάσχει σε σχετική ημερίδα που διοργάνωσε "Enterprise Greece" (29.3.2018).

Δ. Ενέργειες για την οργάνωση και διευκόλυνση της πρόσβασης ελληνικών προϊόντων στην κινεζική αγορά.

- Επαφές με εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (General Administration of Customs - GACC), για επίσπευση των διαδικασιών έγκρισης εξαγωγών ελληνικών προϊόντων στην Κίνα.
- Παρακολούθηση και πραγματοποίηση καταλλήλων παρεμβάσεων σε κινεζικούς κρατικούς φορείς για την ανανέωση των μητρώων εγκεκριμένων Ελλήνων εξαγωγέων γαλακτοκομικών προϊόντων και αλιευμάτων.
- Παρακολούθηση και συντονισμός της διαδικασίας έγκρισης εξαγωγής ελληνικών ζωντανών καβουριών και αστακών στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.
- Προετοιμασία, σε συνεργασία με το ΥΠΑΑΤ, της επίσκεψης κλιμακίου εμπειρογνομόνων της GACC στη χώρα μας, για την πραγματοποίηση επιτόπιας επιθεώρησης καλλιεργειών και μονάδων τυποποίησης κρόκου Κοζάνης 30.10-7.11.2018).
- Παρακολούθηση προβλημάτων κακόβουλης κατοχύρωσης εμπορικών σημάτων ελληνικών εταιρειών στη Λ.Δ. Κίνας και σχετική ενημέρωσή τους.
- Συμμετοχή σε ομάδες εργασίας Αντιπροσωπείας ΕΕ για θέματα προώθησης της προστασίας επιχειρήσεων σε ζητήματα εξαπάτησης, πνευματικής ιδιοκτησίας και εμπορικών συμφωνιών με ΕΕ.
- Συμβολή σε προσπάθεια οργάνωσης των δράσεων Αντιπροσωπείας ΕΕ για διασφάλιση της προστασίας των προϊόντων προστατευμένων Γεωγραφικών Ενδείξεων.
- Συμμετοχή σε συνέδρια για την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (π.χ. Intellectual Property for Countries Along the Belt and Road-28.8.2019).

Ε. Προβολή – προώθηση προϊόντων

- Παρουσία Γραφείου στις σημαντικότερες εμπορικές εκθέσεις.

- Συνεργασία Γραφείο μας διοργανωτές Εκθέσεων, στην περιφέρεια της Κίνας, για την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή Ελλήνων εκθετών και την προετοιμασία εθνικού περιπτέρου, συνήθως ατελώς (Wenzhou International Import Expo, 26-28.10.2018, 2018 Hainan ICoffee Expo, 16-18.11.2018).
- Συνεργασία με συλλογικούς και κλαδικούς φορείς σε Ελλάδα και Κίνα
- Συναντήσεις με κινεζικές εταιρείες για ανάπτυξη ελληνικών εξαγωγών και προώθηση επενδύσεων (π.χ. επίσκεψη κλιμακίου γαλακτοβιομηχανίας "Olympus", προς αναζήτηση συνεπενδυτών, 26-28.6.2018).
- Συναντήσεις με εκπροσώπους Υπουργείου Εμπορίου της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας.
- Συμμετοχή σε επιχειρηματικές ημερίδες, στο πλαίσιο προώθησης της κινεζικής πρωτοβουλίας Belt and Road.
- Προετοιμασία και συμμετοχή σε ελληνικό περίπτερο στην Ημέρα της Ευρώπης που έλαβε χώρα στην Αντιπροσωπεία της ΕΕ (9.5.2018).
- Προετοιμασία και συμμετοχή σε ελληνικό περίπτερο στην εκδήλωση "Europe Street", που διοργανώθηκε από την εδώ Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (22.9.2018).
- Προετοιμασία και συμμετοχή σε ελληνικό περίπτερο στο φιλανθρωπικό μπαζάρ, που διοργανώθηκε από το εδώ Υπουργείο Εξωτερικών, με συμμετοχή όλων των Αρχών Εξωτερικού της Κίνας (21.10.2018).
- Επαφές με εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (General Administration of Customs - GACC), για επίσπευση των διαδικασιών έγκρισης εξαγωγών ελληνικών προϊόντων στην Κίνα.

ΣΤ. Προσέλκυση επενδύσεων

- Συμμετοχή σε σαράντα (40) εκδηλώσεων προβολής του προγράμματος "Golden Visa", τόσο στο Πεκίνο, όσο και σε άλλες Περιφέρειες της Κίνας, για ενημέρωση ενδιαφερομένων Κινέζων επενδυτών για τις λεπτομέρειες και τα πλεονεκτήματα του Προγράμματος. Επισημαίνεται ότι, οι ανωτέρω εκδηλώσεις διοργανώθηκαν, κατά κανόνα, κατά τη διάρκεια Σαββατοκύριακων, ενώ άνω των δέκα (10) πραγματοποιήθηκαν εκτός Πεκίνου, όπου στελέχη Γραφείου μετέβησαν, άνευ επιβαρύνσεως του Δημοσίου.
- Συμμετοχή σε επενδυτικά συνέδρια, που διοργανώθηκαν από τοπικούς, αλλά και διεθνείς φορείς, και παρουσίαση οικονομικού και επενδυτικού περιβάλλοντος χώρας μας και επενδυτικών ευκαιριών (π.χ. Beijing Two-Way Investment Forum- 28.5.2018, E&Y Infrastructure Investment Seminar-3.7.2018, 2018 China-Europe Trade and Investment Forum-4.9.2019, 9th International Capital Conference-27.11.2018).
- Συμμετοχή Επικεφαλής Γραφείου, ως τιμώμενος ομιλητής, σε Οικονομικά Πανεπιστήμια, για την παρουσίαση των πρόσφατων οικονομικών εξελίξεων στη χώρα μας και παρουσίαση των επενδυτικών ευκαιριών που ανέκυσαν, λόγω αυτών (π.χ. University of International Business and Economy-22.6.2018, Overseas Students Pioneer Park, 20.11.2018).

Ζ. Λοιπή Δραστηριότητα Γραφείου ΟΕΥ Πεκίνου

- Συμμετοχή σε Ομάδες Εργασίας Σχήματος Συνεργασίας "16+1", υπό το καθεστώς παρατηρητού.

- Συμμετοχή σε συνέδρια, συναντήσεις και άλλες προωθητικές ενέργειες, στο πλαίσιο της στρατηγικής κινεζικής Πρωτοβουλίας "Belt & Road".
- Συμμετοχή σε πρώτο Retreat Εμπορικών Συμβούλων κ-μ Ευρωπαϊκής Ένωσης (4.12.2018).
- Απάντηση σε 308 αιτήματα ελληνικών επιχειρήσεων και φορέων.
- Ανάρτηση οικονομικών & εμπορικών πληροφοριών στην διαδικτυακή πύλη Agora.
- Επέκταση διαδικτυακής πλατφόρμας σύνδεσης επιχειρηματιών που δρουν στην Κίνα μέσω κινεζικών εργαλείων κοινωνικής σύνδεσης (wechat) στην οποία συμμετέχουν όλα τα στελέχη των Γραφείων ΟΕΥ Πεκίνου και Σαγκάης. Σε αυτήν την πλατφόρμα, αφενός ο Προϊστάμενος του Γραφείου ΟΕΥ μπορεί να παρουσιάζει νέες πιθανές συνεργασίες ή συνεργάτες στην επιχειρηματική κοινότητα, αφετέρου οι συμμετέχοντες (παραγωγοί, Κινέζοι εισαγωγείς, Έλληνες εξαγωγείς κ.α.) μπορούν να ανταλλάσσουν σχετικές πληροφορίες εμπορικού και επιχειρηματικού χαρακτήρα μεταξύ του και εκτός πλατφόρμας, για προστασία των συζητήσεών τους. Για πρώτη φορά οι επιχειρηματίες νοιώθουν την άμεση πλαισίωση και πληροφόρηση από το Γραφείο ΟΕΥ. Η προβολή και οργάνωση συμμετοχών σε εκδηλώσεις όπως της οικονομικής πλατφόρμας ALIBABA κ.α. έχουν ξεκινήσει από μια πρώτη παρουσίαση σε αυτήν την πλατφόρμα του Γραφείου.
- Επικαιροποίηση βάσεων δεδομένων εισαγωγέων στην Κίνα.
- Συμμετοχή στις συνεδριάσεις των επτά τακτικών ομάδων Συμβούλων κ-μ ΕΕ (Εμπόριο, Οικονομία, Γεωργία, Επιστήμη & Τεχνολογία, Μεταφορές, Περιβάλλον & Ενέργεια, Υποδομές & Ανάπτυξη) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που παρακολουθεί το Γραφείο μας και άλλων ad hoc Ομάδων Εργασίας, όπως Προστάσιας Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας, Φαρμακευτικών Προϊόντων, Πρόσβασης στην Αγορά κλπ.
- Εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας.

7.Προτάσεις εξειδικευμένων δράσεων ενίσχυσης της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας στην κινεζική αγορά.

Εκ των βασικών δράσεων του Γραφείου ΟΕΥ είναι η έγκαιρη ανταπόκριση στα εκατοντάδες αιτήματα που λαμβάνει το Γραφείο από Έλληνες εξαγωγείς για τη διερεύνηση τομέων της κινεζικής αγοράς, την εύρεση εμπορικών συνεργατών και την αρωγή στην επίλυση τυχόν εμπορικών διαφορών. Επίσης προβλέπεται η συνέχιση εκπόνησης σημειωμάτων για τομείς της κινεζικής αγοράς που παρουσιάζουν ενδιαφέρον και εν γένει η συνεχής ροή πληροφόρησης προς ιδιώτες και φορείς στη χώρα μας.

Η διοργάνωση εμπορικών και επιχειρηματικών αποστολών προς την Κίνα, ενθαρρύνονται ιδιαίτερα τόσο εκείνες που έχουν χαρακτήρα προβολής ενός κλάδου ή περιοχής όσο και οι γενικότερες. Το Γραφείο μας συστήνει στους διοργανωτές αυτών την διενέργειά τους σε πόλεις εκτός Πεκίνου και Σαγκάης, σε άλλα μεγάλα αστικά κέντρα της Κίνας (πχ Wuhan Chongqing, Chengdu, Hohhot, Dalian κλπ) όπου οι ευκαιρίες είναι περισσότερες λόγω της δημιουργούμενης ευημερούσας αστικής τάξης, της μη κορεσμένης αγοράς και της έλλειψης ανταγωνισμού. Επίσης κρίνεται σκόπιμη η διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής των ελληνικών τροφίμων και της ελληνικής γαστρονομίας (μήνας ελληνικής κουζίνας σε κεντρικό ξενοδοχείο του Πεκίνου, προβολή ελληνικών προϊόντων σε αλυσίδα τροφίμων σε τρεις μεγάλες πόλεις κ.α.) δεδομένου ότι αποτελεί σημαντικό τμήμα των εξαγωγών μας. Υποβοήθηση και συνδρομή παρέχεται σε κάθε κλάδο που έχει ενδιαφέρον και προοπτικές διείσδυσης στην κινεζική αγορά.

Αναφέρουμε ενδεικτικά τα φαρμακευτικά, σταθερά ανερχόμενο εξαγωγικό προϊόν της Ελλάδος. Εντονότερη παρουσία στην κινεζική αγορά μεγάλων ελληνικών φαρμακοβιομηχανιών, εταιρειών δερμοκαλλυντικών και καλλυντικών.

Δράσεις προώθησης ελληνικών προϊόντων, τουρισμού, υπηρεσιών, αγοράς ακινήτων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας "Window to Greece" του Υπουργείου. Ενίσχυση της επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας μέσω διμερών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Θεωρούμε ότι τούτο θα έχει ως συνέπεια την προώθηση μακροπρόθεσμα των ελληνικών εξαγωγών και απόκτησης τεχνογνωσίας από τη χώρα μας.

Αξιοποίηση ευκαιριών που παρέχει η ανάπτυξη του κινεζικού ιατρικού τουρισμού. Από πλευράς του Γραφείου μας και εν συνεχεία από το Γραφείο ΓΓ ΔΟΣ & ΑΣ έχει γίνει ενημέρωση φορέων στην Ελλάδα για το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η εν λόγω αγορά. Μένει η προσέγγιση εξειδικευμένων εδώ γραφείων και η προεργασία από συλλογικούς ιατρικούς φορείς της χώρας. Προετοιμασία και υποβολή από το Enterprise Greece συγκεκριμένων επενδυτικών προτάσεων σε μεγάλους ομίλους με στόχο τη μελλοντική αξιοποίηση της δυναμικής που παρέχει η παρουσία της Cosco στη χώρα μας. Θα πρέπει να προβληθεί ο νέος υπό δημοσίευση επενδυτικός νόμος και οι παροχές αυτού σε εταιρείες που εγκαθίστανται στη χώρα μας και δη σε βιομηχανικές ζώνες και να τονιστεί η δυνατότητα παραγωγής κινεζικών προϊόντων στη χώρα μας με προνομιακές ίσως συνθήκες κατά το πρότυπο συνεργασίας Τσεχίας Κίνας όπως αυτή διαμορφώθηκε τον Μάρτιο του 2016³⁵.

Μεθοδική επιδίωξη από κάθε εμπλεκόμενο φορέα και κινητοποίηση κάθε μέσου ώστε η χώρα μας να καταστεί ακόμα πιο καίριος κόμβος διακίνησης κινεζικών προϊόντων και να τονιστούν οι προοπτικές ανάπτυξης του Θριάσιου. Θα πρέπει τουλάχιστον οι μεγαλύτερες ελληνικές εταιρείες Logistics να καλλιεργήσουν σχέσεις με τις κινεζικές.

Αξιοποίηση και συμμετοχή πρωτοβουλίας Digital Silk Road, του πρόσφατα εξαγγελθέντος από τις κινεζικές Αρχές προγράμματος παρατήρησης της γης. Σύμφωνα με την κινεζική πλευρά η συμμετοχή άλλων χωρών είναι καλοδεχούμενη³⁶.

Συνέχιση της προβολής του Νόμου περί χορήγησης άδειας παραμονής σε αλλοδαπούς με την αγορά ακινήτου άνω των 250.000 Ευρώ με συμμετοχή σε σχετικά σεμινάρια σε πολλές πόλεις της Κίνας, συμμετοχή σε εκθέσεις ακινήτων κ.α.

Συνδρομή Γραφείου σε δράσεις του Enterprise Greece, προβολή σε υποψήφιους επενδυτές των προγραμμάτων του ΤΑΙΠΕΔ, προβολή της θετικής πορείας της ελληνικής οικονομίας και των επενδυτικών ευκαιριών στη χώρα μας.

Το Γραφείο μας θεωρεί ότι οι ελληνικές εξαγωγές θα μπορούσαν να γνωρίσουν ώθηση αν οι Έλληνες εξαγωγείς εκμεταλλευτούν δύο συμφωνίες που υπεγράφησαν το 2014 μεταξύ ελληνικών και κινεζικών φορέων (και ευοδώθηκαν με τη συμβολή του Γραφείου μας) καθώς και τις δυνατότητες που παρέχουν οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες λιανικής πώλησης στην Κίνα και πιο συγκεκριμένα:

Συμφωνητικό αποκλειστικής συνεργασίας του ελληνικού φορέα πιστοποιήσεων δημοσίου συμφέροντος-EBETAM ΑΕ (Ανώνυμη Εταιρεία Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Εργαστηρικών Δοκιμών, Πιστοποίησης και Ποιότητας) με έναν από τους μεγαλύτερους κρατικούς κινεζικούς φορείς πιστοποιήσεων την κινεζική εταιρεία CQM (China Quality Mark Certification Group) που υπεγράφη στην Αθήνα τον Ιανουάριο του 2015. Βάσει αυτής, η Ελλάδα γίνεται «πύλη» της πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών από την Κίνα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και αντίστοιχα η CQM θα πιστοποιεί -σε συνεργασία με την EBETAM-

³⁵ http://www.china.org.cn/world/2016-03/30/content_38138532.htm

³⁶ http://news.xinhuanet.com/english/2016-05/17/c_135363730.htm

προϊόντα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με τελικό προορισμό την Κίνα, με πιστοποιήσεις του κινεζικού κράτους, αντίστοιχες του CE (CCC). Η CQM δύναται να πιστοποιεί και ελληνικά βιολογικά προϊόντα, διαδικασία ιδιαίτερα δύσκολη και απαραίτητη δεδομένου ότι η Κίνα δεν δέχεται τις αντίστοιχες σημάνσεις και πιστοποιήσεις από οργανισμούς του εξωτερικού.

Τη συνεργασία της εταιρείας Χρυσός Οδηγός για την αγορά διαφημιστικών υπηρεσιών στην ελληνική αγορά με την Baidu, τη μεγαλύτερη μηχανή διαδικτυακής αναζήτησης στην Κίνα. Μέσω της συμφωνίας αυτής οι ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις που έχουν στη διάθεση τους ένα αποτελεσματικό μέσο για να κάνουν γνωστά τα προϊόντα τους και να προσεγγίσουν νέους πελάτες μέσα από εκατοντάδες εκατομμύρια Κινέζων καταναλωτών. Ακόμη οι ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να προβληθούν και να αποδουθούν σε προσέλκυση Κινέζων τουριστών.

Κρίνεται σκόπιμη η αξιοποίηση των ηλεκτρονικών ιστοτόπων λιανικών πωλήσεων οι οποίοι έχουν μεγάλο και εντυπωσιακά αυξανόμενο μερίδιο αυτών. Ιδιαίτερα αξίζει να αναφερθούν οι ιστότοποι Tmall International (global.tmall.com) και KJT (www.buyeasi.com) οι οποίοι ειδικεύονται σε πωλήσεις προϊόντων αλλοδαπών εταιρειών που δεν έχουν παρουσία την Κίνα. (Περισσότερες πληροφορίες μπορούν να αντληθούν από τον Οδηγό για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο στην Κίνα στην ιστοσελίδα του Γραφείου μας www.agora.mfa.gr/).

8. Διεθνείς Εκθέσεις

Η έκταση της χώρας, το μέγεθος και ο δυναμισμός της παραγωγής, η τεράστια κλίμακα εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου, η διαρκής άνοδος νέων αστικών κέντρων, η συνεχής δημιουργία υπερσύγχρονων εκθεσιακών χώρων σε πολλές πόλεις, καθιστούν το εκθεσιακό τοπίο της Κίνας ολοένα και πιο ενδιαφέρον και περίπλοκο. Για το λόγο αυτό παρατίθεται ο κατωτέρω σύνδεσμος στον οποίο παρέχεται η δυνατότητα αναζήτησης εκθέσεων ανά κλάδο, τοποθεσία, ημερομηνία διεξαγωγής κλπ. <http://chinaexhibition.com/> και <http://www.sinoexhibitions.com>. Επίσης ο Οργανισμός για την προώθηση του Εξωτερικού Εμπορίου, China Council for the Promotion of International Trade (CCPIT) έχει δημιουργήσει τη χρηστική σελίδα αναζήτησης Εκθέσεων στην Κίνα <http://www.en.fair123.cn/>.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η κινεζική κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη πολιτική σημασία στη Διεθνή Έκθεση Εισαγωγών Κίνας (CIE), καθώς θεωρεί τη διοργάνωσή της απτή ένδειξη στήριξης της απελευθέρωσης του εμπορίου, της οικονομικής παγκοσμιοποίησης και της απελευθέρωσης της κινεζικής αγοράς. Στόχος της Έκθεσης είναι να αποτελέσει πλατφόρμα ενίσχυσης των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ χωρών και να προωθήσει το παγκόσμιο εμπόριο και την διεθνή οικονομική ανάπτυξη. Η Ελλάδα είχε συμμετάσχει τον Νοέμβριο 2018 στην 1η CIE, υπό τον τότε Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών κ. Γ. Κατρούγκαλο, με εθνικό και με εμπορικό περίπτερο, υπό την εποπτεία και συντονισμό του Enterprise Greece. Η 2η CIE προγραμματίζεται να λάβει χώρα τον Νοέμβριο 2019 στη Σαγκάη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ1' ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

Η εικόνα της Ελλάδας στην Κίνα είναι ιδιαίτερα θετική, παρά τη δύσκολη οικονομική συγκυρία που η χώρα μας διήλθε κατά τα τελευταία έτη. Η Ελλάδα στη συνείδηση του μέσου Κινέζου είναι μια χώρα με μακραίωνη ιστορία και κοιτίδα ενός πολιτισμού που μόνο τα επιτεύγματα αυτού είναι αντίστοιχα αυτών του κινεζικού. Ιδιαίτερα καταλυτική στη διαμόρφωση της εικόνας αυτής ήταν η διαδοχική τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνας και Πεκίνου, καθώς οι ευρύτερες μάζες του κινεζικού πληθυσμού ανακάλυψαν την Ελλάδα ως χώρα προέλευσης των αγώνων και εντάθηκε το ενδιαφέρον των ασχολουμένων με ανθρωπιστικές και γλωσσολογικές σπουδές για σπουδές σχετικά με τον ελληνικό πολιτισμό και γλώσσα. Η θετική αυτή προδιάθεση προς τον ελληνικό λαό και πολιτισμό έχει σαν αποτέλεσμα και την σε γενικές γραμμές ευνοϊκή αντιμετώπιση των ελληνικών προϊόντων, υπηρεσιών, πολιτιστικών στοιχείων.

Όπως έχει ήδη τονιστεί στις προηγούμενες Εκθέσεις του Γραφείου μας, ιδιαίτερα καλή φήμη έχουν τα ελληνικά τρόφιμα και κυρίως το ελαιόλαδο και προϊόντα αυτού (πχ καλλυντικά με βάση το ελαιόλαδο) και παρόλο που τούτο δεν έχει εισχωρήσει στη διατροφή τους, οι ανώτερες τάξεις οι οποίες μπορούν να το αποκτήσουν έχουν επίγνωση των ευεργετικών ιδιοτήτων του. Αντίστοιχης εκτίμησης χαίρει το ελληνικό γιαούρτι και το ελληνικό κρασί. Σημειώνεται πάντως ότι τούτο δε συνεπάγεται τη χωρίς δυσκολίες προώθηση των προϊόντων αυτών διότι ο ανταγωνισμός από αντίστοιχα εισαγόμενα προϊόντα είναι ιδιαίτερα σκληρός.

Όπως αναφέρθηκε, η εικόνα της Ελλάδος έχει ήδη δημιουργήσει μια ζήτηση για ταξίδια στη χώρα μας και αναμένεται τα επόμενα χρόνια ο αριθμός των Κινέζων τουριστών να αυξάνεται σταθερά, αν και από πλευράς μας δοθεί έμφαση στον τομέα αυτό και υπάρξει μεθοδική και σταθερή πολιτική προσέλκυσης Κινέζων τουριστών.

Η κορυφαία θέση της Ελλάδας στην παγκόσμια ναυτιλία δημιουργεί αισθήματα εκτίμησης στην κινεζική επιχειρηματική κοινότητα η οποία τείνει να σέβεται και να επιθυμεί τη συνεργασία με τους κορυφαίους σε κάθε τομέα. Οι παραγγελίες ναυπήγησης πλοίων των Ελλήνων εφοπλιστών στα κινεζικά ναυπηγεία και η δεσπόζουσα θέση του ελληνόκτητου στόλου στη διακίνηση των κινεζικών προϊόντων εντείνουν την καλή εικόνα για τη χώρα μας και στα ευρύτερα λαϊκά στρώματα πέραν των άμεσα συνεργαζόμενων. Αντίστοιχα αποτελέσματα έχει για τους γνώστες της αγοράς η επιτυχημένη πορεία των κινεζικών επενδύσεων στη χώρα μας και ιδιαίτερα της Cosco στον Πειραιά. Η ολοκλήρωση της Συμφωνίας με Cosco για Πειραιά και οι "Belt and Road Initiatives" καθιστούν ακόμα πιο οικεία τη χώρα μας στο μέσο Κινέζο ο οποίος, σημειωτέον, έχει εκτεθεί μέσω της διεθνούς ειδησεογραφίας και σε μη θετικές αναφορές στη χώρα μας. Αυτή η θετική δυναμική δεν πρέπει να μείνει ανεκμετάλλευτη από την ελληνική πλευρά τόσο από τις αρμόδιες δημόσιες Αρχές όσο και από τις συλλογικές επαγγελματικές ενώσεις και επιμελητήρια και εν γένει το σύνολο της επιχειρηματικής κοινότητας της χώρας μας. Ο κινεζικός λαός παρακολουθεί σε μεγάλο βαθμό τα ταξίδια και τις κινήσεις της πολιτικής του ηγεσίας ως αποτέλεσμα και ενός πατριωτισμού που ενισχύεται από την εντυπωσιακή πορεία και ισχυροποίηση της χώρας στην παγκόσμια οικονομία και το κύρος που έχει αποκτήσει στη διεθνή κοινότητα. Έτσι οι άριστες διμερείς πολιτικές σχέσεις, οι ανταλλαγές επισκέψεων των ηγεσιών των δύο χωρών δημιουργούν στο μέσο ενημερωμένο πολίτη την αίσθηση ότι η Ελλάδα είναι μια άκρως φιλική χώρα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Ακόμη η επιχείρηση απεγκλωβισμού από τη Λιβύη χιλιάδων Κινέζων εργατών το 2011, αναφέρεται συχνά με ευγνωμοσύνη από ανθρώπους όλων των κοινωνικών στρωμάτων.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι η ανάπτυξη της μεγαλύτερης καλλιέργειας των σχέσεων μεταξύ των δύο λαών και στο επίπεδο των μορφωτικών και πολιτιστικών ανταλλαγών (people to people). Για παράδειγμα, η κινεζική πλευρά, ιδιαίτερα σε επίπεδο τοπικών κυβερνήσεων και δημοτικών Αρχών έχει δείξει μεγάλο ενδιαφέρον προώθησης της αδελφοποίησης ελληνικών - κινεζικών πόλεων. Προσφέρονται κατ'αυτόν τον τρόπο μεγάλες δυνατότητες συνεργασίας σε αθλητισμό, τουρισμό και τα εκπαιδευτικά καθώς οι τοπικές Αρχές επιζητούν και υλοποιούν αντίστοιχα προγράμματα (πχ αποστολή Κινέζων μαθητών σε κατασκηνώσεις, αθλητική εκπαίδευση στο εξωτερικό κλπ). Η ελληνική πλευρά θα πρέπει να κινηθεί ταχύτερα στον τομέα αυτό.

Τέλος, θετική εικόνα καλλιεργείται και από τον κινεζικό κινηματογράφο και τις τηλεοπτικές παραγωγές που περιλαμβάνουν σκηνές που έχουν γυριστεί στη χώρα μας κάτι που συντείνει περαιτέρω και στην αναβάθμισή της ως ρομαντικού τουριστικού προορισμού.

Ανακεφαλαιώνοντας θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι για τα επόμενα χρόνια βασική πρόκληση για την εξωτερική οικονομική πολιτική της χώρας μας αποτελεί η διατήρηση και ενίσχυση της θετικής αυτής εικόνας και η κατά το μέγιστο βαθμό κεφαλαιοποίησή της, δεδομένου ότι η ανάπτυξη στενότερων δεσμών με την Κίνα καθίσταται αντίστοιχα προτεραιότητα για το σύνολο σχεδόν της παγκόσμιας κοινότητας και έχει αναπτυχθεί ένας ιδιότυπος και εντεινόμενος ανταγωνισμός επ' αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

1. Belt & Road initiative

Δρομολογήθηκε με εξαγγελία του Προέδρου Xi Jinping το Σεπτέμβριο του 2013 για την οικοδόμηση της «Οικονομικής Ζώνης του Δρόμου του Μεταξιού» (Silk Road economic belt) μεταξύ των χωρών της Κεντρικής Ασίας με στόχο την τόνωση της συνεργασίας και της οικονομικής ενοποίησης. Για την υλοποίηση αυτής απαραίτητη είναι η βελτίωση της σύνδεσης των συμμετεχόντων χωρών από τον Ειρηνικό στη Βαλτική και στη συνέχεια την Ανατολική Ευρώπη γεγονός που σημαίνει τη βαθμιαία δημιουργία ενός δικτύου μεταφορών που θα συνδέει την Ανατολική, Δυτική και Νότιο Ασία. Τούτο θα διευκολύνει τις εξαγωγές και θα συμβάλει στην ανάπτυξη και την ευημερία της περιοχής ιδιαίτερα των περικλειστων κρατών αυτής. Παράλληλα εξαγγέλθηκε και η αναβίωση της θαλάσσιας οδού του μεταξιού (Maritime Silk Road in the 21st century) που επίσης εστιάζει στην κατασκευή και αναβάθμιση των υποδομών των συμμετεχόντων χωρών, κυρίως των λιμένων. Σημειώνεται ότι ο Πειραιάς εντάσσεται στο σχεδιασμό ως η βασική απόληξη της θαλάσσιας αυτής οδού. Βασική πρόκληση αποτελεί η αντιμετώπιση της ανάγκης των μεταφορτώσεων εμπορευμάτων σε κάποιες σιδηροδρομικές συνδέσεις λόγω της μη συμβατότητας των δικτύων. Η εν λόγω πρωτοβουλία μετονομάστηκε σε "Belt and Road Initiative" και έχει συσταθεί ταμείο με αρχικό κεφάλαιο \$40 δισ., το οποίο θα χρηματοδοτήσει τις προβλεπόμενες δράσεις. Η σύλληψη του σχεδίου φέρεται να έχει ως πρωταρχικό σκοπό την ανάπτυξη της δυτικής Κίνας. Επίσημα, η κινεζική πλευρά τοποθετείται με το όραμά της για το δρόμο του μεταξιού όπως διατυπώνεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εξωτερικών αυτής: http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1249618.shtml

Προτεραιότητες BRI :

- Απρόσκοπτη εμπορική και επενδυτική δραστηριοποίηση και συνεργασία
- Εναρμονισμός χρηματοπιστωτικών συστημάτων
- Συντονισμός πολιτικών για την υλοποίηση των διαφόρων φάσεων
- Συνδεσιμότητα παραγωγικών και εμπορικών εγκαταστάσεων με πρόβλεψη για διαμόρφωση 6 " Οικονομικών Διαδρόμων" με χρήση όλων των τρόπων μεταφοράς (οδικός, θαλάσσιος, εναέριος, σιδηροδρομικός, αγωγοί, διαδίκτυο).
- Καλλιέργεια κλίματος ενίσχυσης των διαπροσωπικών επαφών και σχέσεων μεταξύ των πληθυσμών των συμμετεχουσών χωρών

Πως αξιοποιείται μέχρι στιγμής η δυναμική του BRI:

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Εθνικής Επιτροπής Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων, η Κίνα έχει υπογράψει 171 σχετικές συμφωνίες συνεργασίας με 29 διεθνείς οργανισμούς και 123 χώρες³⁷. Μεταξύ αυτών, η Ελλάδα υπέγραψε επίσης σχετικό μνημόνιο την 27/08/2018 στο Πεκίνο, μεταξύ των υπουργών Εξωτερικών κ.κ. Νίκο Κοτζιά και WANG Yi, ως πρώτη χώρα Δυτικού τύπου γεγονός που η Κίνα εξετίμησε ιδιαίτερα.

³⁷ http://www.xinhuanet.com/english/2019-03/19/c_137907380.htm

Κατά το 2018, ο όγκος εμπορίου Κίνας-Χωρών BRI ανήλθε σε 8,366 δις. γιουάν (άνω του \$1,2 δις.), αυξημένος κατά 13,3% έναντι 2017. Οι νεοδρυθείσες επιχειρήσεις στην Κίνα στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυξήθηκαν κατά 16,1%, σε 4.479, ενώ τα επενδυτικά κεφάλαια που κατευθύνθηκαν στις εν λόγω επιχειρήσεις σε \$6,4 δις.. Οι κινεζικές επενδύσεις προς συμμετέχουσες χώρες BRI ανήλθαν σε \$15,6 δις.

Για την ίδια περίοδο, οι κινεζικές επιχειρήσεις είχαν υπογράψει συμβόλαια με ομόλογους τους από χώρες BRI, συνολικής αποτίμησης \$89,3 δις. (αύξηση 4,4% έναντι 2017), αξία που αντιστοιχεί στο 52,8% των συνολικών κατασκευαστικών συμβολαίων που έχουν αναλάβει οι κινεζικοί κατασκευαστικοί όμιλοι στο εξωτερικό κατά το ίδιο χρονικό διάστημα³⁸.

Συνάντηση Κορυφής BRI (Πεκίνο, Μάιος 2017).

Η εν λόγω διοργάνωση συγκέντρωσε ηγέτες 29 χωρών από Ευρώπη, Ασία, Λατινική Αμερική και Αφρική, επικεφαλής ΔΝΤ, Διεθνούς Τράπεζας και ΓΓΗΕ και 1500 εκπροσώπους από 130 χώρες σε υπουργικό ή άλλο επίπεδο. Επικεφαλής της ελληνικής αποστολής ήταν ο Έλληνας Πρωθυπουργός κ. Τσίπρας. Κατά τη διοργάνωση υπογράφηκαν 76 κείμενα διμερών και πολυμερών συμφωνιών στους τομείς πολιτικών σχέσεων, εμπορίου, χρηματοδοτήσεων, υποδομών κ.ά. Η χώρα μας υπέγραψε το Τριετές Σχέδιο Συνεργασίας μεταξύ του ελληνικού Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης και της κινεζικής National Development & Reform Commission, καθώς και το πολυμερές κείμενο «Joint Initiative on Strengthening Standards, Cooperation and Building the Belt and Road Forum». Οι συμμετέχοντες στη Συνάντηση Κορυφής υιοθέτησαν με consensus Κοινή Δήλωση με δεσμευτικού χαρακτήρα.

2. Πρόσφατες τεχνολογικές κατακτήσεις της Κίνας

1. Στις 17 Οκτωβρίου 2016 έλαβε χώρα η εκτόξευση του επανδρωμένου διαστημόπλοιου Shenzhou XI, από τη διαστημική βάση Jiuquan Satellite Launch Center στη ΒΔ Κίνα. Το πλήρωμα του σκάφους που αποτελείται από δύο άρρενες αξιωματικούς του κινεζικού στρατού θα καταλήξει, έπειτα από διήμερο ταξίδι στο νέο κινεζικό διαστημικό σταθμό και εργαστήριο "Tiangong II" όπου και θα παραμείνει για 30 ημέρες εκτελώντας εργασίες. Αυτή θα είναι και η μακρότερη παραμονή Κινέζων αστροναυτών στο διάστημα. Ο σταθμός "Tiangong II" πρόκειται να αντικαταστήσει τον "Tiangong I" ο οποίος αποσύρεται τον ερχόμενο Μάρτιο, είναι δε πιθανόν να αποτελέσει τον μοναδικό διαστημικό σταθμό μετά τη απόσυρση του "Διεθνούς Διαστημικού Σταθμού" το 2024. Με τη θέση του σε λειτουργία, η Κίνα θα πραγματοποιεί αρκετές αποστολές ετησίως με συμμετοχή αστροναυτών, μηχανικών ακόμη και τουριστών.

Η αποστολή θεωρείται ένα μνημειώδες βήμα στην παρουσία της χώρας στο διάστημα καθώς η Κίνα καθίσταται η τρίτη χώρα μετά τις ΗΠΑ και τη Ρωσία που εκτελεί επανδρωμένες διαστημικές πτήσεις και αναπτύσσει ανεξάρτητη και προηγμένη διαστημική τεχνολογία.

Από εδώ αναλυτές τονίζεται η απόσταση που η Κίνα έχει καλύψει στον τομέα σε σύγκριση με τις άλλες δύο χώρες με παρουσία στο διάστημα. Το γεγονός ερμηνεύεται ως ένδειξη της πρόθεσης της κινεζικής ηγεσίας να καταστεί η χώρα παγκόσμιος ηγέτης στην επιστήμη και την τεχνολογία. Επιπλέον, αναφέρεται ότι η Κίνα είναι ανοιχτή σε συνεργασία για

³⁸ http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201902/t20190228_1651335.html

την ειρηνική χρήση του διαστήματος. Η επιτυχής εκτόξευση έτυχε μεγάλης προβολής και αποτέλεσε αφορμή εκδήλωσης εθνικής υπερηφάνιας από τα κινεζικά ΜΜΕ και τους πολίτες.

2. Στις 25/9 ξεκίνησε τη λειτουργία του το μεγαλύτερο ραδιοτηλεσκόπιο του κόσμου, το "Five-hundred-meter Aperture Spherical Telescope -FAST" το οποίο επονομάζεται και ως Tianyan (Μάτι του Ουρανού) στην περιοχή Pingtang της επαρχίας Guizhou στη ΝΔ Κίνα. Το FAST θα παρατηρεί πάλλσας (αστέρες νετρονίων με ισχυρό μαγνητικό πεδίο και περιοδικούς παλμούς) και θα εξερευνά διαστρικά σωματίδια και σημάδια επικοινωνίας. Το έργο που κόστισε 1,2 δισ. γιουάν (\$180 εκ. δολ.) κατασκευάστηκε από Κινέζους επιστήμονες εντός πενταετίας και ολοκληρώθηκε τον περασμένο Ιούλιο. Εντάσσεται στο κινεζικό Εθνικό Αστεροσκοπείο που υπάγεται στην Κινεζική Ακαδημία Επιστημών. Για την υλοποίησή του περισσότεροι από 8.000 κάτοικοι της περιοχής μετεγκατεστάθησαν δεδομένου ότι απαιτείται σιγή από ραδιοκύματα σε ακτίνα 5 χιλιομέτρων.

Ο Κινέζος Πρόεδρος κ. Xi Jinping αναφέρθηκε στο έργο ως επίτευγμα, συνεχάρη τους μηχανικούς και τους επιστήμονες και τους ενθάρρυνε για την επίτευξη περισσότερων αποφασιστικών ανακαλύψεων στην αστρονομία. Σύμφωνα με εδώ εκτιμήσεις, το τηλεσκόπιο θα παραμείνει πρωτοποριακό για τα επόμενα 10 με 20 έτη, ενώ σύμφωνα με τον προγραμματισμό η χώρα θα υλοποιήσει περισσότερα σχετικά έργα την ερχόμενη δεκαετία. Επίσης, από κινεζικής πλευράς αναφέρεται ότι αλλοδαποί επιστήμονες είναι ευπρόσδεκτοι στο να κάνουν χρήση του τηλεσκοπίου.

3. Ανακοινώθηκε η κατασκευή ενός ακόμη αστεροσκοπείου με σκοπό τη μελέτη της κοσμικής ακτινοβολίας πέραν του ηλιακού συστήματος και την εξερεύνηση της εξέλιξης του διαστήματος. Το έργο με την ονομασία "Large High Altitude Air Shower Observatory" (LHAASO) θα κατασκευαστεί στην περιοχή Daocheng της επαρχίας Sichuan σε υψόμετρο 4.410 μέτρων. Το έργο εστιάζει στην κοσμική ακτινοβολία καθώς η λήψη αυτής αποτελεί τον μοναδικό τρόπο μελέτης συστατικών εκτός του ηλιακού μας συστήματος και ως εκ τούτου, στην εξερεύνηση του διαστήματος και της εξελίξεώς του. Η κοσμική ακτινοβολία μεταφέρει στη Γη σωματίδια από υλικά και για το λόγο αυτό η μελέτη της αποδίδει περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τη μελέτη ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων. Η συλλογή και αξιοποίηση αυτής της γνώσης πιθανόν να ανατρέψει ακόμη και τη θεωρία της σχετικότητας.

Το έργο αποτελεί κρατική επένδυση προϋπολογισμού 1,2 δισ. γιουάν (\$180 εκ. δολ.) και θα ολοκληρωθεί σε 2 στάδια σε ορίζοντα επταετίας. Στο έργο συμμετέχουν περισσότεροι από 80 επιστήμονες από 16 κορυφαία κινεζικά πανεπιστήμια καθώς και επιπλέον επιστήμονες από άλλες χώρες μεταξύ των οποίων η Γαλλία, η Ιταλία και η Σουηδία. Με το έργο αυτό η ο ρόλος της Κίνας ως βασικής δύναμης στη μελέτη του σύμπαντος και της αστρονομίας εδραιώνεται ακόμη

4. Κινέζοι επιστήμονες επέτυχαν την κλωνοποίηση δύο πιθήκων του γένους των καβουροφάγων (ή μακρύουρων) Μακάκων (*Macaca fascicularis*), γεγονός που αποτελεί ένδειξη των κινεζικών φιλοδοξιών για ανάληψη ηγετικού ρόλου παγκοσμίως, στον τομέα της επιστημονικής έρευνας και, ειδικότερα στη βιολογία. Οι γενετικά πανομοιότυποι Μακάκοι γεννήθηκαν στη Σαγκάη, στο τέλος του προηγούμενου έτους και είναι οι πρώτοι κλώνοι

πρωτευόντων που δημιουργήθηκαν με την εφαρμογή της ίδιας μεθόδου που ακολουθήθηκε για τη δημιουργία του γνωστού κλώνου προβάτου Dolly, στη Σκωτία, το 1996.

Παρόλο που η εφαρμογή της μεθόδου της μεταφοράς πυρήνων σωματοκυττάρων (somatic cells nuclear transfer – SCNT) σε θηλαστικά όπως π.χ. τα πρόβατα, τα βοοειδή και τα ποντίκια, έχει πλέον εξελιχθεί εν πολλοίς σε διαδικασία ρουτίνας, στην περίπτωση των πρωτευόντων υπήρξε ιστορικά εξαιρετικά δύσκολη. Παλαιότερες προσπάθειες κατέληγαν πολύ συχνά σε κλώνους που είτε δεν αναπτύσσονταν κανονικά, στο εμβρυακό στάδιο, είτε πέθαιναν σε μικρό χρονικό διάστημα μετά τη γέννησή τους. Η μέθοδος SCNT αφορά στην αντικατάσταση του πυρήνα ενός ωαρίου από DNA διαφορετικού είδους σωματοκυττάρου όπως π.χ. κυττάρου δερματικού ιστού, με αποτέλεσμα το ανασκευασμένο αυτό ωάριο να αναπτύσσεται σε κλώνο του δότη του DNA.

Σύμφωνα με τον Δρ. Mu-ming Poo, επιστήμονα της ερευνητικής ομάδας του Κέντρου Αριστείας στις Νευροεπιστήμες και την Έξυπνη Τεχνολογία της Κινεζικής Ακαδημίας Επιστημών, που δημοσίευσαν τα αποτελέσματα των προσπαθειών τους στο υψηλού κύρους επιστημονικό περιοδικό Cell, η επιτυχής κλωνοποίηση πρωτευόντων μέσω της SCNT καθιστά πλέον πιθανότερη και την κλωνοποίηση ανθρώπων, δεδομένου ότι έχουν υπερβαθεί τα τεχνικά εμπόδια του παρελθόντος. Πάντως, υπογραμμίζει, οι προσπάθειες της επιστημονικής ομάδας είχαν στόχο αποκλειστικά και μόνο την αναπαραγωγή πρωτευόντων που θα χρησιμοποιηθούν στην ιατρική έρευνα με σκοπό την βελτίωση της υγείας του ανθρώπου, και επ' ουδενί την κλωνοποίηση ανθρώπων.

5. Σε επιστημονικό και τεχνολογικό κέντρο του βορειο-δυτικού Πεκίνου παρουσιάστηκε και λειτουργεί πιλοτικά το πρωτότυπο ενός αυτοκατευθυνόμενου ρομπότ παράδοσης δεμάτων, πλάτους μισού και ύψους ενός μέτρου, το οποίο είναι το πρώτο που αναπτύχθηκε και κατασκευάστηκε από την ανεξάρτητη, ιδιωτική επιχείρηση Zhen Robotics, του κ. Liu Zhiyong.

Η καινοτομία του ως άνω πρωτοτύπου έγκειται στο ότι ενσωματώνει τρεις (3) βασικές τεχνολογίες: α) ταυτόχρονου εντοπισμού θέσης και χαρτογράφησης του χώρου (simultaneous localization and mapping), β) ανίχνευσης αντικειμένων μέσω ιεραρχικής εκμάθησης (deep learning object detection) και γ) ελέγχου εκμάθησης μηχανής (machine learning control).

Σύμφωνα με ερευνητικούς κύκλους, με την ανάδυση και ευρεία εξάπλωση του ηλεκτρονικού εμπορίου, οι υπηρεσίες διοικητικής μέριμνας (logistics) έχουν αναχθεί σε σημαντική αγορά, η οποία παράγει πλέον το 15% του κινεζικού Α.Ε.Π. Το μισθολογικό κόστος του τομέα ανέρχεται σε 50% ενώ, μόνο στην Κίνα, λειτουργούν περί τα 2 εκ. επιχειρήσεις ταχυμεταφορών. Όπως επισημαίνεται, με την ανάπτυξη εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης και τη μελλοντική ανάπτυξη του τομέα της αυτοματοποιημένης παράδοσης προϊόντων, παρόμοια ρομπότ θα μπορούν να αντικαθιστούν τους εργαζόμενους του τομέα, καθιστώντας τη ζωή τους ευκολότερη. Προς το παρόν, παρόμοια ρομπότ λειτουργούν σε κλειστούς χώρους οικιστικών και επιχειρηματικών εγκαταστάσεων, εξυπηρετώντας πελάτες που επιθυμούν άμεσες και μη προγραμματισμένες παραδόσεις αγαθών.

3. Οικονομία και διμερές εμπόριο με την Ταϊβάν

Βασικοί οικονομικοί δείκτες ³⁹		
	2016	2017
ΑΕΠ (PPP, τρισ. \$)	1,156	1,189

³⁹ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/tw.html>

Βασικοί οικονομικοί δείκτες³⁹		
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (PPP, \$)	49.100	50.500
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ	1,4%	2,9%
Πληθωρισμός	1%	1,1%
Εργατικό δυναμικό	N/A	11,78 εκ.
Ανεργία	3,9%	3,8%
Εξωτερικό χρέος (δισ. \$)	172,2	181,9
Δημόσιο Χρέος (% Α.Ε.Π.)	36,2%	35,7%
Έλλειμμα Προϋπολογισμού (% Α.Ε.Π.)	N/A	+0,1%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (δισ. \$)	72,78	82,88
Απόθεμα ΑΞΕ στο εσωτερικό (δισ. \$)	80,68	78,3
Απόθεμα ΑΞΕ στο εξωτερικό (εκ. \$)	354	332,4
Αξία όγκου εξωτερικού εμπορίου (δισ. \$)	549,7	618,8
Αξία εισαγωγών αγαθών (δισ. \$)	239,3	269
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα (2017)		
Πετρελαιοειδή, ημιαγωγοί, Φ/Α, κάρβουνο, χάλυβας, Η/Υ, τηλ/ακός εξοπλισμός, οχήματα		
Εξαγωγές αγαθών (δισ. \$)	310,4	349,8
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα (2017)		
Ημιαγωγοί, πετροχημικά, οχήματα, πλοία, τηλ/ακός εξοπλισμός, επίπεδες οθόνες, χάλυβας		
Ισοτιμία TWD/\$	32,325	30,68

Η οικονομία της Ταϊβάν, κατατάσσεται 22^η παγκοσμίως με βάση το ΑΕΠ. Κύριο χαρακτηριστικό της είναι ο έντονος εξαγωγικός προσανατολισμός της και το μεγάλο πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο καθώς οι εξαγωγές συμβάλλουν κατά τα 2/3 στο σχηματισμό του ΑΕΠ. Η εξάρτηση αυτή από τις εξαγωγές έχει σαν αποτέλεσμα τη διακύμανση της ανάπτυξης ανάλογα με τη διαμόρφωση της παγκόσμιας ζήτησης.

Η Ταϊβάν είναι μεταξύ των κορυφαίων χωρών στον τομέα της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών και αν συνυπολογιστεί και η παραγωγή ταϊβανέζικων εταιρειών στην ηπειρωτική Κίνα, η Ταϊβάν καλύπτει άνω του 90% της παγκόσμιας παραγωγής φορητών υπολογιστών και μητρικών καρτών. Άλλοι ισχυροί τομείς είναι η μεταλλουργία, η βιομηχανία πλαστικών, η κατασκευή μηχανών και τα πετροχημικά.

Τα τελευταία χρόνια η ταϊβανέζικη οικονομία έχει περάσει από την παραγωγή εντάσεως εργασίας στην παραγωγή αγαθών με τεχνολογία υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η βιομηχανική παραγωγή αντιπροσωπεύει το 36% του ΑΕΠ και το 35,9% της απασχόλησης, ο τομέας των υπηρεσιών συνεισφέρει κατά 62,1% στο σχηματισμό του ΑΕΠ και στο 59,2% της απασχόλησης, ενώ η συμβολή της γεωργίας βαίνει φθίνουσα αντιπροσωπεύοντας το 1,8% του ΑΕΠ και το 4,9% της απασχόλησης.

Διμερείς εμπορικές ροές⁴⁰

Αξία (€ εκ.)	2016	2017	2018
Ελληνικές εξαγωγές	11,7	17,9	15,6
Ελληνικές εισαγωγές	120	131,9	123,6

⁴⁰ Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (www.statistics.gr). Ανάκτηση δεδομένων: 24.6.2019.

εισαγωγές			
Όγκος εμπορίου	131,7	149,8	139,2
Εμπορικό ισοζύγιο	-108,3	-114	-108

Το διμερές εμπόριο με την Ταϊβάν είναι αναπτυσσόμενο αλλά και έντονα ελλειμματικό για τη χώρα μας. Η αξία του όγκου εμπορίου Ελλάδος-Μογγολίας ανήλθε σε € 139,2 εκ. σημειώνοντας μείωση -7,1 σε σχέση με το 2017.

Ειδικότερα, οι ελληνικές εξαγωγές στην Ταϊβάν, το 2018, ανήλθαν σε € 15,6 εκ, σημειώνοντας μείωση της τάξης του -12,9% έναντι του 2017. Οι κυριότερες κατηγορίες προϊόντων που εξήχθησαν στη Μογγολία, το 2018, ήταν: **φάρμακα** (27,4% του συνόλου), **ελαιόλαδο** (14,2%), **μάρμαρα**(11,9%), **εξαρτήματα οχημάτων** (9,9%), **ρητίνες** (3,5%).

Αντίστοιχα, οι ελληνικές εισαγωγές μογγολικών προϊόντων, το 2018, ανήλθαν σε €123,6 εκ., μειωμένες κατά 6,3% σε σχέση με το 2017 και αφορούν σε **φάρμακα** (9% του συνόλου), **εξαρτήματα οχημάτων** (6,4%), **μοτοσυκλέτες** (5,4%), **προϊόντα έλασης** (5,1%) και **μηχανές επεξεργασίας δεδομένων** (5%).

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, οι επενδυτικές ροές απο την Ταϊβάν προς την Ελλάδα για το 2018 ανήλθαν σε €3 εκ.⁴¹

4. Οικονομία και διμερές εμπόριο με την Μογγολία⁴²

Βασικοί οικονομικοί δείκτες	2016	2017
ΑΕΠ (PPP, δις. \$)	39,2	39,7
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (PPP, \$)	13.000	13.000
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ	1,2%	5,1%
Πληθωρισμός	0,6%	4,6%
Εργατικό δυναμικό	1,15 εκ.	1,24 εκ.
Ανεργία	7,9%	7,3%
Εξωτερικό χρέος (δισ. \$)	24,6	27,4
Δημόσιο Χρέος (% Α.Ε.Π.)	90%	91,4%
Έλλειμμα Προϋπολογισμού (% Α.Ε.Π.)	-7,3%	-6,4%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (εκ. \$)	-700,0	-1,155
Απόθεμα ΑΞΕ στο εσωτερικό (δισ. \$)	16,3	17,35
Απόθεμα ΑΞΕ στο εξωτερικό (εκ. \$)	455,2	477,5
Αξία όγκου εξωτερικού εμπορίου (δισ. \$)	8,3	10,5
Αξία εισαγωγών αγαθών (δισ. \$)	3,36	4,34
Κυριότεροι προμηθευτές μογγολικής αγοράς (2017)		
Κίνα (32,6%), Ρωσία (28,1%), Ιαπωνία (8,4%), Η.Π.Α. (4,8%), Νότιος Κορέα (4,6%)		
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα (2017)		

⁴¹ <https://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/transactions.aspx#prime>

⁴² Πηγή: The World Factbook (<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/mg.html>).
Ανάκτηση δεδομένων: 15.11.2018.

Βασικοί οικονομικοί δείκτες		
Μηχανήματα κι εξοπλισμός, καύσιμα, αυτοκίνητα, προϊόντα διατροφής, βιομηχανικά καταναλωτικά προϊόντα, χημικά, δομικά υλικά, τσιγάρα και καπνός, συσκευές, σαπούνια και απορρυπαντικά		
Εξαγωγές αγαθών (δισ. \$)	4,92	6,20
Κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί (2017)		
Κίνα (85,0%), Ηνωμένο Βασίλειο (10,7%)		
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα (2017)		
Χαλκός, ενδύματα, ζώντα ζώα, προϊόντα ζωικής προέλευσης, κασμίρι, μαλλί, δέρματα, αργυραδάμαντας, άλλα σιδηρούχα μέταλλα, κάρβουνο, αργό πετρέλαιο		
Ισοτιμία \$/τογκρόγκ	2.140,3	2.378,1

Διμερείς εμπορικές ροές⁴³

Αξία (€)	2016	2017	2018
Ελληνικές εξαγωγές	471.272	603.448	856.843
Ελληνικές εισαγωγές	24.480	16.581	3.644
Όγκος εμπορίου	495.752	620.029	860.487
Εμπορικό ισοζύγιο	446.792	586.867	853.199

Οι διμερείς εμπορικές σχέσεις με τη Μογγολία, αν και παρουσιάζουν σταθερά ανοδική πορεία, από το 2013 και εντεύθεν, **κινούνται σε πολύ χαμηλά επίπεδα** (κάτω του € 1 εκ.) και **αφορούν, στην συντριπτική πλειοψηφία τους, εξαγωγές ελληνικών προϊόντων.**

Πιο συγκεκριμένα, το 2018, η **αξία του όγκου εμπορίου Ελλάδος-Μογγολίας ανήλθε σε € 860.487**, σημειώνοντας αύξηση 39%, σε σχέση με το 2017. Βέβαια, το **99,6% αυτού, αντιστοιχεί στις ελληνικές εξαγωγές** και μόλις το 0,4% αντιστοιχεί στις ελληνικές εισαγωγές μογγολικών προϊόντων.

Ειδικότερα, **οι ελληνικές εξαγωγές στην Μογγολία, το 2018, ανήλθαν σε € 856.843**, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 57% έναντι του 2017.

Οι κυριότερες κατηγορίες προϊόντων που εξήχθησαν στη Μογγολία, το 2018, ήταν: **έλαια πετρελαίου** (42% του συνόλου), **βιβλία, φυλλάδια και έντυπα** (14%), **παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών & φρούτων** (γλυκά κουταλιού, ζελέδες, μαρμελάδες, χυμοί φρούτων κ.α.) (11%), **βάτες από υφαντικές ύλες** (8%), **ενδύματα, εξαρτήματα ένδυσης και άλλα είδη από γουνοδέρματα** (5%), και **άλλα παρασκευάσματα διατροφής** (4%).

Αντίστοιχα, οι ελληνικές εισαγωγές μογγολικών προϊόντων, το 2018, ανήλθαν σε μόλις € 3.644, σημειώνοντας κάμψη 78%, σε σχέση με το 2017.

Σημειώνεται, ότι, το 2018, **μηδενίσθηκαν οι ελληνικές εισαγωγές αργυραδάμαντα**, οι οποίες, το 2017, καταλάμβαναν το 97% των ελληνικών εισαγωγών μογγολικών προϊόντων. Συνεπώς, το 2018, οι μόνες κατηγορίες μογγολικών προϊόντων που εισήχθησαν στην Ελλάδα,

⁴³ Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (www.statistics.gr). Ανάκτηση δεδομένων: 15.11.2018.

ήταν μηχανές, συσκευές και μηχανήματα με ιδιαίτερη λειτουργία (62% του συνόλου), και μέρη, αποκλειστικά για ηλεκτροκινητήρες, ηλεκτρογεννήτριες κλπ. (38%).

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, οι επενδυτικές ροές μεταξύ των δυο χωρών είναι μηδενικές⁴⁴.

5. Οικονομία και διμερές εμπόριο με το Χογκ Κογκ.

Βασικοί οικονομικοί δείκτες⁴⁵		
	2016	2017
ΑΕΠ (PPP, δις. \$)	439,2	455,9
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (PPP, \$)	59.500	61.500
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ	2,2%	3,8%
Πληθωρισμός	2,4%	1,5%
Εργατικό δυναμικό	N/A	3,965 εκ.
Ανεργία	3,4%	3,1%
Εξωτερικό χρέος (δις. \$)	1,349 τρισ.	633,6
Δημόσιο Χρέος (% Α.Ε.Π.)	0,1%	0,1%
Έλλειμμα Προϋπολογισμού (% Α.Ε.Π.)	N/A	+5,2%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (δις. \$)	12,71	14,75
Απόθεμα ΑΞΕ στο εσωτερικό (τρис. \$)	1,62	2,2
Απόθεμα ΑΞΕ στο εξωτερικό (τρис. \$)	1,54	2,04
Αξία όγκου εξωτερικού εμπορίου (τρис. \$)	0,978	1,1
Αξία εισαγωγών αγαθών (δις. \$)	518,2	561,8
Κυριότεροι προμηθευτές (2017)		
Κίνα (44,6%), Σιγκαπούρη (6,4%), Ιαπωνία (6,1%), Ν. Κορέα (5,5%), ΗΠΑ (5,2%)		
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα (2017)		
Πρώτες ύλες και ημι-μεταποιημένα προϊόντα, καταναλωτικά αγαθά, κεφαλαιουχικά αγαθά, τρόφιμα, καύσιμα (προς επανεξαγωγή)		
Εξαγωγές αγαθών (δις. \$)	460	537,8
Κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί (2017)		
Κίνα (54,1%), ΗΠΑ (7,7%)		
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα (2017)		
Μηχανολογικός εξοπλισμός, υφάσματα, είδη ένδυσης, ρολόγια, παιχνίδια, είδη αργυροχρυσοχοΐας		
Ισοτιμία HKD/ \$	7,76	7,82

Διμερείς εμπορικές ροές⁴⁶

Αξία (€ εκ.)	2016	2017	2018
Ελληνικές εξαγωγές	61,3	79,4	96,7
Ελληνικές	27,9	25,7	36,9

⁴⁴ <https://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/transactions.aspx#prime>

⁴⁵ <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/hk.html>

⁴⁶ Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (www.statistics.gr). Ανάκτηση δεδομένων: 24.6.2019.

εισαγωγές			
Όγκος εμπορίου	89,2	105,1	133,6
Εμπορικό ισοζύγιο	33,4	53,7	59,8

Το διμερές εμπόριο με το Χογκ Κονγκ είναι αναπτυσσόμενο και σταθερά πλεονασματικό για τη χώρα μας. Η αξία του όγκου εμπορίου Ελλάδος-Μογγολίας ανήλθε σε € 133,6 εκ. σημειώνοντας αύξηση κατά 27,1 σε σχέση με το 2017.

Ειδικότερα, οι ελληνικές εξαγωγές στο Χογκ Κονγκ, το 2018, ανήλθαν σε € 96,7 εκ, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 21,8% έναντι του 2017. Οι κυριότερες κατηγορίες προϊόντων που εξήχθησαν στη Μογγολία, το 2018, ήταν: **πετρελαιοειδή** (44,8% του συνόλου), **ρολόγια** (7%), **προϊόντα ομορφιάς** (6,2%), **μάρμαρα** (3,9%), **ενδύματα** (3,8%).

Αντίστοιχα, οι ελληνικές, εξαιρετικά διαφοροποιημένες, εισαγωγές προϊόντων, το 2018, ανήλθαν σε €36,9 εκ., αυξημένες κατά 43,6% σε σχέση με το 2017 και αφορούν σε **μηχανές κατεργασίας δερμάτων/υποδημάτων** (6% του συνόλου), **ρολόγια** (5,8%), **υποδήματα** (5,2%), **τηλεφωνικές συσκευές** (5,2%) και **παιχνίδια** (4,6%).

Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, οι επενδυτικές ροές από το Χογκ Κονγκ προς την Ελλάδα, και αντίστροφα, για το 2018 ανήλθαν σε €331 εκ. εκατέρωθεν⁴⁷.

Επισημαίνεται, ότι από 17.10.2016 οι αρμόδιες Αρχές του Χόνγκ Κόνγκ ενέκριναν τις εξαγωγές από χώρα μας χοιρινού κρέατος και πουλερικών, δεδομένου ότι έγινε αποδεκτό το υγειονομικό πιστοποιητικό που εκδίδουν οι ελληνικές Αρχές. Για τη διερεύνηση της δυνατότητας προσθήκης ελληνικών εταιρειών στον κατάλογο αυτό, οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να επικοινωνούν με το ΥΠΑΑΤ για την απαιτούμενη διαδικασία.

⁴⁷ <https://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Statistics/externalsector/balance/transactions.aspx#prime>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η σπουδαιότητα της κινεζικής οικονομίας είναι προφανής τόσο ως πηγή επενδύσεων για τη χώρα μας όσο και ως μια από τις βασικές αγορές προορισμούς των ελληνικών εξαγωγών και ήδη τα τελευταία χρόνια έχει βρεθεί δικαίως στο επίκεντρο της οικονομικής διπλωματίας της χώρας μας. Ο τεράστιος πληθυσμός, η ραγδαία ανάπτυξη της χώρας, η σταθερή επι σειρά ετών αύξηση του μέσου κατά κεφαλήν εισοδήματος, η ανάδειξη μεσαίων τάξεων με ενδιαφέρον για τα δυτικά προϊόντα και η ανάδυση των έως τώρα λιγότερο ανεπτυγμένων δυτικών επαρχιών δείχνουν τις δυνατότητες της αύξησης των ελληνικών εξαγωγών. Ως βασικές επισημάνσεις προς την περαιτέρω επίτευξη αυτών των στόχων θα μπορούσαν να αναφερθούν τα εξής:

Απαιτείται **συντονισμός των φορέων** για κοινές και ομαδοποιημένες κατά τομέα εμπορικές αποστολές και όχι συχνές και αλληλοκαλυπτόμενες. Επίσης, όπως αναφέρθηκε, οι αποστολές αυτές πρέπει να περιλάβουν στο σχεδιασμό τους, πέραν των πόλεων του παραλιακού μετώπου, μεγάλες πόλεις της κεντρικής και δυτικής Κίνας που έχουν ήδη αναπτυγμένη αστική τάξη η οποία ενδιαφέρεται για τα δυτικά προϊόντα.

Ακόμη πρέπει να αξιοποιηθεί στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό η **ευκαιρία πωλήσεων μέσω των μεγάλων ηλεκτρονικών καταστημάτων** με την τοποθέτηση σε αυτά ελληνικών προϊόντων. Οι πωλήσεις μέσω διαδικτύου αποκτούν όλο και μεγαλύτερο ποσοστό των λιανικών πωλήσεων καθώς ο Κινέζος καταναλωτής έχει μια εκπληκτική εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τον Έλληνα. Η αξιοποίηση αυτή μπορεί να παρακάμψει ένα σημαντικό πρόβλημα για τον Έλληνα εξαγωγέα, ήτοι την ανεύρεση αξιόπιστων δικτύων διανομής.

Πρέπει επίσης οι ελληνικές εταιρείες να εγκαθιδρύσουν **συνεργασίες με μεγάλους τομειακούς κρατικούς οργανισμούς**. Σημειώνεται εδώ η προοπτική συνεργασίας των ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών με κινεζικές για ανάληψη έργων στην Ευρώπη δεδομένου ότι για τις τελευταίες δεν είναι εύκολη η πρόσβαση λόγω ζητημάτων πιστοποίησης, μη συμμόρφωσης με ευρωπαϊκές προδιαγραφές και λοιπών γραφειοκρατικών εμποδίων. Η τυχόν δημιουργία μεικτών επιχειρήσεων θα ήταν αμοιβαία επικερδής.

Η αντιμετώπιση των μεγάλων περιβαλλοντικών προβλημάτων της χώρας που επήλθαν ως παρενέργεια της ταχύτατης ανάπτυξης, προσφέρει ευκαιρίες στις ελληνικές εταιρείες που έχουν σχετικό αντικείμενο αλλά και των ερευνητικών ιδρυμάτων που έχουν ως αντικείμενο την **περιβαλλοντική έρευνα και δημιουργία σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών**. Δεδομένου δε του υψηλού επιπέδου έρευνας της χώρας μας σε τομείς αιχμής όπως ημιαγωγοί, κινητές εφαρμογές κλπ θα ήταν σκόπιμη η από ελληνικής πλευράς προώθηση των προϊόντων της έρευνας στην αντίστοιχη κινεζική αγορά ή η συνεργασία με αντίστοιχους φορείς.

Επίσης θα ήταν σκόπιμη η άμεση πληροφόρηση της κινεζικής επενδυτικής, χρηματοοικονομικής και τραπεζικής αγοράς για τα εν εξελίξει και μελλοντικά **προγράμματα ιδιωτικοποιήσεων στη χώρα μας από το ΤΑΙΠΕΔ**.

Σε ότι αφορά στην **προσέλκυση Κινέζων τουριστών ή αγοραστών στη χώρα μας** θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η τάση αυτών να μεταφέρουν αυτούσιες τις συνήθειές τους και τις ιδιαίτερες πολιτιστικές αναφορές τους στη χώρα που επισκέπτονται ή διαμένουν. Άρα θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη δημιουργία συγκροτημάτων αποκλειστικά για Κινέζους (μια μορφή Chinatown) ή στη δυνατότητα παροχής των προϊόντων και υπηρεσιών των οποίων η χρήση είναι στην καθημερινότητα του κινεζικού λαού.

Θα πρέπει να τονιστεί η μεγάλη σημασία που η κινεζική πλευρά αποδίδει στη χώρα μας ως επενδυτικό προορισμό και ως βασικό κόμβο στο στρατηγικό σχεδιασμό της για την προώθηση των οικονομικών συμφερόντων της στην Ευρώπη. Η κερδοφορία της επένδυσης της Cosco στον Πειραιά και η ένταξη του ως βασικού (ίσως του βασικότερου στην Ευρώπη) λιμένα στο δίκτυο του μεγάλου αναπτυξιακού σχεδιασμού έχει αυξήσει ακόμη περισσότερο την αναγνωρισιμότητα της χώρας μας. Ιδιαίτερα μετά τη συμφωνία του Απριλίου του 2016 όπου η COSCO απέκτησε τον έλεγχο του 67% του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς, οι προοπτικές της κινεζικής παρουσίας στη χώρα μας πολλαπλασιάζονται. Η εξέλιξη αυτή έχει δώσει εκ νέου ώθηση στο ενδιαφέρον κινεζικών εταιρειών για επενδυτική παρουσία τους στη χώρα μας, για το πρόγραμμα απόκτησης κατοικίας στη χώρα μας και στο τουριστικό.

Προέχει η από πλευράς μας αξιοποίηση του ευνοϊκού για τη χώρα μας σχεδιασμού και της συγκυρίας με την προστασία των υπαρχόντων επενδύσεων και τη διαμόρφωση συνθηκών για την προσέλκυση νέων δεδομένου ότι τούτο είναι αμοιβαία επωφέλης. Ας σημειωθεί ότι πολλές γειτονικές χώρες ενδιαφέρονται για ανάλογο μερίδιο επί των κινεζικών επενδύσεων.

Τέλος σε ότι αφορά την προσέγγιση των Ελλήνων για την είσοδό τους στην κινεζική αγορά θα πρέπει να τονιστεί για μια ακόμη φορά ότι απαιτείται σοβαρότητα, επαρκής διάθεση πόρων, μακροχρόνια προοπτική, δημιουργία προσωπικών σχέσεων εμπιστοσύνης, αποβολή νοοτροπίας εύκολου και γρήγορου κέρδους αλλά και προσοχή διότι πέραν από ενδεχόμενες ευκαιρίες, ελλοχεύουν και αρκετοί κίνδυνοι εξαπάτησης. Αντίστοιχα οι Κινέζοι επενδυτές, τουρίστες και εν δυνάμει κάτοικοι στην Ελλάδα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με σεβασμό, σοβαρότητα, εντιμότητα, φιλόξενο πνεύμα και διάθεση γνωριμίας με την κουλτούρα τους. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι Κινέζοι δίνουν μεγάλη έμφαση στην τυχόν θετική στάση απέναντί τους και την τυχόν ύπαρξη «κινεζοφοβίας», για το λόγο αυτό θα πρέπει από τους αρμόδιους φορείς να καλλιεργηθεί η εμπέδωση από το μέσο Έλληνα της αίσθησης του σεβασμού προς τον κινεζικό λαό και πολιτισμό ως έναν ιδιαίτερο και φιλικό προς εμάς, δεδομένης και της αντίστοιχης κινεζικής προσέγγισης προς το λαό μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

Ελληνικές Αρχές

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΠΕΚΙΝΟΥ

Δ/νση: No.19 Guang Hua Lu, Chaoyang District, Beijing 100600, P.R.CHINA

Τηλέφωνα: (+8610) 85325493 ΦΑΞ: 85326858

E-mail: gremb.pek@mfa.gr Website: <http://www.grpressbeijing.com>

Γραφείο Οικονομικών Εμπορικών Υποθέσεων

Δ/νση No.19 Guang Hua Lu, Chaoyang District, Beijing 100600, P.R.CHINA

Τηλέφωνα (+8610) 85326718 ΦΑΞ 85326738

E-mail: ecocom-beijing@mfa.gr Website: www.agora.mfa.gr/cn89

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΓΚΟΥΑΝΓΚΖΟΥ

Δ/νση: Room 2105, Haihang Tower, No 8 Linhezhong Rd, Guangzhou, P.R. China

Τηλέφωνα: (+86 20) 85501124, 85501114, 85501450

E-mail: grgencon.guan@mfa.gr Website: www.mfa.gr/Guangzhou

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΣΑΓΚΑΗ

Δ/νση: SUITE 2201 & 2207, LI TONG PLAZA 1350 NORTH SICHUAN ROAD (1350 四川北路), SHANGHAI 200080

Τηλέφωνα: (+8621) 66982790, ΦΑΞ: 66985502,

E-mail: grgencon.sha@mfa.gr Website: www.mfa.gr/shanghai

Γραφείο Οικονομικών Εμπορικών Υποθέσεων

Τηλέφωνα: (0086-21) 66982790, 66989950 ΦΑΞ: 66983775

E-mail ecocom-shanghai@mfa.gr Website: www.agora.mfa.gr/cn79

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΧΟΓΚ-ΚΟΓΚ

Δ/νση: 1208 Harcourt House, 39 Gloucester Road, Wan Chai, Hong Kong

Τηλέφωνα: (00852) 27741682, 29181836 ΦΑΞ: 27059796

E-mail: grgencon.cg@mfa.gr Website: www.mfa.gr/hongkong

Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

All-China Federation of Industry and Commerce (ACFIC)

No.70, West Deshengmen Street, Xicheng District, Beijing, China 100035

Tel : 0086-10-58050738

Email: acfic@acfic.org.cn, web: <http://www.chinachamber.org.cn/>

China Chamber of International Commerce

No.1 Fuxingmenwai Street , Beijing , China

T: +86 10 68013344, 68034830, F: 68030747, 68011370
web: www.ccpit.org/

EU CHAMBER OF COMMERCE CHINA

ADDRESS: Beijing Lufthansa Center, Office C412, 50 Liangmaqiao Road, Beijing, 100125, P.R. China, Tel.+86 (10) 6462 2066, Fax +86 (10) 6462 2067,
E-mail: euccc@europeanchamber.com.cn

China Chamber of Commerce for Import/Export of Foodstuffs, Native Produce, and Animal By-products

95 Beiheyuan Dajie Dongchengqu Beijing T: +86-10 65132569, 6513 6677, F: +86-10 65139064

China Chamber of Commerce for Import/Export of Machinery and Electronics Products (CCCME)

Mrs LIU Chang | International Relations Department
Add.:No.904,9th Floor,Building 12,Panjiayuan Nanli, Chaoyang District, Beijing, China. 100021

TEL: +86-10-58280869 FAX : +86-10-58280860

E-mail: liuchang@cccme.org.cn web: www.cccme.org.cn

China Chamber of Commerce for Import/Export of Textiles

33A Dongdangantiao, Beijing
T: +86-10-65231707, 6513 6201

China Nonferrous Metals Industry Association

Rm 1106, 11/F. 62 Xizhimen Beidajie, Haidian District, Beijing 100082, China
Tel: +86-10-82298684, Fax: +86-10-82298548 web: www.cmra.cn/en

Shanghai Federation of Industry and Commerce

Tel. +86-21-63373169 web: http://www.sfic.org.cn/intro/e_intro_1.asp

Pudong Federation of Industry and Commerce

Tel. +86-21-68543107 web: <http://www.spdfic.org>, E-mail: hzs@spdfic.org

Shanghai Association of International Economic & Technological Cooperation

Tel. +86-21-62717264

E-mail: csaoietc@sh163.net, web: http://www.saietc.org/en_default.asp

Shanghai International Cooperation Association of Small and Medium Enterprises

Tel. +86-21-63457130

E-mail: smes@vip.163.com, web: <http://www.sse.gov.cn>

Chamber of International Commerce Shanghai

Tel.: +86-21-63878173

E-mail: msc@coicsh.com web: <http://www.coicsh.com/coic/gb/index.asp>

Τράπεζες

Agricultural Bank of China

<http://www.abchina.com/en/default.htm>

Agricultural Development Bank of China

<http://www.adbc.com.cn/en/index.aspx>

Bank of Beijing

<http://www.bankofbeijing.com.cn/en2011/index.html>

Bank of China

<http://www.boc.cn/en/index.html>

Bank of Communications

<http://www.bankcomm.com/BankCommSite/default.shtml>

Bank of Nanjing

<http://www.njcb.com.cn/col/col1642/index.html>

Bank of Shanghai

<http://www.bankofshanghai.com/en/index.shtml>

China Construction Bank

<http://www.ccb.com/en/home/index.html>

China Development Bank

<http://www.cdb.com.cn/english/index.asp>

China Everbright Bank

<http://www.cebbank.com/Channel/90969>

China Merchants Bank

<http://english.cmbchina.com/>

China Minsheng Banking Corp. LTD

http://www.cmbc.com.cn/index_en.shtml

China Guangfa Bank

<http://www.cgbchina.com.cn/Info/12307645>

Huaxia Bank

<http://www.hxb.com.cn/english/index.jsp>

Industrial and Commercial Bank of China

<http://www.icbc.com.cn/icbc/sy/default.htm>

Διοργανωτές Εκθέσεων

Το σύνολο σχεδόν των διοργανωτών Εκθέσεων στην Κίνα εμπεριέχεται στον ακόλουθο σύνδεσμο: http://chinaexhibition.com/china_trade_shows_organizer.html

Ξενοδοχεία

Πεκίνο

Beijing Hotel

Tel: 86-10-65137766

Add: 33 Chang'an Avenue, Dongcheng District

China World Hotel
Tel: 86-10-65052266
Add: 1 Jianguomengnei Street

Great Wall Hotel
Tel: 86-10-65905566
Add: 10 Dongsanhuan North Road, Chaoyang District

Kun Lun Hotel
Tel: 86-10-65003388
Add: Xinyuan South Road, Chaoyang District

Hotel New Otani Changfugong
Tel: 86-10-65125555
Add: 26 Jianguomenwai Street

The Grand Hotel Beijing
Tel: 86-10-65137788
Add: 35 East Chang'an Street, Beijing, China

Shangri-La Hotel
Tel: 86-10-68512211
Add: Zizhuyuan Road, Haidian District

Peninsula Palace Hotel
Tel: 86-10-65128899
Add: Jinyu Hutong, Dongcheng District

Minzu Hotel Beijing
Tel: 86-010- 66014466
No. 51 Fuxingmennei Street, Xicheng District Beijing

Σαγκάη
Jin Jiang Tower
Tel: 86-21-64151188
Add: 161 Changle Road, Shanghai

Hilton Hotel
Tel: 86-21-62480000
Add: 250, Huashan Road, Shanghai

Pudong Shangri-la Hotel
Tel: 86-21-68828888
Add: 33 Fucheng Road, Pudong New District, Shanghai

Portman Ritz-Carlton Hotel
Tel: 86-21-62798888
Add: 1376 Nanjing West Road, Jing'an District, Shanghai

Tianjin
Sheraton Hotel
Tel: 86-22-3343388
Add: Jinshan Road, He District, Tianjin

Guangzhou
Guangzhou White Swan Hotel
Tel: 86-20-81886968
Add: 1 Shamian South Street, Guangzhou

Guangzhou Garden Hotel
Tel: 86-20-83338989
Add: 368 Huanshi East Road, Guangzhou

China Hotel
Tel: 86-20-86663388
Add: Liuhua Rad, Yuexiu District, Guangzhou

Dalian
Furama Hotel
Tel: 86-411-82630888
Add: 60 Renmin Road, Dalian, China

Xian
Hyatt Regency Xi'an
Tel: 86-29-7231234
Add: 158 Dongdajie Street, Xi'an

Sheraton Hotel
Tel: 86-29-4261888
Add: 12 Fenggao Road, Xi'an

Διπλωματικές Αποστολές (μεγαλυτέρων χωρών)

Όλες οι ξένες Διπλωματικές Αποστολές στο Πεκίνο εμπεριέχονται στον ακόλουθο σύνδεσμο του κινεζικού ΥΠΕΞ

http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/ziliao_665539/wjgmc_665541/. Άλλοι επαρκείς κατάλογοι είναι ο κάτωθι: <https://www.travelchinaguide.com/embassy/foreign/>, <http://www.chinaeducenter.com/en/life/embassylist.php>, <http://embassy.goabroad.com/embassies-in/china>

Οικονομικοί Φορείς-Ινστιτούτα

China IPR SME Helpdesk

Τηλ.: +86 (10) 8527 6922 Fax: +86 (10) 8527 6923
E-mail: enquiries@china-iprhelpdesk.eu Website: www.china-iprhelpdesk.eu

The EU SME Centre

Room 910, Sunflower Tower, No.37 Maizidian West Street,
Chaoyang District, Beijing, People's Republic of China
Postcode: 100125, **Tel:** (010) 85275300, **Fax:** (010) 85275093

www.eusmecentre.org.cn

WIPO China Office

No 2 Dongkoudai Hutong, Xicheng District, Beijing 100009
Tel. +86 10 83220238, 832200833, E-mail: china.office@wipo.int

IP Key - EU-China New Intellectual Property Cooperation (<http://www.ipkey.org>)

Βασικός Οργανισμός στην Κίνα για τις επενδύσεις στο εξωτερικό: China Investment Corporation (<http://www.china-inv.cn>)

Πλατφόρμα για διεθνείς επενδύσεις «China Go Abroad» <http://www.chinagoabroad.com/en>

Άλλοι Φορείς (του οικονομικού τομέα)

Αντιπροσωπεία της Ε.Ε. στην Κίνα
http://eeas.europa.eu/delegations/china/index_en.htm

European Investment Bank

<http://www.eib.org/projects/pipeline/regions/ala/index.htm?start=2001&end=2013&status=&country=china&sector=>

Πλατφόρμα ηλεκτρονικού εμπορίου τροφίμων Womai (www.womai.com) Οργανισμός COFCO
Mr James Jiang, Managing Director
Tel. 0086 10 8500 5080, Fax 0086 10 8561 9757, E-mail: jianggj@cofco.com, και
Mr. Wang Dengliang, General Manager, Strategy Department
Tel. 0086 10 8501 7508, Fax 0086 10 8561 9173, E-mail wangdl@cofco.com

Πλατφόρμα ηλεκτρονικού εμπορίου τροφίμων “China Import Net” (www.chnimport.com) του
China Council for the Promotion of International Trade (CCPIT)

Τα στοιχεία του υπευθύνου έχουν ως εξής:

Mr. Huang Haiyan, Project Manager, Division for International Cooperation, Trade Development & Cooperation Centre, China Council for the Promotion of International Trade (CCPIT), Tel. +8610 68068015, Fax +86 10 68023790 E-mail. huanghaiyan@ccpit.org, Web. Media.ccpit.org

Πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου για εταιρείες του εξωτερικού:
Tmall International (global.tmall.com), KJT (www.buycasi.com)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΧΑΡΤΕΣ

Μέλη της Αναπτυξιακής Τράπεζας ΑΙΙΒ

Πηγή: <http://thediplomat.com/2015/04/chinas-aiib-the-final-tally/>

BRI routes

Πηγή: The Wall Street Journal

Πηγή: Xinhua Finance Agency, <http://en.xinfinance.com/html/OBAOR/>

Free Trade Zones

Πηγή: <http://www.mylotrade.com/china-adds-7-new-free-trade-zones.html>

13th Five-Year Plan Highlights

Highlights of proposals in the 13th Five-Year Plan (2016-20)

1 China has seen great progress in the past five years, becoming the world's second-largest economy and with per capita GDP increasing to \$7,800. Agricultural production has risen continually and the proportion of permanent residents in urban areas reached 55 percent.

2 Various systems to be improved in the next five years. National governance ability to be further enhanced through modernization, and basic systems to be set up in each industry. Nation to be more democratic and rule of law and judicial credibility to be implemented and boosted. Human rights and property rights to be protected effectively.

3 Competition to be further improved in national monopoly sectors, including electricity, telecommunications, transportation, petroleum, natural gas and public services.

4 Cybereconomy to be further expanded and Internet Plus plan implemented. Network speed to be increased and fees lowered, along with support for innovation in cyberspace of related industries, business methods, supply chains and logistics chains.

5 Increased autonomy for universities and research institutes. Project leaders to have more freedom to make strategic decisions, including on financial and personnel administration.

6 New-style professional farmers to be nurtured. Reform of the rural land system to deepen and the orderly transition of land operational rights promoted.

7 Most-stringent policies to be adhered to for protection of cultivated land to boost capacity and ensure grain security.

8 Fiscal reform to be strengthened. Responsibilities of the central government and other authorities to be moderately strengthened to approve allocation of their income.

9 Financial reform to be accelerated. The issuance and trading system for stocks and bonds to be improved.

10 A new urbanization method will be pushed, focusing on improving livelihoods and deepening reform of the household registration system.

11 Legal land use rights of farmers to be ensured, including those who work in cities. Ren-

ovation of shantytowns in cities to be speeded up.

12 Online cultural building to be enhanced, positive culture in cyberspace encouraged and the online environment cleaned up. Mixed development of traditional media and new media to be promoted and digitalization accelerated.

13 Reform of the military to be speeded up, with the goal of establishing a modern military system with Chinese characteristics by 2020.

14 Clean production to be promoted and green and low-carbon industry systems set up. Green finance to be promoted and a green development fund established.

15 Audit system proposed for officials who leave their current posts, taking environmental protection into consideration. Officials' efforts to protect natural resources to form part of their performance appraisal.

16 Use of new energy vehicles to be promoted and the industrialization level of electric cars improved.

17 The strictest management system for water resources to be implemented and a national monitoring system established for groundwater.

18 A nationwide real-time online environmental monitoring system to be set up and an emission permit system will cover all companies with stationary pollution sources.

19 Forest protection plan to be improved, with commercial deforestation banned and forested areas increased. The amount of land returned to farmland and forest areas to be expanded and pasture protection improved.

20 Financial markets to be opened further. Renminbi's inclusion in the IMF's special drawing rights basket to be promoted to achieve convertible capital account.

21 International coordination of macro-economic policy to be strengthened. An active role to be played in rule-making in new fields such as the Internet, deep-sea and polar areas, and outer space.

22 Increased investment from central and provincial governments to integrate various channels for poverty alleviation.

More financial channels to be explored to combat poverty.

23 Innovative teaching abilities to be raised to ensure some universities meet world standards. Modern vocational school system to be set up and universities encouraged to transform into vocational schools.

24 Cooperation encouraged between schools and enterprises to train skilled workers. Skilled workers' salaries to be increased.

25 Social insurance system to be improved to cover all residents living in China legally. Insurance rates to be lowered to a reasonable level.

26 Reasonable adjustments to the pension fund. Investment channels for this fund to be increased and investment returns raised.

27 Policies to be issued on raising the retirement age progressively. Progress to be made on commercial old-age care insurance and occupational or corporate pension plans.

28 Full implementation of the supplementary health insurance program proposed for jobless rural and urban residents suffering from major diseases. Retirees who live at places other than their workplaces to have hospitalization fees reimbursed under basic health insurance.

29 Advancing comprehensive reform of public hospitals proposed, ending the system used to seek profits. A personnel and remuneration system to be set up that is appropriate for the health industry. This calls for optimized distribution of health resources, an improved basic health service, and for health resources to be promoted at rural and grassroots level.

30 Full implementation of fertility policy advocated, allowing all couples to have two children. Improvements to reproductive health services, women's and children's healthcare and nursing services also proposed.

31 Leadership's knowledge structure to become more professional. Reform of human resources to be further deepened.

32 National population basic information database proposed, along with improvements to the social credit system. Social mental health service system to be enhanced and an emergency response mechanism set up.

Πηγή: China Daily, http://www.chinadaily.com.cn/china/2015cpcplenarysession/2015-11/03/content_22361998.htm

